



ΕΝ ΜΕΣΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Υπερκέρδη για ψηφιακούς κολοσσούς

Παρότι η πανδημία έχει «γονάτισει» την παγκόσμια οικονομία, οι τέσσερις μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες, Alphabet, Amazon, Facebook, Apple, συνεχίζουν απόπτες να ενισχύουν αισθητά τα οικονομικά μεγέθη τους. Τα έσοδα των τεσσάρων κολοσσών το τρίτο τρίμηνο, ξεπέρασαν ακόμα και τις προσδοκίες των αναλυτών της Wall Street. **Σελ. 9**



ΕΛΛΑΔΑ

Νέα μέτρα στήριξης 2,5 δισ. ευρώ

Στην ενίσχυση της απασχόλησης και των επιχειρήσεων με ποσό ύψους 1,5 δισ. ευρώ μόνο για τον μήνα Νοέμβριο (2,5 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους) προχωρεί η ελληνική κυβέρνηση, επαναφέροντας τα μέτρα της καραντίνας για τις πληττόμενες επιχειρήσεις και τους εργαζομένους, καθώς και για αυτές τις επιχειρήσεις που κλείνουν με κρατική εντολή. **Σελ. 18**

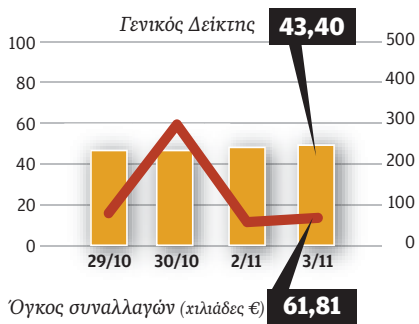


ΗΠΑ

Κύμα εξαγορών εταιρειών πετρελαίου

Κύμα εξαγορών σαρώνει το τελευταίο διάστημα την αμερικανική πετρελαιοβιομηχανία. Η τελευταία μεγάλη συμφωνία είναι η εξαγορά της Concho Sources από την Conoco Phillips έναντι 9,7 δισ. δολαρίων. Καταλύτης η μείωση των τιμών του μαύρου χρυσού και η πανδημία. Πολλές εταιρείες στις Ηνωμένες Πολιτείες έχουν υποστεί τεράστιες ζημιές. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ



Στοιχείμα να μην νοσήσει και ο Δεκέμβρης

Εντατικές προσπάθειες για αναχαίτιση του COVID-19 τον Νοέμβριο και προστασία του «μήνα της κατανάλωσης»

Μέτρα για αναχαίτιση του δεύτερου κύματος της πανδημίας αποφασίζει σήμερα το Υπουργικό Συμβούλιο. Πρώτιστος στόχος είναι η προστασία της υγείας των πολιτών. Ταυτόχρονα, όμως, τα μέτρα αποσκοπούν και στη βελτίωση του οικονο-

μικού κλίματος τον Δεκέμβριο, ο οποίος θεωρείται ως μήνας της κατανάλωσης. Προς τούτο λοιπόν λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα σήμερα για να μην επιβληθούν αυστηρότερα. Το στοιχείμα λοιπόν είναι η αναχαίτιση του δεύτερου κύματος και η

ομαλοποίηση της κατάστασης σχετικά με τα κρούσματα, γεγονός που θα λειτουργήσει θετικά στην ψυχολογία των πολιτών, άρα και στην κατανάλωση. Παράγοντες της αγοράς σχολιάζουν πως μία επιτυχημένη διαχείριση του δεύτερου

κύματος του COVID-19 θα λειτουργήσει καταλυτικά για την ανάκαμψη της ήδη «πεσμένης αγοράς». Εξηγούν πως η απόφαση για μερικό «lockdown» σε παγκύπρια βάση δεν θα επηρεάσει την αγορά του Νοεμβρίου, καθώς η αύξηση

των κρουσμάτων δεν θα την άφηνε έτσι κι αλλιώς να λειτουργήσει σε όρους «κατανομικότητας». Ερωτηματικό παραμένει το κατά πόσο και με ποιο τρόπο θα επιβληθούν επιχειρήσεις που θα πληγούν από τα νέα μέτρα. **Σελ. 4**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Μέτρα για την προστασία ευπαθών και εργαζομένων

Τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και ιδιαίτερα των ηλικιωμένων έπληξε περισσότερο ο κορωνοϊός στην Κύπρο. Αυξήθηκαν οι εισαγωγές στο νοσοκομείο Αναφοράς. Εντατικοποιούνται οι έλεγχοι σε οικίες ευγείας μετά τα πρόσφατα κρούσματα, ενώ μέτρα προστασίας ατόμων της τρίτης ηλικίας και εργαζομένων αποφασίζει σήμερα το Υπουργικό Συμβούλιο. **Σελ. 4**

Από την... οθόνη φέτος η Black Friday



Διαφορετική από κάθε άλλη φορά αναμένεται να είναι φέτος διεθνώς, αλλά και στην Ελλάδα, η Black Friday, η ημέρα των μεγάλων προσφορών στο λιανεμπόριο, η οποία φέτος είναι την Παρασκευή 27 Νοεμβρίου. **Σελ. 16**

Made in China σε ψηφιακό εργοστάσιο



Το νέο υπερσύγχρονο ψηφιακό εργοστάσιο παραγωγής ενδυμάτων παρουσιάσε η Alibaba. Το project Σούν-σι, όπως λέγεται το εργοστάσιο, χρησιμοποιεί τεχνητή νοημοσύνη προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τον χρόνο από το πατρόν στο ράφι και παράλληλα να δημιουργήσει ενδύματα που προτιμούν οι καταναλωτές, σπινριζόμενο στον τεράστιο όγκο δεδομένων που συλλέγει η Alibaba μέσω των ηλεκτρονικών πωλήσεων. **Σελ. 11**



5 1291296 000378

Αναστασιάδης-Τατάρ σε συνάντηση προθέσεων



Υπό τη βαριά σκιά των προθέσεων του Ερσίν Τατάρ για συζήτηση άλλων μορφών λύσεων και των σχεδιασμών εποικισμού της περικλειστης πόλης της Αρμπαχόου, πραγματοποιήθηκε η πρώτη άτυπη συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη. Ο Τ/κ ηγέτης έθεσε θέμα υδρογονανθράκων και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης τις κινήσεις στο Βαρύσι. Μία συνάντηση που κατέδειξε, όπως είπε ο Πρόεδρος, τη διάσταση απόψεων των δύο.

Αρχές του 2021 τα αποτελέσματα της έρευνας για πολιτογραφήσεις

Πώς θα κινηθεί η Επιτροπή

Στο τέλος του τρέχοντος έτους, η αρχές του 2021 αναμένονται τα πρώτα αποτελέσματα για το ζήτημα των χρυσών διαβατηρίων. Σύμφωνα με κύκλους περί της ερευνητικής επιτροπής, ο στόχος αυτός είναι εφικτός υπό την προϋπόθεση να μην παρουσιαστούν άλλοι αστάθμητοι παράγοντες. Από τη μελέτη των φακέλων θα εξαρτηθεί ποιοι θα κληθούν ενώπιον της Επιτροπής. **Σελ. 5**

Από μία ψήφο δυνατό να κριθεί ο προϋπολογισμός

Συμμαχίες αναζητεί η κυβέρνηση

Σε θρίλερ μιας ψήφου μετατρέπεται η ψήφιση ή η καταψήφισή του προϋπολογισμού από τη Βουλή. Η κυβέρνηση ψάχνει τρόπο να εγκρίνει τον προϋπολογισμό χωρίς τη βοήθεια του ΔΗΚΟ. Προσβλέπει στη στήριξη της ΕΔΕΚ, ενώ η τελική ψήφος αναμένεται πως θα κριθεί από τον Γιώργο Λιλιθήκη. **Σελ. 6**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

✓ **Βουλιάζει η λίρα, παραπαίει η οικονομία της Τουρκίας**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Προσπάθεια με φόντο τα Χριστούγεννα

Καθώς η Ευρώπη «παλεύει» με το δεύτερο κύμα εξάρσης της πανδημίας εφαρμόζοντας μέτρα εγκλεισμού, ένας δεύτερος σημαντικότερος εκθρόνος από την πανδημία βρίσκεται προ των πυλών και ακούει στο όνομα κούραση για εφαρμογή των μέτρων. Σύμφωνα με την πρόεδρο της Κομισιόν, η νέα αυτή διάσταση του προβλήματος της πανδημίας του κορωνοϊού αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη σήμερα. Ήδη στην Ισπανία οι κινητοποιήσεις εναντίον των μέτρων περιορισμού έχουν λάβει διαστάσεις εξέγερσης σε διάφορες πόλεις της χώρας, αναγκάζοντας την αστυνομία να συγκρουστεί με τους διαδηλωτές. Οι δυναμικές διαδηλώσεις σε Μαδρίτη, Βαρκελώνη και Μάλαγα έχουν μέχρι

στιγμής προκαλέσει συλλήψεις πολιτών και τραυματισμούς αστυνομικών. Ο Ισπανός πρωθυπουργός με τη σειρά του αναφέρθηκε στην ανάγκη να επιδειχθεί υπευθυνότητα, ενότητα και να γίνουν θυσιές προκειμένου να κερδηθεί αυτό το δεύτερο στοιχείμα με την πανδημία. Αφορμή για τις κινητοποιήσεις στην ισπανική επικράτεια ήταν η κυβερνητική απόφαση για επέκταση της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης για ακόμη έξι μήνες, με αποτέλεσμα να επιβληθεί απαγόρευση κυκλοφορίας κατά τις βραδινές ώρες και υποχρεωτικό κλείσιμο των εστιατορίων, μπαρ και πολιτιστικών χώρων. Στο μήνυμά της προς το γερμανικό λαό, η Άνγκελα Μέρκελ κάλεσε τους πολίτες να εφαρμόσουν τα μέτρα για

ένα μήνα, με στόχο να δοθεί η δυνατότητα για χαλαρώσεις κατά την περίοδο πριν και κατά την διάρκεια των Χριστουγέννων. Είναι στο χέρι όλων να στεφθεί η προσπάθεια του Νοεμβρίου, όπως την αποκάλυψε, με επιτυχία έτσι ώστε να γίνει ένα αποφασιστικό βήμα για την αντιμετώπιση της κατάστασης, που θα επιτρέψει να είναι ο Δεκέμβριος όσο πιο φυσιολογικός γίνεται. Σύμφωνα με τη Γερμανίδα Καγκελάριο, η πορεία των μέτρων θα επαναξιολογηθεί σε δεκαπέντε μέρες ενώ παραδόθηκε ότι βρισκόμαστε ακόμα μακριά από το να δούμε φως στην άκρη του τούνελ όσον αφορά στην πανδημία. Δεν παρέλειψε, όμως, να σημειώσει ότι η κατάσταση αυτήν τη φορά θα είναι καλύτερη σε σχέση με την άνοιξη γιατί τώρα υπάρ-

χουν καλύτερα τεστ και καλύτερα φάρμακα. Όσον αφορά στο εμβόλιο, οι προσδοκίες επικεντρώνονται στην έγκριση κάποιου σκευάσματος εντός των επόμενων μηνών. Την ανάγκη νέων μέτρων για αποφυγή του κινδύνου κατάρρευσης του συστήματος των νοσοκομείων πρόταξε ο Βρετανός πρωθυπουργός ανακοινώνοντας μέτρα που θα ισχύσουν από αύριο και για τον επόμενο μήνα. Η κατάσταση, σύμφωνα με τον Μπόρις Τζόνσον, είναι οριακή και οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για υπερφόρτωση του συστήματος υγείας τις επόμενες εβδομάδες αν δεν ληφθούν μέτρα. Σύμφωνα με τους επιστήμονες, η μη λήψη μέτρων θα σημαίνει διπλασιασμό των θανάτων τον προσεχή χειμώνα σε σύγκριση με

την προηγούμενη άνοιξη. Η πολιτική αντιπαράθεση πάντως δεν άργησε να ξεσπάσει με τους Εργατικούς να κατηγορούν την κυβέρνηση ότι τα μέτρα τοπικού χαρακτήρα που εφαρμόζε όλο αυτό το διάστημα δεν απέδωσαν, με αποτέλεσμα να οδηγείται καθυστερημένα η χώρα σε εθνικό lockdown. Η απόφαση για λήψη μέτρων εγκλεισμού από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις συνοδεύεται και από επέκταση των σχεδίων στήριξης της εργασίας, με ανάληψη μέρους του μισθού από το κράτος, για όσους εργαζόμενους επηρεάζονται. Η νέα αυτή εξέλιξη στις ευρωπαϊκές οικονομίες, αν και μη αναμενόμενη, γίνεται προκειμένου να σταπριχθεί η κατανάλωση κατά την πολύ σημαντική για την οικονομία περίοδο των Χριστουγέννων.



Hellenic Bank Wallet

το **ΚΙΝΗΤΟ**
σου **πορτοφόλι**

Κατέβασε το Hellenic Bank Wallet και κάνε
ανέπαφες συναλλαγές με το κινητό σου με τις
κάρτες VISA και Mastercard της Ελληνικής Τράπεζας

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις / www.hellenicbank.com/hellenicbankwallet



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑΣ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ας μην κλαίμε επί ερειπίων

Η προ λίγων ημερών τραγική κατάληξη του σεισμού στη Σάμο φέρνει ξανά στην επιφάνεια το κεφάλαιο των κτηρίων, που δεν πληρούν τα κριτήρια της επαρκούς αντισεισμικής θωράκισης ή/και που πάσχουν γενικώς καθιστώντας τα εν δυνάμει επικίνδυνα για την ανθρώπινη ασφάλεια.

Παρόλο που σπκώνει μεγάλη συζήτηση για το αν αρκεί ένας απλός χρονολογικός διαχωρισμός των κτηρίων, όπως για παράδειγμα στην προ και τη μετά της εφαρμογής του αντισεισμικού κανονισμού εποχή, ή στην προ και τη μετά της εφαρμογής της αναγκαστικής επίβλεψης εποχή, σήμερα δεν θα μπω στον πειρασμό αυτής της συζήτησης. Θα αρκесτώ στο να θέσω κάποιους προβληματισμούς ως προς τα κτήρια που προηγούνται σχεδιαστικά και κατασκευαστικά της χρονολογίας εφαρμογής του Κυπριακού Αντισεισμικού Κανονισμού, δηλαδή του 1993. Πληροφοριακά, η επίβλεψη κατά την κατασκευή κατέστη υποχρεωτική από το 1998, ενώ από την 1η Ιανουαρίου 2012 ισχύουν αυστηρότερες πρόνοιες για την ανάλυση και το σχεδιασμό κατασκευαστικών έργων αφού έγινε υποχρεωτική η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κώδικα.

Αν πάρουμε το σύνολο των κτηρίων που κτίστηκαν μέχρι το 1993, μπορεί να ειπωθεί με αυξημένο βαθμό σιγουριάς πως δεν προσφέρουν καμία ουσιαστική αντισεισμική προστασία. Και αυτό κυρίως επειδή ποτέ δεν σχεδιάστηκαν με σκοπό τη συμπεριφορά τους υπό συνθήκες σεισμού. Αλλά και όσα σχεδιάστηκαν με τέτοια προοπτική τότε, δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι ανταποκρίνονται στις σημερινές απαιτήσεις καθώς στην πορεία η όλη φιλοσοφία αντιμετώπισης σεισμών έχει εξελιχθεί με άλλες παραδοχές, με άλλα πιο εξελιγμένα υλικά, άλλες τεχνολογίες, για να αναφέρω μόνο μερικά. Άσπε που κανένας σεισμός δεν είναι ο ίδιος, αλλά και που σεισμολογικοί παρόμοιων χαρακτηριστικών συμπεριφέρονται διαφορετικά ή επιφέρουν διαφορετικά αποτελέσματα σε περιοχές που διαφέρουν σε γεωγραφικά χαρακτηριστικά.

Επιπλέον, τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν τότε και σαν αυτά συμπεριφέρθηκαν έκτοτε παίζουν σημαντικό ρόλο στη σημερινή φυσική κατάσταση του κτηρίου και κατ'επέκταση στις αντοχές του. Αν βάλουμε και τον ανθρώπινο παράγοντα μέσα στην εξίσωση, δηλαδή πόσα και τι κάνει ο μέσος ιδιοκτήτης ενός τέτοιου ακινήτου για να το συντηρεί ουστά ή/και τι επιβέβηψ έγινε κατά την ανέγερση του έτσι ώστε το τι σχεδιάστηκε να συνάδει με το τι κτιστηκε, γίνεται αντιληπτό πως τα πράγματα δεν ζωγραφίζονται και την καλύτερη εικόνα.

Ερχόμενοι πίσω στην κατηγορία αυτών των κτηρίων, βλέπουμε τρεις εξόχθολμες υποκατηγορίες. Αυτά που είναι ερειπωμένα και ετοιμόρροπα, αυτά που είναι καλώς συντηρημένα αλλά σε χρήση και αυτά που είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο συντήρησης και σε χρήση. Όταν κάποιος κρούει τον κώδωνα του κινδύνου συνήθως αναφέρεται

στην πρώτη κατηγορία. Ένα παράδειγμα είναι το περσινό στην Οδό Ιπποκράτους στην εντός των τειχών Λευκωσία, όπου με μια σύντομη βροχόπτωση μια εγκαταλειμμένη οικοδομή έπεσε σαν χάρτινο κατασκεύασμα. Σαν τέτοια υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις σε όλη την Κύπρο, οι οποίες αποτελούν δημόσιο κίνδυνο. Φαίνεται να έχουμε ελλείψεις νόμους και δεν μπορούμε να θέσουμε τους ιδιοκτήτες τέτοιων υποστατικών προ των ευθυνών τους και να εξαγκάζονται να τα φτιάχνουν. Πάνω από όλα όμως είναι και η νοοτροπία του «δεν μπορούν να μου κάνουν τίποτε, δεν ασχολούμαι...».

Εξίσου όμως σημαντικές είναι και οι άλλες δύο υποκατηγορίες. Για παράδειγμα, αποτελεί συχνό πλέον φαινόμενο η επέκταση ενός παλαιού κτηρίου με ένα ή δύο επιπλέον ορόφους ή βλέπουμε παλιά κτήρια να επενδύονται με πάνελ αλουμινίου ή HPL ή άλλως πως. Είναι απορίας άξιο τι μελέτες γίνονται και πόσο διερευνητικές είναι έτσι ώστε αυτές οι προσθήκες να μην υπερακοντίζουν ένα υποκείμενο νόσημα ενός κτηρίου.

Στην περίπτωση των επενδύσεων του εξωτερικού κελύφους μιας οικοδομής ενδεχομένως τα πράγματα να είναι πιο σοβαρά, επειδή μια τέτοια ανακαίνιση μπορεί να μην απαιτεί και την εξασφάλιση άδειας. Ποιος έχει την ευθύνη και ποιος ελέγχεται αν αύριο μια τέτοια εξωτερική κατασκευή έχει αστοχία και καταρρεύσει, επειδή ο υφιστάμενος φέροντας οργανισμός του κτηρίου δεν ήταν ικανός να συγκρατήσει τα κάθετα φορτία του νέου περιβλήματος αλλά και την καταπόνηση από τις αέριες μάζες;

Στην περίπτωση της προσθήκης ορόφων πάνω από υφιστάμενη κατασκευή τα πράγματα δεν είναι τόσο ανεξέλεγκτα επειδή εκεί απαιτείται η εξασφάλιση άδειας. Το θέμα είναι σε πόσο βάθος ελέγχεται η επάρκεια του υφιστάμενου φέροντα οργανισμού και το κατά πόσο αυτός θωρακίζεται περαιτέρω με ενίσχυση του. Μια σωστή οικονομοτεχνική μελέτη του όλου εγχειρήματος θα πρέπει να λαμβάνει και αυτό υπόψη, δηλαδή το κόστος της σωστής ενίσχυσης του υφιστάμενου. Αν κρίνουμε από αυτό που ακούμε συχνά – πυκνά από ιδιοκτήτες, ότι δηλαδή «μου είπαν ότι αν κάναμε «ελαφροκατασκευή», δεν θα έχει πρόβλημα...», δηλώνει ότι έχει σοβαρό πρόβλημα αν τα πράγματα μένουν ως εκεί.

Για να νιώθουμε όλοι ασφαλείς, πρέπει τάχιστα να μπει πρόγραμμα επιθεώρησης όλου αυτού του κτηριακού στοκ και να μπει πρόγραμμα αναβάθμισής του. Όπου έχουμε ελλείψεις νομοθετικές ρυθμίσεις θα πρέπει να τις καλύψουμε για να μην ένα τέλος σε πιθανή εκμετάλλευση κενών που μπορεί να στοιχίσουν σε ανθρώπινες ζωές. Ας μην κλαίμε επί ερειπίων.

Ο Κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APK Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Οι νέες και οι παλιές έρευνες του Οδυσσέα και ο πόλεμος του πρίγκιπα



• Μα να μου πουν ότι ήμουν στην φοιτητική σας παράταξη;

Ελεγκτική Υψηρεσία δεν έχει ακόμα ολοκληρώσει την έρευνα για τα κόμματα και τους 9 υποψηφίους προέδρους τον Ιανουάριο του 2018. Και δεν το κατήγγειλα εγώ, το κατήγγειλε η Συμμαχία Πολιτών, της οποίας ο πρόεδρος Γιώργος Λιλλήκας ήταν μεταξύ των ελεγχόμενων υποψηφίων προέδρων του 2018...

Πάντως, ο πρίγκιπας Νικόλαος την πήρε πολύ βαριά την υπόθεση με τους φακέλους που ζητά ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις για το πρόγραμμα πολιτογραφίσεων και ζητά και αυτός «εδώ και τώρα» τους φακέλους. Γι' αυτό και απειλεί, κατά την κυβέρνηση, να μην ψηφίσει τον κρατικό προϋπολογισμό εάν δεν δοθούν άμεσα οι φακέλοι στον Οδυσσέα. Παρακινεί μάλιστα και όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης να δηλώσουν πως δεν θα ψηφίσουν ούτε αυτά τον προϋπολογισμό αν δεν δοθούν πρώτα οι φάκελοι, κατά παράβαση της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα.

Νατόσο, κανένα άλλο κόμμα δεν έκανε τόσο θέμα όσο το ΔΗΚΟ και κανένα δεν συνέδεσε την ψήφιση των προϋπολογισμών με τους φακέλους για τις πολιτογραφίες.

Όπως μου έλεγε και η ΔΗΚΟαναθρεμμένη φίλη μου Φωτούλα, ακόμα και εντός του ΔΗΚΟ υπάρχουν αντιδράσεις για τις απειλές να μην ψηφιστούν οι προϋπολογισμοί. Κομματικά στελέχη αναφέρουν στον πρίγκιπα Νικόλαο πως πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός γιατί η μεγάλη δεξαμενή των ψήφων του κόμματός τους είναι οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι θα είναι οι πρώτοι που θα επηρεαστούν αν δεν ψηφιστούν οι προϋπολογισμοί. Και προβλέπουν πως οι αντιδράσεις θα είναι καταπιγιστικές.

Δύο μάλιστα στελέχη επιμένουν να ρωτούν γιατί ο Νικόλαος είναι αναποχώρητος σε αυτό το τόσο ευαίσθητο θέμα «το οποίο μπορεί να καταβαράθώσει το κόμμα», σημειώνοντας πως

το γινάτι για ένα πολιτικό σκηνικό είναι ο χειρότερος σύμβουλος.

Εσωκομματικές αντιδράσεις σημειώνονται και σε άλλο κόμμα του ενδιαμέσου. Την ΕΔΕΚ όπου κάποια στελέχη τα βάζουν με τις επιλογές του Σιζό να επαναφέρει στο κόμμα στελέχη «που το πρόδωσαν» και εγκατέλειψαν την ΕΔΕΚ για άλλα κόμματα στα οποία «τα πήγαν χάλια». Όπως έλεγε ένα από τα στελέχη που αντιδρούν: «αν επρόκειτο για άτομα που κατάφεραν να έχουν μια αντιπροσωπευτικότητα και να φέρουν ψήφους στο κόμμα θα το δεχόμασταν. Να επαναπατρίζονται όμως στο κόμμα άτομα που μας έκαναν και εμάς ρεζίλι, αλλά και το κόμμα στο οποίο κατέφυγαν, φτύνοντας ουσιαστικά την ΕΔΕΚ, καταντά ανέκδοτο».

ΚΟΝΙΖ: Αληθεύει πως σε ένα μεγάλο κόμμα έχουν ήδη βγει τα μαχαίρια για τις υποψηφιότητες για τις βουλευτικές στην επαρχία Κερύνειας;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

«Η έμφυλη ανισότητα δεν είναι ποτέ τυχαία»

Η σκηνοθέτρια και μία εκ των δημιουργών του πρότζεκτ ΣΕΖΟΝ Γυναίκες Μαγδαλένα Ζήρα μιλάει στην «Κ» για τον ρόλο των γυναικών στην καλλιτεχνική δημιουργία, με αφορμή τη συζήτηση των προηγούμενων ημερών σχετικά με τη Συμβουλευτική Επιτροπή που διόρισε ο υπουργός Παιδείας για τη δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού. Η κα Ζήρα λέει ότι η πρόσφατη λυπηρή εικόνα που δημιουργήθηκε με τον διορισμό της περίφημης συμβουλευτικής επιτροπής για τον Πολιτισμό είναι η αποδείξη ότι κάποιοι δεν σκέφτονται καν την έμφυλη διάσταση στη δημιουργία οργάνων και φορέων που εξασκούν πολιτική ή παίρνουν αποφάσεις και σημειώνει «είναι ένα θλιβερό σύμπλωμα της εσωτερικεύσης ενός πατριαρχικού, σεξιστικού συστήματος. Σε μια πατριαρχική κοινωνία η έμφυλη ανισότητα δεν είναι ποτέ τυχαία».

Η στοχευμένη θεατρική πράξη δεν είναι φυσικό να προσελκύει ανθρώπους ήδη υποψιασμένους; Πόσο εύκολο είναι να καλέσεις κοντά σου ανθρώπους που διαφωνούν με τις ιδέες σου;

—Οι καλλιτέχνες ανέκαθεν, ειδικά οι καλλιτέχνες του θεάτρου που εξαρτώνται από την προσέλευση του κοινού για τη ζωή τους, παίζουν ένα παιχνίδι με το σύστημα, προσπαθώντας από τη μια να επιβιώσουν και από την άλλη να περάσουν κάποια μηνύματα, σε αυτούς που μπορούν να τα καταλάβουν. Όταν ο Jean Anouilh έγραψε την «Αντιγόνη» του το 1943, ενώ η Γαλλία ήταν υπό γερμανική κατοχή, οι Ναζί δεν κατάλαβαν ότι περιείχε κριτική για το καθεστώς. Ακόμα και στα δημοκρατικά καθεστώτα, θεωρώ πως στόχος της θεατρικής

«Ένας λόγος που δημιουργήθηκε η ΣΕΖΟΝ Γυναίκες ήταν αντίδραση σε αυτή την ιεράρχηση των αφηγήσεων ως περισσότερο ή λιγότερο σημαντικές μέσα από τους διάφορους τομείς της τέχνης».

πράξης είναι να προκαλέσει το κοινό να μετακινήσει από την εφνοουασιμένη πίστη του σε ένα σύστημα αξιών που η τέχνη θέλει να αμφισβητήσει. Οι υψηλές καλλιτεχνικές αξίες είναι αυτές που θα φέρουν κοντά θεατές που μπορεί να έχουν μια αρνητική προκατάληψη για το περιεχόμενο ενός έργου. Γιατί το καλό θέατρο είναι για όλους.

—Δεν είναι εκ των ων ουκ άνευ η τέχνη να δίνει φωνή; Νιώθετε ότι συζητάμε πια και τα αυτονόητα;

—Φυσικά και δεν είναι αυτονόητο. Η τέχνη διαχρονικά ήταν φερέφωνο του κυρίαρχου λόγου, του κυρίαρχου συστήματος. Γι' αυτό και λείπουν πολλές φωνές από την τέχνη, ειδικά από τα έργα τέχνης που θεωρούνται πως ανήκουν σε αυτό το κλειστό κλαίμ που αξιολογείται ως αντικειμενικά ανώτερο και ονομάζεται «κλασικός κανόνας», στη λογοτεχνία, στη ζωγραφική, στη μουσική, στο θέατρο. Τα έργα του «κανόνα» διαμορφώνουν την κουλτούρα μας ακόμα

και σήμερα, αλλά οι αξίες που διαιωνίζουν συχνά χαρακτηρίζονται από φυλετικές, ταξικές και έμφυλες ανισότητες. Μόνο στις τελευταίες δεκαετίες, και μετά τα διάφορα κοινωνικά κινήματα που καθόρισαν την σύγχρονη κοινωνία, υπάρχει μια ουσιαστική προσπάθεια για πολυφωνία και άρχισε να αμφισβητείται η «οικουμενικότητα» της εμπειρίας της κυρίαρχης κοινωνικής ομάδας, όπως την αφηγείται η καλλιτεχνική δημιουργία. Αλλά έχουμε δρόμο μπροστά μας. Ένας λόγος που δημιουργήθηκε η ΣΕΖΟΝ Γυναίκες ήταν σαν αντίδραση σε αυτή την ιεράρχηση των αφηγήσεων ως περισσότερο ή λιγότερο σημαντικές μέσα από τους διάφορους τομείς της τέχνης.

—Γιατί πιστεύεις ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε πολιτιστικούς φορείς;

—Η αιτία είναι ο συστημικός σεξισμός και το πατριαρχικό σύστημα. Το σύστημα αυτό διαμορφώνει τους θεσμούς αλλά και τον εσωτερικό μας κόσμο, τις αντιλήψεις μας και τις προτιμήσεις μας, οι οποίες αφελώς θεωρούμε ότι είναι «τυχαίες» ή «ανεξάρτητες του φύλου». Η πρόσφατη λυπηρή εικόνα που δημιουργήθηκε με τον διορισμό της περίφημης συμβουλευτικής επιτροπής για τον Πολιτισμό είναι η απόδειξη. Το ότι κάποιοι δεν σκέφτονται καν την έμφυλη διάσταση στη δημιουργία οργάνων και φορέων που εξασκούν πολιτική ή παίρνουν αποφάσεις είναι ένα θλιβερό σύμπτωμα της εσωτερικεύσης ενός πατριαρχικού, σεξιστικού συστήματος. Σε μια πατριαρχική κοινωνία η έμφυλη ανισότητα δεν είναι ποτέ τυχαία.

—Στο θεατρικό τοπίο της Κύπρου οι γυ-

ναίκες σκηνοθέτριες αισθάνεστε ότι αδικούνται;

—Στη σύγχρονη κοινωνία της Κύπρου γενικά οι καλλιτέχνες αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα. Το να είσαι καλλιτέχνης και ταυτόχρονα να ανήκεις σε μια κοινωνική ομάδα που δεν είναι η κυρίαρχη, όπως είναι οι γυναίκες, οξύνει τα προβλήματα. Το θέατρο δεν μένει αλώβητο από τον συστημικό σεξισμό γιατί διέπεται από πολιτικές, από θεσμικές αποφάσεις, από τους κανόνες της αγοράς και από την κουλτούρα της ανισότητας που διεισδύει σε κάθε πτυχή της ζωής μας. Οι ηγετικές θέσεις ευθύνης και εξουσίας στο θέατρο, όπως είναι η σκηνοθεσία, παρουσιάζουν μια ιδιαίτερη δυσκολία για τις γυναίκες. Η μελέτη μας μέσα από τη ΣΕΖΟΝ Γυναίκες το απέδειξε αυτό με στατιστικά στοιχεία. Αλλά το έχουμε νιώσει και σε προσωπικό επίπεδο. Αυτό ισχύει σε όλους τους τομείς. Πρόσφατα διάβαζα μια άποψη πως είναι φυσικό να υπάρχουν λιγότερες γυναίκες μασέτροι, επειδή δικαιολογείται ψυχολογικά, με φροϋδικούς όρους, γιατί ο μασέτρος είναι μια πατρική, ηγετική μορφή. Αυτές οι αντιλήψεις είναι ακόμα ζωντανές, και είναι ανάμεσά μας!

—Έχω την αίσθηση ότι η σύγχρονη δημιουργία δίνει περισσότερο σημασία στο σύμπτωμα παρά στη γενεσιουργό αιτία, πώς σχολιάζετε;

—Στόχος της καλλιτεχνικής δημιουργίας είναι να θέτει ερωτήματα και όχι να δίνει απαντήσεις. Να φωτίζει τις ρωγμές στο κοινωνικό οικοδόμημα, να κλονίζει σταθερές πεποιθήσεις των θεατών, να κάνει τον άνθρωπο να μπει στη θέση του «άλλου». Μέσα από το σοκ και το ταρακούνια στόχος



«Το θέατρο είναι βιωματικό, γιατί είναι μίμηση ανθρώπινης συμπεριφοράς, γιατί καλλιεργεί ενσυναίσθηση και κοινωνική συνοχή», λέει η Μαγδαλένα Ζήρα.

είναι να ευαισθητοποιηθεί το κοινό και να δουν γύρω τους τον κόσμο διαφορετικά, να γίνουν ενεργοί πολίτες και τότε, με την εμπλοκή τους στα κοινά να αλλάζουν τη «γενεσιουργό αιτία» αν μπορούν. Το θέατρο, όμως, είναι μίμηση πράξεων, δεν είναι ακαδημαϊκή ανάλυση. Από την άλλη, μέσα από τις δράσεις της ΣΕΖΟΝ Γυναίκες ακούσαμε ανθρώπους να μας λένε πως παραστάσεις μας «άλλαξαν τη ζωή τους». Αυτό μπορεί να το κάνει το θέατρο. Περισσότερο από μια διάλεξη, μια διαδύλωση ή μια στατιστική, η ζωντανή θεατρική πράξη μπορεί να επηρεάσει συνειδήσεις και να επιφέρει εσωτερικά αλλαγές στον θεατή. Γιατί το θέ-

ατρο είναι βιωματικό, γιατί είναι μίμηση ανθρώπινης συμπεριφοράς, γιατί καλλιεργεί ενσυναίσθηση και κοινωνική συνοχή. Δεν ήταν ίσως ευκαιρία να δούμε περισσότερα έντονα τις έμφυλες πηγές εξαιτίας της πανδημίας και να αρχίσουμε να τις θεραπεύουμε; Αυτό θα έπρεπε να γίνει. Αλλά δυστυχώς σε τέτοιες μεγάλες κρίσεις οι κοινωνίες, σχεδόν σαν μια αντανακλαστική αντίδραση, μάλλον επιστρέφουν προς τον συντηρητισμό και την μισαλλοδοξία. Για παράδειγμα, στην Κύπρο εδώ και χρόνια με τη «δικαιολογία» του εθνικού μας προβλήματος, αφήσαμε ανοικτές κοινωνικές πηγές που τώρα κακοφορμίζουν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

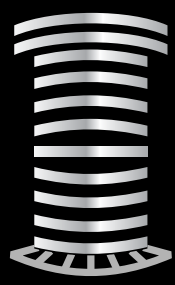
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Υλικό: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.



THE ADDRESS
BY THE SEA • LIMASSOL

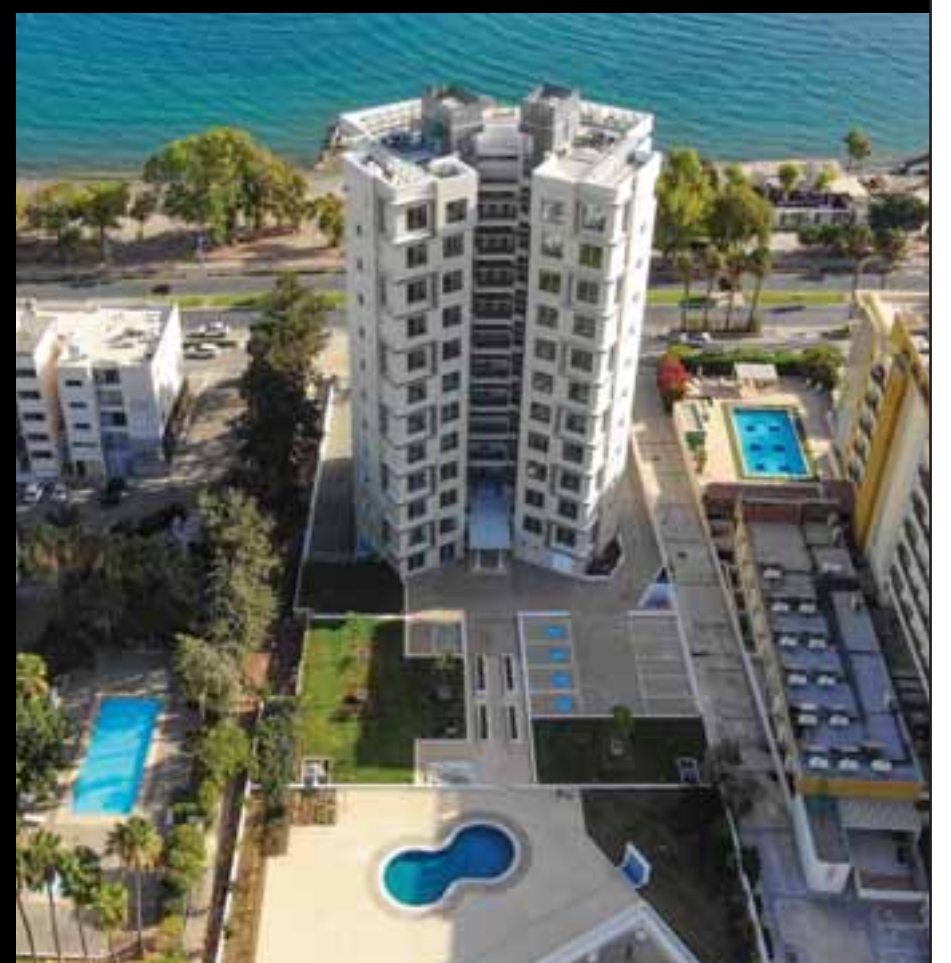


WWW.ZAVOS.COM

Με ιδιαίτερη τιμή και χαρά, εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στον Όμιλο Δ.Ζαβός, που εμπιστεύτηκε τις εταιρείες μας, την τεχνογνωσία του ανθρώπινου δυναμικού μας, τα προϊόντα και τις επωνυμίες μας για τον σχεδιασμό, την διαμόρφωση και την υλοποίηση του επιβλητικού έργου **THE ADDRESS BY THE SEA**. Το εντυπωσιακό οικοδόμημα ύψους 11 ορόφων και 33 οικιστικών μονάδων υψηλής αισθητικής, αποτελεί ένα κόσμημα στο παραθαλάσσιο μέτωπο της Λεμεσού.

Η συνεργασία με τον Όμιλο Δ.Ζαβός για την ολοκλήρωση του έργου THE ADDRESS BY THE SEA, ήταν μία πρόκληση με άρτιο αποτέλεσμα.

Με γνώμονα την 40ετή πορεία του Ομίλου Δ.Ζαβός, εργαστήκαμε με πάθος και αφοσίωση για να ανταποκριθούμε επάξια στις απαιτήσεις του Ομίλου. Η διοίκηση του Ομίλου Δ.Ζαβός επιβεβαίωσε για άλλη μία φορά τον πρωταγωνιστικό ρόλο του Ομίλου στον τομέα της οικοδομικής βιομηχανίας και ανάπτυξης της γης στην Κύπρο.



Ευχαριστούμε

ARCHITECTS:



CONTRACTORS:



MECHANICAL CONSULTANTS:



QUANTITY SURVEYORS:



ELECTRICAL CONSULTANTS:



MECHANICALS:



ELECTRICALS:



KITCHENS & WARDROBES:



ALUMINIUM:



LIFTS:



WASTE MANAGEMENT SYSTEMS:



Στόχος να μην προσβληθεί και ο Δεκέμβριος από τον COVID

Στοιχίημα η αναχαίτιση του δευτέρου κύματος και η κατανάλωση να αγγίξει την κανονικότητα

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Βρισκόμαστε μία ανάσα πριν από την ανακοίνωση νέων πιο αυστηρών μέτρων σε παγκύπρια βάση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του δεύτερου και μεγαλύτερου κύματος της πανδημίας του κορωνοϊού. Προτεραιότητα σαφώς είναι η προστασία της ανθρώπινης ζωής, ωστόσο από οικονομικής σκοπιάς στο σημείο που έχουν φτάσει τα πράγματα είναι να προστατευθεί όσο περισσότερο γίνεται ο βαφτισμένος και ως «μήνας της κατανάλωσης», ο Δεκέμβριος. Βαρύνουσας σημασίας και η δόλωση της καγκελαρίου, Άνγκελα Μέρκελ, η οποία έκανε λόγο για έναν «υποφερτό» Δεκέμβριο στη Γερμανία και για «ανεκτές συνθήκες» εάν αναχαιτιστεί η εξάπλωση του ιού με τα μέτρα που εφαρμόζουν τώρα οι χώρες. Η δόλωση της καγκελαρίου ήταν βεβαίως στοχευμένη για τα συστήματα υγείας, δηλώνοντας πως δεν πρέπει η ραγδαία εξάπλωση του ιού να τα νικήσει. Ταυτόχρονα, όμως, μία αναχαίτιση του δευτέρου κύματος και ομαλοποίησης της κατάστασης σχετικά με τα κρούσματα θα λειτουργήσει θετικά στην ψυχολογία των πολιτών, άρα συμπερασματικά και στην κατανάλωση. Παράγοντες της αγοράς της Κύπρου σχολιάζουν πως μία επιτυχημένη διαχείριση του δευτέρου κύματος του covid-19 θα λειτουργήσει καταλυτικά για την ανάκαμψη της ήδη «πεσμένης» αγοράς. Αντιθέτως, σε μία κατάσταση που θα συνεχίσουν να αυξάνονται εκθετικά τα κρούσματα, εκτός του ότι φυσικά η επιδημιολογική εικόνα της χώρας θα χειροτερεύει, άρα και το σύστημα υγείας θα επιβαρύνεται, η αγορά θα «βυθιστεί» ακόμη περισσότερο στη δίνη της πανδημίας. Τα περιθώρια για λανθασμένες κινήσεις πλέον στενεύουν αρκετά, αφού τα προγράμματα στήριξης της πανδημίας έχουν ολοκληρωθεί και ο Νοέμβριος έχει ήδη μπει. Οι οικονομικές επιπτώσεις σε Λεμεσό και Πάφο, επαρχίες που κατά τους επιδημιολόγους έχουν «κτυπηθεί» πιο πολύ από τον ιό, είναι σαφώς μεγαλύτερες σε σχέση με τις υπόλοιπες επαρχίες στην Κύπρο που έχουν λιγότερους περιορισμούς. Εντούτοις, η ψυχολογία των πολιτών είναι στο ναδίρ, έχοντας πλέον μία επιτάμνη πίεση με περιορισμούς παντός τύπου. Η ψυχολογία αυτή δείχνει τα δόντια της σε όλους τους τομείς της δραστηριότητας, με τις τελευταίες δύο εβδομάδες του Οκτώβρη να δείχνουν διαφορετική εικόνα συγκριτικά με εκείνη που υπήρχε πριν. Κύκλοι της αγοράς, λοιπόν, αναφέρουν πως ο Νοέμβριος έτσι κι αλλιώς έχει «θυσιαστεί», αφού οι επιπτώσεις από τα κρούσματα στην αγορά είναι μη αναστρέψιμες τουλάχιστον για

χίες στην Κύπρο που έχουν λιγότερους περιορισμούς. Εντούτοις, η ψυχολογία των πολιτών είναι στο ναδίρ, έχοντας πλέον μία επιτάμνη πίεση με περιορισμούς παντός τύπου. Η ψυχολογία αυτή δείχνει τα δόντια της σε όλους τους τομείς της δραστηριότητας, με τις τελευταίες δύο εβδομάδες του Οκτώβρη να δείχνουν διαφορετική εικόνα συγκριτικά με εκείνη που υπήρχε πριν. Κύκλοι της αγοράς, λοιπόν, αναφέρουν πως ο Νοέμβριος έτσι κι αλλιώς έχει «θυσιαστεί», αφού οι επιπτώσεις από τα κρούσματα στην αγορά είναι μη αναστρέψιμες τουλάχιστον για

Τα σκληρότερα μέτρα που θα αναγκαστούν να επιβληθούν εάν δεν υπάρξει βελτίωση θα επηρεάσουν ακόμα περισσότερο την αγορά.

τον τρέχοντα μήνα. Εξηγούν πως η απόφαση για μερικό «lockdown» σε παγκύπρια βάση δεν θα επηρεάσει την αγορά του Νοεμβρίου, καθώς η αύξηση των κρουσμάτων δεν θα άφηνε έτσι κι αλλιώς την αγορά του Νοεμβρίου να λειτουργήσει σε όρους «κανονικότητας». Εάν δεν υπάρξει μια αναχαίτιση του ιού τώρα, τα σκληρότερα μέτρα που θα αναγκάζονταν να επιβληθούν λίγο αργότερα, θα επιβεβαιώνονταν από τον Δεκέμβριο. Τα κρούσματα που καταγράφει η Κύπρος εξάλλου τις τελευταίες ημέρες είναι πάνω από 150, μόλις χθες, Τρίτη 3 Νοεμβρίου, ανήλθαν στα 174. Κατά αντιποικία (βάσει του πληθυσμού) είναι όσα παρουσιάζουν πάνω – κάτω άλλες ευρωπαϊκές χώρες και δεν πρέπει να υπάρξει εφησυχασμός.

Ο 13ος μισθός

Το Δεκέμβριο ως γνωστόν καταβάλλεται ο 13ος μισθός στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα όπου αυτός έχει συμφωνηθεί να παραχωρείται. Όσον αφορά στο δημόσιο, μπαίνουν στα πορτοφόλια των



Σε κράτη που εφάρμοσαν νέα περιοριστικά μέτρα για τον κορωνοϊό όπως η Ελλάδα, παρατηρήθηκε πως εφαρμόστηκαν και νέα μέτρα στήριξης της οικονομίας τους.

δημοσίων υπαλλήλων περί τα 130 εκατομμύρια ευρώ. Αν υποθέσουμε πως μπαίνουν άλλα τόσα και στους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα, τότε στην αγορά μπαίνει χρήμα το οποίο παραδοσιακά ξοδεύεται. Στόχος η ψυχολογία και η επιδημιολογική εικόνα της Κύπρου να επιτρέψει στους πολίτες να ξοδέψουν μέρος του 13ου μισθού τους. Μία «αναγκαστική» αποταμίευση του θα λειτουργήσει αρνητικά για όλη την οικονομία.

Νέα στήριξη;

Σε κράτη που εφάρμοσαν νέα περιοριστικά μέτρα για τον κορωνοϊό όπως η Ελλάδα, παρατηρήθηκε πως εφαρμόστηκαν και νέα μέτρα στήριξης της οικονομίας τους και των κλάδων που πλήττονται, παρά το ότι μπορεί η περίοδος των μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων να είχε εκπνεύσει τον Οκτώβριο. Ερωτηματικά προκύπτουν για τα της Κύπρου και πώς θα κινηθεί το Υπουργείο Οικονομικών ενόψει των νέων μερικών «lockdown» και των κλάδων που θα επηρεαστούν, ό-

πως για παράδειγμα νέα πακέτα στήριξης για την εστίαση. Υπενθυμίζεται πως τα μέτρα στήριξης του κλάδου του τουρισμού βρίσκονται ήδη σε ισχύ. Βεβαίως, υπενθυμίζεται επίσης πως θα αρχίσουν να εφαρμόζονται και τα Σχέδια που είχε εξαγγείλει η υπουργός Εργασίας Ζέτα Αιμιλιανίδου και ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης αρχές Σεπτεμβρίου 2020. Τότε, είχε εξαγγελθεί η υλοποίηση από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑναΔ) ειδικών Σχεδίων Κατάρτισης Εργαζομένων 14 εκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο μετά το τέλος Οκτωβρίου 2020. Στόχος, 1.000 Μικρές και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, οι οποίες λόγω της πανδημίας έχουν υποστεί σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών, να καταρτίζουν, κατά μέσο όρο μια βδομάδα του μήνα, τους εργαζόμενους τους σε θέματα τεχνολογίας, ασφάλειας και υγείας με την καταβολή από το Σχέδιο του κόστους κατάρτισης (12 ανά ώρα για 200 ώρες σύνολο κατάρτισης). Πρόγραμμα Επαγγελματικής Κα-

τάρτισης Ανέργων με επικέντρωση σε Ανέργους του Ξενοδοχειακού Τομέα, ύψους 7 εκατομμυρίων. Επίσης, έχουν εξαγγελθεί σχέδια που αφορούν στην Επιδότηση Μισθολογικού Κόστους για Πρόσληψη Ανέργων για την περίοδο που αρχίζει μετά το τέλος Οκτωβρίου 2020, μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Τα σχέδια, βάσει των ανακοινώσεων περιλαμβάνουν Σχέδιο Παροχής Κινητρών για την Εργοδότηση Ανέργων ύψους 17 εκατ. ευρώ, Σχέδιο Παροχής Κινητρών για Εργασιακή Αποκατάσταση Αποφυλακισμένων 4 εκατ. Σχέδιο Παροχής Κινητρών για την Απασχόληση Νέων ηλικίας από 15 έως 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (για άμεση πρόσληψη) ύψους 10 εκατ., και Σχέδιο Παροχής Κινητρών για την Κατάρτιση Νέων ηλικίας από 15 έως 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (για κατάρτιση και πρόσληψη) ύψους 4 εκατ. ευρώ. Το συνολικό κόστος των σχεδίων φτάνει στα 35 εκατ. ευρώ.

Ανεργία και απολύσεις

Κύριες προϋποθέσεις των ειδικών σχεδίων είναι η μη απόλυση εργαζομένων μέχρι και τον Δεκέμβριο 2020, όπου τονίστηκε αρκετά κατά την τότε παρουσίαση των Σχεδίων στήριξης. Από αρχές Ιανουαρίου θα πρέπει οι δανειολήπτες να επιστρέψουν στην καταβολή δόσεων των δανείων τους που έχουν αναστείλει βάσει του δικαίωματος που τους δόθηκε (μορατόριου), ενώ ήδη έχει αρχίσει να υπάρχει ο φόβος για πλεονασμούς και απολύσεις εργαζομένων από επιχειρήσεις. Το κλείσιμο μερικών επιχειρήσεων επίσης υπάρχει ως πιθανότητα, καθώς αν το πρώτο «lockdown» χτύπησε τους εμπολισμούς των εταιρειών, το δεύτερο ενδεχομένως να είναι η «χριστική βολή».

Τις ευπαθείς ομάδες κτύπησε ο κορωνοϊός

Μετά τα κρούσματα στο Σωκράτειο Μέλαθρο Ευγηρίας, αποφασίστηκαν νέα μέτρα

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Ο φόβος και η ανησυχία του Υπουργείου Υγείας και των επιστημόνων, ότι με την αύξηση των επιβεβαιωμένων περιστατικών της νόσου COVID-19 στην Κύπρο ήταν επίμονη η διεύθυνση του νέου κορωνοϊού και στις ευπαθείς ομάδες, δυστυχώς, επιβεβαιώθηκε τις προηγούμενες μέρες. Το «κτύπημα» έγινε σε ίδρυμα ευγηρίας στην Λεμεσό, την πόλη που κατέχει την αρνητική πρωτιά σε αυτή την δεύτερη μεγάλη έξαρση της πανδημίας. Από το περασμένο Σάββατο, μέχρι και την Δευτέρα, είχαν ανακοινωθεί ήδη δύο θάνατοι που αφορούσαν ένοικους του συγκεκριμένου ιδρύματος, γεγονός που εντείνει τους φόβους για περισσότερες απώλειες τις επόμενες μέρες, αφού μέχρι και το απόγευμα της Τρίτης, πραγματοποιούνταν εισαγωγές ασθενών στο Νοσοκομείο Αναφοράς. Καθολοριστικές σημασίας αναμένεται ότι θα είναι οι ανακοινώσεις που θα γίνουν την Τετάρτη, μετά το πέρας της συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου. Μέτρα τα οποία θα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων προκρίνονται, ενώ υψίστης σημασίας πρέπει να θεωρείται η προστασία των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, είτε πρόκειται για τους ένοικους σε διάφορες δομές, είτε πρόκειται για τους εργαζόμενους.

Πλήθος στους ευάλωτους

Σύμφωνα με την τελευταία εθνική αναφορά της Μονάδας Επιδημιολογικής Επιτήρησης για την πανδημία, από τις 11

μέχρι και τις 24 Οκτωβρίου, τα 170 από τα 1.374 επιβεβαιωμένα περιστατικά COVID-19 αφορούσαν άτομα από 60 ετών και άνω, αριθμός που αναλογεί στο 9%. Την ίδια ώρα, οι θάνατοι με τελική αιτία την νόσο COVID-19 ανέρχονται σε 27, ενώ μέχρι και τις 24 Οκτωβρίου ο μέσος όρος ηλικίας των θανόντων που είχαν προσβληθεί από τον νέο κορωνοϊό ανερχόταν στα 76 έτη. Τέλος, σημειώνεται ότι οι δύο τελευταίοι θάνατοι ένοικων του ιδρύματος ευγηρίας στην Λεμεσό αφορούσαν άτομα 91 ετών, ωστόσο μόνο για τον ένα εκ των δύο η τελική αιτία θανάτου ήταν η COVID-19.

Το γεγονός ότι ο ιός εισέβαλε σε οικο ευγηρίας επιβεβαιώνει τους φόβους και τις ανησυχίες που εξέφραζαν από την αρχή τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής. Ήδη το Σωκράτειο Μέλαθρο Ευγηρίας στην Λεμεσό μετρά 37 άτομα – ένοικους και προσωπικό – που έχουν προσβληθεί από τον νέο κορωνοϊό, κάτι που αυξάνει τις πιθανότητες για περισσότερους θανάτους τις επόμενες ημέρες. Μέχρι το απόγευμα της Τρίτης, στο Νοσοκομείο Αναφοράς είχαν γίνει άλλες δύο εισαγωγές ενοίκων του ιδρύματος. Σύμφωνα με ασφαλείς πηγές της «Κ», η κατάσταση της υγείας του ενός ήταν εξαιρετικά σοβαρή, την ώρα που ο δεύτερος ήταν σταθερός.

Για την καλύτερη φροντίδα και παρακολούθησή τους, αλλά και για να αποσυνβληθεί περαιτέρω κίνδυνος για τους υπόλοιπους ένοικους, ο ΟΚΥΝΥ και το Υπουργείο Υγείας προχώρησαν στην επιστροφή ιατρών και νοσηλευτών, οι οποίοι



Στη Λεμεσό υπάρχει ένας πολύ μικρός αριθμός λειτουργιών οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο τέτοιων ιδρυμάτων, γι' αυτό και είναι αδύνατον να ανταποκριθούν πλήρως στις ανάγκες που υπάρχουν, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Τρίτης Ηλικίας.

Η ανευθυνότητα των λίγων θέτει σε κίνδυνο τις ζωές τους, είναι η ανησυχία που εκφράζουν άτομα της τρίτης ηλικίας, που έχουν κλειστεί στο σπίτι τους. Απομονωμένοι είναι και οι ηλικιωμένοι σε οικους ευγηρίας.

βρίσκονται στο ίδρυμα για να νοσηλεύουν με ασφάλεια τους νοσούντες. Την ίδια ώρα, το Σωκράτειο Μέλαθρο έχει διαχωριστεί σε δύο ζώνες – στην μια βρίσκονται όσοι έχουν μολυνθεί και στην άλλοι οι υπόλοιποι ένοικοι – για να αποφευχθεί περαιτέρω διασπορά του ιού εντός του.

Οι έλεγχοι για την εφαρμογή των πρωτοκόλλων στους οικους ευγηρίας πρέπει να ενισχυθούν, είναι η θέση που διατυ-

πώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του Παρατηρητηρίου Τρίτης Ηλικίας, Δήμος Αντωνίου. Συγκεκριμένα, είπε ότι στην Λεμεσό υπάρχει ένας πολύ μικρός αριθμός λειτουργιών οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο τέτοιων ιδρυμάτων, γι' αυτό και είναι αδύνατον να ανταποκριθούν πλήρως στις ανάγκες που υπάρχουν. Παγκύπρια, πρόσθεσε ο κ. Αντωνίου, υπάρχουν 101 ιδρύματα ευγηρίας εκ των οποίων το 1/3 περίπου βρίσκεται στην Λεμεσό. Οι αριθμοί των εργαστηριακά επιβεβαιωμένων περιστατικών COVID-19 που ανακοινώνονται τις τελευταίες μέρες και η παραδοχή ότι η Ομάδα Ικνυλάτσης του Υπουργείου Υγείας αδυνατεί να εντοπίσει, πλέον, σε σύντομο χρονικό διάστημα όλες τις επαφές των θετικών στον ιό ατόμων, καθιστούν την ανάγκη για εντατικοποίηση των ελέγχων για εφαρμογή των πρωτοκόλλων σε αυτούς τους χώρους επιτακτική.

«Ανευθυνότητα των λίγων»

Η υποχρεωτική απομόνωση στην οποία έχουν τεθεί ηλικιωμένοι συνάν-

θρωποί μας, εξαιτίας του φόβου των επιπτώσεων του νέου κορωνοϊού, προκαλεί άλλα προβλήματα που άπτονται της ψυχικής τους υγείας, τόνισε ο Δήμος Αντωνίου. Σύμφωνα με τον ίδιο, πολλά άτομα της τρίτης ηλικίας, είτε βρίσκονται σε οικους ευγηρίας, είτε στο σπίτι τους, βρίσκονται ουσιαστικά σε απομόνωση, πράγμα που τους προκαλεί κατάθλιψη, αφού ολόένα και παρατείνεται ο χρόνος κατά τον οποίο στερούνται τα μέλη της οικογένειάς τους, εξαιτίας της επιδημιολογικής κατάστασης που παρουσιάζει η Κύπρος.

Η επιδημιολογική εικόνα της Κύπρου αυτή την στιγμή στερεί από τους ηλικιωμένους που βρίσκονται σε ιδρύματα την συχνή επαφή με τα μέλη της οικογένειάς τους. Αυτό αυξάνει την ανησυχία και των δύο πλευρών, ενώ αριθμός ηλικιωμένων παρουσιάζει συμπτώματα κατάθλιψης. Μάλιστα, επικρατεί η άποψη ότι η ανευθυνότητα των λίγων θέτει σε κίνδυνο τις ζωές τους, σημείωσε ο κ. Αντωνίου.

Μέτρα για την προστασία ηλικιωμένων και εργαζομένων

Μετά τη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου σήμερα Τετάρτη, αναμένεται ότι, μεταξύ των γενικότερων μέτρων που θα αποφασιστούν, θα ανακοινωθούν και τρόποι προστασίας των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Σε αυτές περιλαμβάνονται, εκτός από τους ηλικιωμένους, άτομα νεαρότερα σε ηλικία, τα οποία εργάζονται. Ανάμεσα στις επισημειώσεις που έλαβε από τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής ο Υπουργός Υγείας, είναι να δοθεί έμφαση στην προστασία των ευάλωτων ομάδων. Συγκεκριμένα, έγινε λόγος για εφαρμογή της τηλεργασίας όπου είναι δυνατόν, σε συνδυασμό με την οικονομική ενίσχυση των επιχειρήσεων.

Αναφορικά με τα ιδρύματα ευγηρίας, συζητήθηκε το μέτρο του εντατικότερου δειγματοληπτικού ελέγχου, καθώς και μερικές αλλαγές που αφορούν στο επισημοποιημένο. Ήδη, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ανακοίνωσαν από την Τρίτη ότι για κάθε ένοικο, επιτρέπεται η επίσκεψη ενός συγγενικού προσώπου, μέχρι δύο φορές την εβδομάδα, μετά από εκ των προτέρων τηλεφωνική διευθέτηση, ενώ η ρύθμιση για όλες τις επισκέψεις θα πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να τηρούνται τα μέτρα φυσικής αποστασιοποίησης και αποφυγής συγχρωτισμού. Παράλληλα, πρέπει να τηρείται η υγιεινή των χεριών και οι επισκέψεις θα καταγράφονται για σκοπούς ικνυλάτσης, εάν και εφόσον χρειαστεί.

Αξίζει να σημειωθεί, επίσης, ότι συζητήθηκε και η διεύρυνση του μέτρου της εξυπηρέτησης των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες σε τράπεζες, υπεραγορές και φαρμακεία. Συγκεκριμένα, συζητήθηκε όπως προτεθεί μια επιπλέον ώρα αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση αυτών των ατόμων.

Αρχές 2021 τα πρώτα αποτελέσματα για τα χρυσά διαβατήρια

Δημόσιες ακροάσεις της ερευνητικής επιτροπής με πρώτο καλεσμένο τον ΥΠΕΣ Νίκο Νουρή

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η ακύρωση της διαδικασίας πρόσληψης περίπου 40 εξειδικευμένων συνεργατών, οι οποίοι θα περνούσαν από πρώτο κόσκινο το σύνολο των κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων του επενδυτικού προγράμματος, από το 2007 έως στις 17/08/ 2020, αναμφίβολα προκαλεί προβληματισμό για τη χρονική διάρκεια των ερευνών. Ωστόσο, η αισιόδοξη πλευρά του όλου ζητήματος τοποθετεί τα πρώτα αποτελέσματα των ερευνών, τέλος του τρέχοντος έτους αρχές του 2021. Ένας στόχος ο οποίος είναι ειλικτός, σύμφωνα με κύκλους πέριξ της ερευνητικής επιτροπής, υπό την προϋπόθεση να μην παρουσιαστούν άλλοι αστάθμητοι παράγοντες, όπως με τη στελέχωση της επιτροπής. Αυτό το οποίο τονίζεται, από τους ίδιους κύκλους, δεν είναι τόσο η ακύρωση της διαδικασίας όσο τα αντανακλαστικά, στην προκειμένη περίπτωση της Νομικής Υπηρεσίας, να συμπίσει το «νεκρό» χρόνο των διαδικασιών. Ένα ζήτημα ευρύτερο που έχει να κάνει με το περιβάλλον και τους ρυθμούς στον κρατικό μηχανισμό. Επί του προκειμένου, οι απόψεις που εκφράζονται από πρόσωπα κοντά στην ερευνητική επιτροπή είναι ότι θα έπρεπε να είχαν ξεκινήσει οι διαδικασίες πρόσληψης μόλις εντοπίστηκαν τα νομικά ζητήματα. Με βάση τις πρώτες εκτιμήσεις δεν είναι βέβαιο εάν η αναθέτουσα αρχή που είναι η Νομική Υπηρεσία, θα μπορέσει να προχωρήσει στην πρόσληψη του συνόλου των εξειδικευμένων συνεργατών ή αν θα το πράξει τμηματικά και σε δυο φάσεις. Όπως και να έχει η κατάσταση, η ερευνητική επιτροπή, συνεπικουρούμενη από μικρό αριθμό προσωπικού που έχει διατεθεί από τη Νομική Υπηρεσία, συνεχίζει το έργο της, αναμένοντας τους 40 περίπου εξειδικευμένους συνεργάτες προκειμένου να ανεβάσει ρυθμούς. Πάντως, με βάση τους όρους εντολής, η ερευνητική επιτροπή θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει

Η ερευνητική διαδικασία χωρίζεται σε τρεις φάσεις. Κατάταξη των περίπου 6.200 περιπτώσεων πολιτογραφήσεων σε τρεις κατηγορίες. Ξεκρόνισμα των φακέλων από τους εξειδικευμένους συνεργάτες και κλήση προσώπων ενώπιον της επιτροπής.

το έργο της εντός τριών μηνών. Ωστόσο, όπως συνέβη και σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις εάν θα απαιταθεί, ο Γενικός Εισαγγελέας θα παρατείνει το χρόνο του έργου της επιτροπής.

Η μεθοδολογία

Ένα στοιχείο που επιτρέπει την έκφραση αισιόδοξων εκτιμήσεων για τη χρονική διάρκεια των ερευνών έχει να κάνει με τη μεθοδολογία, που θα ακολουθεί στο ξεκρόνισμα περίπου 6.200 κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων από την ερευνητική επιτροπή. Με την αξιοποίηση εξειδικευμένων συστημάτων το σύνολο των υπό έρευνα πολιτογραφήσεων θα κατανεμηθούν σε τρεις κατηγορίες: Lowrisk, mediumrisk και highrisk. Το έργο της επιτροπής και των συνεργατών που θα συνδράμουν το έργο της, θα ξεκινήσει από την υψηλού κινδύνου κατηγορία όπου θα γίνεται αναλυτική και προσεκτική μελέτη των περιπτώσεων προκειμένου η ερευνητική επιτροπή να είναι σε θέση να έχει ενώπιόν της, τη συνολική εικόνα των διαδικασιών παραχώρησης διαβατηρίων. Στις περιπτώσεις εκείνες που κριθεί αναγκαίο η ερευνητική επιτροπή θα καλέσει πρόσωπα σε δημόσια ακρόαση, όπως έγινε την Τρίτη

με τον υπουργό Εσωτερικών Νίκο Νουρή. Όπως σημειώνεται από πηγές με γνώση των όσων τεκταίνονται στο κομμάτι των ερευνών, εάν και εφόσον απαιτηθεί, από την ερευνητική επιτροπή θα περάσουν και πολιτικά πρόσωπα που διαχειρίστηκαν από το 2007 έως και το 2020 το πρόγραμμα πολιτογραφήσεων. Στο πνεύμα αυτό δεν αποκλείεται η κλήση προηγούμενων Υπουργών Εσωτερικών όπως του Κωνσταντίνου Πετρίδη και του Σωκράτη Χάσκου.

Δόθηκε το μπτρώο

Ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής ήταν ο πρώτος που κλήθηκε να παρουσιαστεί ενώπιον της ερευνητικής επιτροπής των κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων αλλοδαπών επενδυτών και επιχειρηματιών. Ο ΥΠΕΣ, σύμφωνα με επίσημη ενημέρωση της επιτροπής, κατέθεσε ενόρκως, μεταξύ άλλων, επίσημο αρχείο των κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων αλλοδαπών επενδυτών και επιχειρη-



Ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής ήταν ο πρώτος που κλήθηκε να παρουσιαστεί ενώπιον της Επιτροπής. Ανοικτό αφήνεται το ενδεχόμενο κλήση να λάβουν και άλλοι ΥΠΕΣ που διαχειρίστηκαν το επενδυτικό πρόγραμμα πολιτογραφήσεων, κάτι που θα εξαρτηθεί από τη μελέτη των φακέλων.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.



Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

ΑΠΟΨΗ / Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Το κομβικό έτος 2020

Το πέρασμα στον εικοστό πρώτο αιώνα σηματοδοτείται μέσα από τις συμπληγάδες του τρέχοντος έτους. Ο σύντομος 21ος αιώνας των μελλοντικών ιστορικών θα αρχίζει το 2020 με την πανδημία και τις επιταχυνόμενες αλλαγές στην καθημερινότητα και θα τελειώνει, άγνωστο πού, αλλά πιθανώς σε μια άλλη θετική ή αρνητική κορύφωση μετά το 2080. Είναι από τις σπάνιες φορές στην Ιστορία, με την εξαίρεση πολέμων και ισχυρών ανατροπών, που ο μέσος πολίτης έχει συναισθήσει ότι ο κόσμος αλλάζει. Και αλλάζει προς μια αβέβαιη κατεύθυνση.

Η αβεβαιότητα κυριαρχεί. Συγκρίνεται με το αντίστοιχο ιστορικό παράδειγμα των πολέμων, αν και αποτελεί ύβριν να συγκρίνει κανείς τον σημερινό πολίτη με τον πολίτη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Και η ύβρις συνίσταται όχι μόνο στη σύγκριση με την τωρινή αφθονία των υλικών αγαθών αλλά κυρίως στο αίσθημα της ατομικής ευθύνης. Η συγκυρία καλεί προς ένα νέο τύπο κοινωνικής συμπεριφοράς. Και αυτό είναι μια βίαιη, βουβή μεταβολή.

Η νέα, αναγκαία υπευθυνότητα και η αίσθηση κοινωνικής αλληλεγγύης, μέσα από την περιχαράκωση του εαυτού, εδράζονται σε αυτήν την ιδρυτική αντίφαση. Βιώνουμε μια νέα εκπαίδευση του εαυτού, αυτό που στην κοινωνιολογία καλείται

κοινωνικοποίηση και αναφέρεται στην ανάπτυξη της κοινωνικής συνείδησης στο νήπιο και στο μικρό παιδί.

Η απόκτηση της ιδιότητας του κοινωνικού όντος συντελείται στην ανθρώπινη κοινωνία μέσα από τη διάδραση και το πυκνό πλέγμα δραστηριοτήτων και επαφών, την καλλιέργεια του εαυτού μέσα από τον άλλον. Η νέα κοινωνικοποίηση που επιβάλλει η πανδημία καλεί την απόσπαση από το εγγενές πλέγμα της κοινωνίας, και την κατά το δυνατόν αδιατάρακτη λειτουργία της οικονομίας με νέα πρότυπα συμπεριφοράς.

Η πανδημία μάς δείχνει επίσης πως, παρά την τεράστια πρόοδο της τεχνολογίας, που επιτρέπει την παρακολούθηση της διασποράς του ιού, και την εξέλιξη της επιστήμης, που αποκτά ταχύτητα νέες γνώσεις, ο άνθρωπος παραδίδεται γυμνός μπροστά στη θνητότητά του.

Ο άνθρωπος του 2020 είναι ένας άνθρωπος υπό την επήρεια ενός σοκ. Οι εύφορες κοιλάδες του κυνισμού και της εγωκεντρικής υπεροψίας στερεύουν.

Ένας νέος τύπος υπαρξιακής μοναξιάς και κοινωνικής μοναχικότητας βάφει με διαφορετικά χρώματα την εμπειρία της διαβίωσης. Ο άνθρωπος καλείται να είναι κοινωνικά υπεύθυνος σε μια κοινωνία μοναχικών διαδρομών.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΟΥΑ CELASUN, LONE CHRISTIANSEN ΚΑΙ MARGAUX MACDONALD*

Η επιστροφή των περιορισμών κλονίζει την ανάκαμψη

Πολύ βαθιές ουλές πρόκειται να αφήσει στην οικονομία η κρίση της πανδημίας. Το πιο σοβαρό από όλα είναι η αποσάθρωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, αρχής γενομένης από την παρατεταμένα υψηλή ανεργία έως το κλείσιμο των σχολείων, και ακολουθούν η φθορά της αξίας των επιχειρήσεων εξαιτίας των πτωχεύσεων, καθώς και οι πιέσεις στη μελλοντική δημοσιονομική πολιτική λόγω του διογκωμένου δημόσιου χρέους. Κοινωνικές ομάδες ήδη φτωχές και ευάλωτες αναμένεται να δεχθούν το πιο δριμύ πλήγμα.

Οι γρήγορες και πρωτόγνωρες κινήσεις από τους κυβερνώντες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων από τις προηγμένες και αναδυόμενες οικονομίες της Ομάδας των Είκοσι (G20), συνέβαλαν να αποφευχθεί μια ακόμη χειρότερη οικονομική κρίση με το ξέσπασμα του κορωνοϊού. Οι «Είκοσι» διέθεσαν κεφάλαια σχεδόν 11 τρισεκατομμυρίων δολαρίων για την αναγκαία

κνύει πώς τα δημοσιονομικά ελλείμματα σε σχεδόν όλες τις χώρες της ομάδας αυτές αναμένεται να περισταλούν το 2021, βάσει των προεξαγγελιών των κυβερνήσεων και των ακολουθούμενων πολιτικών. Στις οικονομίες, τώρα, όπου τα ελλείμματα διευρύνθηκαν δραστικά φέτος, εκτιμάται πως του χρόνου θα περιοριστούν άνω του 5% του ΑΕΠ. Κι ενώ μέρος αυτής της εξελίξης έχει να κάνει με την προβλεπόμενη τόνωση της ανάπτυξης, η μεγαλύτερη συμβολή είναι η απόσυρση των μέτρων στήριξης ως αντιστάθμισμα των συνεπειών της κρίσης.

Βέβαια, η αναδιπλωση παρατηρείται σε μια χρονική συγκυρία όπου οι απώλειες θέσεων εργασίας ακόμη προβλέπεται πως θα είναι μεγάλες, ειδικά συγκρινόμενες με την τάση στην απασχόληση προ

ιού.

Οπότε τι μέλλει γενέσθαι; Πρώτον, η στήριξη της οικονομίας πρέπει να διατηρηθεί, διότι, εάν απο-

συχθεί πρόωρα, θα επηρεάσει πολύ περισσότερο τη ζωή των ανθρώπων και θα αυξήσει τις πιθανότητες εκτεταμένων χρεοκοπιών, που με τη σειρά τους θα διακυβεύσουν την ανάκαμψη.

Οπου είναι δυνατόν, λοιπόν, δεν θα πρέπει να σκληρύνει πολύ νωρίς η δημοσιονομική πολιτική, αλλά να συνεχιστεί η αρωγή στην υγεία, στις εταιρείες και στα άτομα. Δεύτερον, ενόσω αρχίζουμε να αντιλαμβανόμαστε τι μας επιφυλάσσει ο μετά την πανδημία κόσμος, οι πολιτικές οφείλουν να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα – λόγου χάριν, οι πολιτικές που προωθούν τις επενδύσεις και τις προσλήψεις στους αναπτυσσόμενους κλάδους, προσφέροντας επανακατάρτιση στους ανέργους, θα ενδυναμώσουν την ανάκαμψη, καθιστώντας την πιο βιώσιμη.

* Οι κ. Ουα Celasun, Lone Christiansen και Margaux MacDonald είναι οικονομολόγοι, στελέχη του ΔΝΤ.

Απέκτισε πολιτική ουρά ο προϋπολογισμός

Σε θρίλερ μιας ψήφου μετατρέπεται η ψήφιση ή η καταψήφισή του από τη Βουλή - Δεν κάνουν πίσω ούτε η Κυβέρνηση, ούτε το ΔΗΚΟ

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Κάθε άλλο από τυπική θεωρείται η συζήτηση για έγκριση του προϋπολογισμού αυτή τη φορά, δεδομένου ότι υπάρχει υπαρκτός πλέον ο κίνδυνος καταψήφισής του. Σε αντίθεση με άλλες χρονιές που το Δημοκρατικό Κόμμα αποτελούσε το κλειδί για την έγκριση του προϋπολογισμού, ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχει στείλει τηλεσίγραφο προς την κυβέρνηση πως αν δεν δώσει τους φακέλους των πολιτογραφήσεων στον γενικό ελεγκτή δεν πρόκειται να ψηφίσει τον προϋπολογισμό για το 2021. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, η οικονομία θα λειτουργεί με δωδεκαμηθρία, δηλαδή κινδύνια της προηγούμενης χρονιάς μέχρι και την 28η Φεβρουαρίου. Αν και κάποιοι μιλούν για παράλυση του κράτους, η αλήθεια είναι πως μέχρι τότε, η κυβέρνηση θα μπορεί να ξαναστείλει στη Βουλή τον προϋπολογισμό προς έγκριση, με συγκεκριμένες διαφοροποιήσεις. Το αν θα υπάρξει διαφοροποίηση είναι ένα ζήτημα σχετικό. Το σίγουρο, είναι ότι όλο αυτό κινιτοποιήσει ΔΗΣΥ και κυβέρνηση να βρουν εκείνες τις δυνάμεις εντός κοινοβουλίου που θα εγκρίνουν, έστω και με μια ψήφο, τον προϋπολογισμό, με τα μάτια να στρέφονται σε ΕΔΕΚ και Συμμαχία Πολιτών.

Η ΔΗΚΟποίηση του Οδυσσέα

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχει ξεκαθαρίσει πάντως πως δεν πρόκειται να ψηφίσει τον προϋπολογισμό αν δεν δοθούν πρώτα όλα τα στοιχεία των πολιτογραφήσεων στην ελεγκτική υπηρεσία. Η κυβέρνηση, αλλά και ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ, έχουν καταγγείλει τον ΔΗΚΟϊκό πρόεδρο για καθαρό εκβίασμό, με το κόμμα να εξηγεί πως είναι ο μόνος τρόπος διάσωσης του κράτους από την διαφθορά. «Αυτή τη στιγμή όμως το κράτος βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω της εμμονής της κυβέρνησης στην διαπλοκή και τη διαφθορά», ανέφεραν στην «Κ» ΔΗΚΟϊκά στελέχη ξεκαθαρίζοντας πως θα το πάρουν μέχρι τέλους.

Σε αυτό το πλαίσιο, δεν είναι καθόλου

τυχαίο που τόσο η κυβέρνηση όσο και ο ΔΗΣΥ έθιξαν ζήτημα κομματικής ταυτότητας του γενικού ελεγκτή. Κίνηση που αφενός ήθελε να πλύνει το ανεξάρτητο του θεσμού, σε μία περίοδο που δεν διάγουν και τις καλύτερες στιγμές Προεδρικό-Ελεγκτική Υπηρεσία, και αφετέρου να καταδείξει πως το ΔΗΚΟ έχει πολιτικές σκοπιμότητες γύρω από την επιμονή παράδοσης των φακέλων. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κυριάκος Κούσιος είχε ρωτήσει μάλιστα στο twitter τον γενικό ελεγκτή αν ψήφισε στις εσωκομματικές εκλογές του ΔΗΚΟ το 2013, ενώ άλλοι άνοιξαν ζήτημα για εμπλοκή του στον φοιτητικό συνδικαλισμό με την Αναγέννηση (Φοιτητική Παράταξη του ΔΗΚΟ) κατά τη διάρκεια των σπουδών του. Το πού θα φτάσει η συζήτηση είναι βεβαίως ανοικτό.

Ούτε η κυβέρνηση πάντως ούτε το ΔΗΚΟ είναι διατεθειμένοι να κάνουν πίσω. Αυτή η άτεγκτη θέση δεν βοηθά βεβαίως ούτε τον ένα ούτε τον άλλο. Η κυβέρνηση υποστηρίζει πως από τη στιγμή που ανέλαβε έρευνα η ερευνητική επιτροπή, παράλληλη έρευνα του γενικού

Η κυβέρνηση ψάχνει τρόπο να εγκρίνει τον προϋπολογισμό χωρίς τη βοήθεια του ΔΗΚΟ. Προσβλέπει στη στήριξη της ΕΔΕΚ, ενώ η τελική ψήφος αναμένεται πως θα κριθεί από τον Γιώργο Λιλλήκα.

ελεγκτή ενδεχομένως να θέσει την έρευνα υπό αμφισβήτηση. Στέλνει, ωστόσο, το μήνυμα πως για να είναι έτοιμη να ρισκάρει την καταψήφισή του προϋπολογισμού, τότε κάτι έχει να κρύψει. Το ΔΗΚΟ, από την άλλη, ενώ όλο αυτό το διάστημα έκτιζε το αφήγημα ότι αποτελεί τον πυλώνα σταθερότητας στην οικονο-



Νικόλας Παπαδόπουλος και Αθέρωφ Νεοφύτου βρίσκονται σε ευθεία ρήξη, με τον γενικό ελεγκτή να βρίσκεται στη μέση της κόντρας για την εμπλοκή του ή όχι στις πολιτογραφήσεις.

μία, αναμένεται να δεχτεί αμφισβήτηση και να καταγορηθεί για λαϊκισμό. Σε μία μάλιστα περίπτωση που ο προϋπολογισμός περάσει χωρίς την ψήφο του ΔΗΚΟ, τότε θα τεθεί εν αμφιβόλω και ο ρυθμιστικός του ρόλος εντός της Βουλής. Η κίνηση αυτή, από την άλλη, φέρνει το κόμμα του Κέντρου πιο κοντά στο ΑΚΕΛ

-δκαι στην προσπάθεια συμπόρευσης για το 2023.

Πάντως, η κόντρα ΔΗΣΥ - ΔΗΚΟ, δεν είναι κάτι που ικανοποιεί τον συναγερμικό πρόεδρο. Μάλλον τον ανησυχεί, καθώς στην Πινδόρου αντιλαμβάνονται πως έστω κι αν περάσει στο παρά ένα ο προϋπολογισμός, οι εντάσεις εντός Βου-

λής, ο κίνδυνος παράλυσης του κράτους και μη λειτουργίας της Βουλής για το επόμενο διάστημα είναι ένας υπαρκτός κίνδυνος. Στον ΔΗΣΥ αντιλαμβάνονται πως αν και η διαχείριση της πανδημίας στην πρώτη φάση ενίσχυσε πολιτικά κυβέρνηση και κυβερνών κόμμα, πλέον τα πράγματα κρίνονται δύσκολα για την

οικονομία. Πλέον και μεσουντος του προεκλογικού δεν θα υπάρχουν περιθώρια νέων πακέτων στήριξης ούτε προεκλογικών δόρων. Αυτό σε συνδυασμό με καταψήφισή του προϋπολογισμού θεωρείται πως θα επιφέρει αλυσιδωτές επιπτώσεις που θα βαρύνουν κυβέρνηση και ΔΗΣΥ.

Κατρακυλά η λίρα, σείεται η τουρκική οικονομία

Δάνεια ύψους 165 δις. πρέπει να εξοφληθούν ενώ αυξάνεται το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Βαθαίνει η οικονομική κρίση στην Τουρκία. Τα ξένα νομίσματα καταγράφουν εντυπωσιακή ανοδική πορεία στην τουρκική αγορά, ενώ η κυβέρνηση Ερντογάν επιχειρεί να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της μεγάλης κρίσης με τα λιγοστά εργαλεία που διαθέτει. Μέχρι στιγμής οι κινήσεις της κυβέρνησης δεν έχουν φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Λίρα εικοσιτετράωρα μετά τον μεγάλο, φονικό σεισμό στα παράλια της Μικράς Ασίας και λίγο προτού κλείσουν οι κάλπες στις ΗΠΑ για τις προεδρικές εκλογές, η τουρκική λίρα συνέχισε την πτωτική της πορεία έναντι των ξένων νομισμάτων. Η αγγλική λίρα την Τρίτη έσπασε τον «φράκτη» των 11 μονάδων, και το ευρώ βρέθηκε πολύ κοντά στις 10 μονάδες.

Ξένα νομίσματα και πληθωρισμός ακολουθούν τρελή κούρσα την στιγμή που εντείνεται το κλίμα αβεβαιότητας στην τουρκική οικονομία.



Σε μηνιαία βάση, οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν σε ποσοστό 2,13% τον Οκτώβριο. Η μεγαλύτερη αύξηση 6,81% σημειώθηκε στις τιμές των ειδών ένδυσης και υποδημάτων με τις τιμές των τροφίμων και των μη αλκοολούχων ποτών να αυξάνονται κατά 3,03%.

Πιο συγκεκριμένα, ο ετήσιος πληθωρισμός των τιμών βασικών αγαθών άγγιξε τον Οκτώβριο το 11,89%. Πρόκειται για ένα ποσοστό το οποίο βρίσκεται πολύ πιο πάνω από τον επίσημο στόχο του 5% της κυβέρνησης, το οποίο εντατικοποιεί την πίεση για αυστηρή νομισματική πολιτική.

Την ίδια ώρα, η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας κρατά απροσδόκητα σταθερά τα επιτόκια στο 10,25%, κάτω δηλαδή, από το επίπεδο στο οποίο ο πληθωρισμός παρέμεινε όλο το χρόνο. Οι διψήφιες αυξήσεις των τιμών και οι αρνητικές πραγματικές ισοτιμίες οδηγούν την λίρα σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα.

Σε μηνιαία βάση, οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν σε ποσοστό 2,13% τον Οκτώβριο, σύμφωνα με την Τουρκική Στατιστική Υπηρεσία. Τον Σεπτέμβριο, ο ετήσιος πληθωρισμός ανήλθε σε 11,75%. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στις τιμές των ειδών ένδυσης και υποδημάτων που αυξήθηκαν κατά 6,81% το μήνα, με τις τιμές των τροφίμων και των μη αλκοολούχων ποτών να αυξάνονται κατά 3,03%.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας Μουράτ Ονισιάλ δήλωσε την προηγούμενη

εβδομάδα ότι ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα μέχρι το τέλος του έτους. Τον περασμένο μήνα η τράπεζα εξέπληξε τους αναλυτές που ανέμεναν αύξηση των επιτοκίων, αυξάνοντας το ανώτατο όριο των επιτοκίων στο 14,75%. Το συγκεκριμένο βήμα ήρθε παρά την επιμονή της κυβέρνησης Ερντογάν στα χαμηλά επιτόκια.

Η ανοδική πορεία των ξένων νομισμάτων και του πληθωρισμού πλήττει πλέον όλες τις πτυχές της καθημερινότητας του μέσου Τούρκου πολίτη. Το ίδιο συμβαίνει και στα κατεχόμενα, τα οποία οικονομικά εξαρτώνται από την Τουρκία. Εξαιτίας της επιδείνωσης της οικονομικής κρίσης, οι Τούρκοι πολίτες περιορίζουν τις δαπάνες τους και εστιάζουν αποκλειστικά στα απολύτως αναγκαία καταναλωτικά αγαθά και στις βασικές υπηρεσίες.

Τι δεν πάει καλά;

Λίγο πριν από την έναρξη της πανδημίας, οι ειδικοί προειδοποιούσαν ότι σε περίπτωση που στα τέλη του 2020, η αντιστοιχία του δολαρίου έναντι της λίρας ξεπερνούσε τις 7,50 μονάδες, η τουρκική οικονομία θα βρισκόταν πλέον σε ακραία κατάσταση. Σήμερα αυτή

η απαισιόδοξη πρόβλεψη πλέον αποτελεί παρελθόν για την Τουρκία, καθώς το δολάριο, ένα ξένο νόμισμα, με το οποίο πραγματοποιείται ο μεγαλύτερος όγκος συναλλαγών στην τουρκική οικονομία, τείνει να ξεπεράσει τον φράκτη των 8,50 μονάδων.

Ανεξάρτητα από την πανδημία, η οποία πλήττει την παγκόσμια οικονομία και τις «περιπέτειες» της Τουρκίας στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής, οι έμμεσοι οικονομολόγοι αναλύοντας την ραγδαία επιδείνωση της συνολικής κατάστασης στην τουρκική οικονομία, εστιάζουν σε τέσσερις βασικούς, οικονομικούς υφείς, παράγοντες.

Πρώτον, η Τουρκία είναι μία αναπτυσσόμενη χώρα, η οποία έχει μεγάλες οικονομικές οφειλές προς το εξωτερικό. Ένας από τους πιο έμπερους Τούρκους οικονομολόγους, ο Κορκούτ Μποράταβ της μαρξιστικής οικονομικής σχολής, μας υπενθυμίζει ότι την παρούσα στιγμή η Τουρκία βρίσκεται κάτω από το βάρος οικονομικών οφειλών προς το εξωτερικό, ύψους 165 δις. δολάρια. Το αμέσως επόμενο διάστημα, η Τουρκία καλείται να εξοφλήσει δόσεις αυτού του μεγάλου χρέους. Και δυστυχώς για τον Τούρκο

Προκλήσεις και κίνδυνοι

Στον ορίζοντα της Τουρκίας εμφανίζονται νέες προκλήσεις και νέοι κίνδυνοι. «Οι πιθανότητες οι ΗΠΑ να επιβάλουν κυρώσεις στην Τουρκία για την αγορά ρωσικών όπλων αυξάνονται», προειδοποιούν ξένοι αναλυτές. Σύμφωνα με τους αναλυτές, οι ΗΠΑ έχουν προειδοποιήσει εδώ και καιρό την Άγκυρα ότι ενδέχεται να προβούν σε αντίποινα εάν η Τουρκία προχωρήσει στη χρήση του ρωσικής κατασκευής συστήματος αεράμυνας S-400.

Η Τουρκία επιμένει ότι χρειάζεται την νομοταγή πολιτών με δόνη ανθρωπιστικές και ιδεολογικές δικαιολογίες. Τραμπουκίζουν, τρομοκρατούν και καταπατούν δικαιώματα που κερδήθηκαν με πόνο και χτυπάνε ύπουλα και φυσικά πάντα σε ομάδες, ανθρώπους που έχουν το θάρρος της γνώμης τους αλλά διαφέρει από την «αλήθεια» τη δική τους. Πρέπει να τελειώσουμε με τους ακροαριστερούς φασίστες! Αρκετά τους ανέχτηκε η κοινωνία μας. Στο πρόσωπο του Πιρτάνεους του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών πρέπει να δοίμε τον φίλο μας, τον αδερφό μας και τον πατέρα μας. Η εκκόντα της ταμπέλας στο λαιμό του μας γύρισε αρκετές δεκαετίες πίσω όταν οι Ναζί εφαρμόζαν την ίδια τακτική στους Εβραίους. Αυτοί οι υπάνθρωποι λοιπόν, που φέρθηκαν με αυτό τον άναδρο τρόπο σε έναν άνθρωπο των επιστημών που δίδασκε τα παιδιά μας π;ns να γίνουν καλύτεροι άνθρωποι, πρέπει να τιμωρηθούν παραδειγματικά! Η θέση τους είναι δίπλα στον Μιχαηλόνικο και τον Κασίδηρα γιατί δεν έχουν καμία απολύτως διαφορά. Πρέπει να καταλάβουν όλοι ότι ο φασισμός βρίσκεται στα άκρα. Στα δεξιά αλλά και στα αριστερά. Ένα κομμάτι της άκρας αριστεράς που κρύβεται επιμελώς σε αριστερά κόμματα του κοινοβουλίου βολέυτηκε όλα αυτά τα χρόνια με τους ακροαριστερούς φασίστες, χρησιμοποιώντας τους σε πορείες κατά του «κακού» κράτους που ποτέ μέχρι και το 2015 δεν μπόρεσαν να ελέγξουν. Τώρα, απλά προσπαθούν να ξεπλύνουν όπως όποις την τρομοκρατία των ακροαριστερών ομάδων, φοβούμενοι πως αν τους χάσουν δεν θα μπορούν να πείσουν την κυβέρνηση. Οι φασίστες, λοιπόν, όπου και αν ανήκουν δεν έχουν καμία θέση στη δημοκρατία.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ακροαριστερός φασισμός

Η Ελλάδα για άλλη μια φορά απέδειξε ότι είναι ο φωταβόλος αστέρας της δημοκρατίας! Για πρώτη φορά και μετά τη δική της Νυρεμβέργης όπου καταδικάστηκαν οι Ναζί-στές εγκληματίες πολέμου, μέλη του Εθνοσοσιαλιστικού Γερμανικού εργατικού κόμματος, καταδικάστηκαν και στην Ελλάδα οι Ναζίστές εγκληματίες της Χρυσής Αυγής, ενός ακροδεξιού μορφώματος που χρησιμοποίησε τον πολιτικό μανδύα όπως και οι Γερμανοί Ναζίστές για να κάνουν φρικτά εγκλήματα, θεωρώντας ότι δεν θα τους πειράξει κανείς, λόγω της πολιτικής κλυσψης. Το ίδιο όμως συμβαίνει στην ακροαριστερά. Εγκληματικά στοιχεία με τον μανδύα πολιτικών οργανώσεων αλλά και «ακτιβιστικών» ομάδων όπως είναι ο «Ρουβικώνας», καταλύουν το Σύνταγμα και τις ελευθερίες των νομοταγών πολιτών με δόνη ανθρωπιστικές και ιδεολογικές δικαιολογίες. Τραμπουκίζουν, τρομοκρατούν και καταπατούν δικαιώματα που κερδήθηκαν με πόνο και χτυπάνε ύπουλα και φυσικά πάντα σε ομάδες, ανθρώπους που έχουν το θάρρος της γνώμης τους αλλά διαφέρει από την «αλήθεια» τη δική τους. Πρέπει να τελειώσουμε με τους ακροαριστερούς φασίστες! Αρκετά τους ανέχτηκε η κοινωνία μας. Στο πρόσωπο του Πιρτάνεους του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών πρέπει να δοίμε τον φίλο μας, τον αδερφό μας και τον πατέρα μας. Η εκκόντα της ταμπέλας στο λαιμό του μας γύρισε αρκετές δεκαετίες πίσω όταν οι Ναζί εφαρμόζαν την ίδια τακτική στους Εβραίους. Αυτοί οι υπάνθρωποι λοιπόν, που φέρθηκαν με αυτό τον άναδρο τρόπο σε έναν άνθρωπο των επιστημών που δίδασκε τα παιδιά μας π;ns να γίνουν καλύτεροι άνθρωποι, πρέπει να τιμωρηθούν παραδειγματικά! Η θέση τους είναι δίπλα στον Μιχαηλόνικο και τον Κασίδηρα γιατί δεν έχουν καμία απολύτως διαφορά. Πρέπει να καταλάβουν όλοι ότι ο φασισμός βρίσκεται στα άκρα. Στα δεξιά αλλά και στα αριστερά. Ένα κομμάτι της άκρας αριστεράς που κρύβεται επιμελώς σε αριστερά κόμματα του κοινοβουλίου βολέυτηκε όλα αυτά τα χρόνια με τους ακροαριστερούς φασίστες, χρησιμοποιώντας τους σε πορείες κατά του «κακού» κράτους που ποτέ μέχρι και το 2015 δεν μπόρεσαν να ελέγξουν. Τώρα, απλά προσπαθούν να ξεπλύνουν όπως όποις την τρομοκρατία των ακροαριστερών ομάδων, φοβούμενοι πως αν τους χάσουν δεν θα μπορούν να πείσουν την κυβέρνηση. Οι φασίστες, λοιπόν, όπου και αν ανήκουν δεν έχουν καμία θέση στη δημοκρατία.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

The
Economist

EVENTS

#EconCyprusSummit



hazlis & rivas

The Economist Events for Greece,
Cyprus, Malta and southeast Europe

VIRTUAL EVENT

16TH CYPRUS SUMMIT

Europe: Putting solidarity to the test
Cyprus: In need of a new growth model?

November 24th 2020 • 2:00 pm (EEST) • 7:00 am (EDT)



John Peet
Political and Brexit editor
The Economist



Nicos Anastasiades
President
Republic of Cyprus
(recorded message)



Stella Kyriakides
European Commissioner
for health and food safety
(recorded message)



Nicholas Burns
Former under secretary
of state for political affairs
USA



Nikos Christodoulides
Minister of foreign affairs
Cyprus



Nikolaos Dendias
Minister of foreign affairs
Greece



Natasa Pilides
Minister of energy, commerce
and industry, Cyprus



Charalambos Petrides
Minister of defence
Cyprus



**Gallina Andronova
Vincelette**
Director for the EU countries
World Bank Group



Klaus Regling
Managing director
European Stability Mechanism



Theodore Tryfon
President, Panhellenic Union
of Pharmaceutical Industries (PEF)
Member of the board
Hellenic Federation
of Enterprises (SEV)



Evgenios Evgeniou
Chief executive officer
PwC Cyprus



Ierotheos Papadopoulos
Head
European Commission
Representation in Cyprus



Thanos Dokos
National security adviser
to the prime minister
Greece



Christina Torrella
Senior director,
financial institutions
Fitch Ratings



Spyros Economides
Associate professor
in international relations
and European politics,
London School of Economics

© Hazlis & Rivas advertising

www.hazliseconomist.com | www.cyprus2020.economist.com

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe

@Economist_SEUR

The Economist SE Europe Events

The Economist SE Europe Events

Under the auspices of:

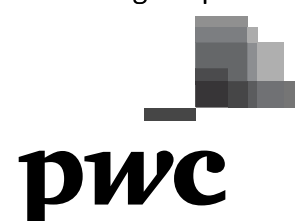


CYPRUS MINISTRY
OF ENERGY
COMMERCE & INDUSTRY

In collaboration with:



Premium gold sponsor:



Gold sponsors:



Silver sponsor:



Bronze sponsor:



Contributors:



Communication sponsor:

Airline carrier:

IT sponsor:

Logistics supplier:

Supported by:



Ομοφωνία

Ενδεικτική της ανησυχίας στους κόλπους της ΕΚΤ ήταν η σπάνια ομοφωνία στο Δ.Σ., όπως την αποκάλυψε η κ. Λαγκάρντ: «Όλοι συμφωνήσαμε πως είναι ανάγκη να δράσουμε και επομένως είμασταν έτοιμοι να χρησιμοποιήσουμε όλα τα εργαλεία μας». Και προσέθεσε: «Το κάναμε για το πρώτο κύμα της πανδημίας και θα το κάνουμε ξανά».



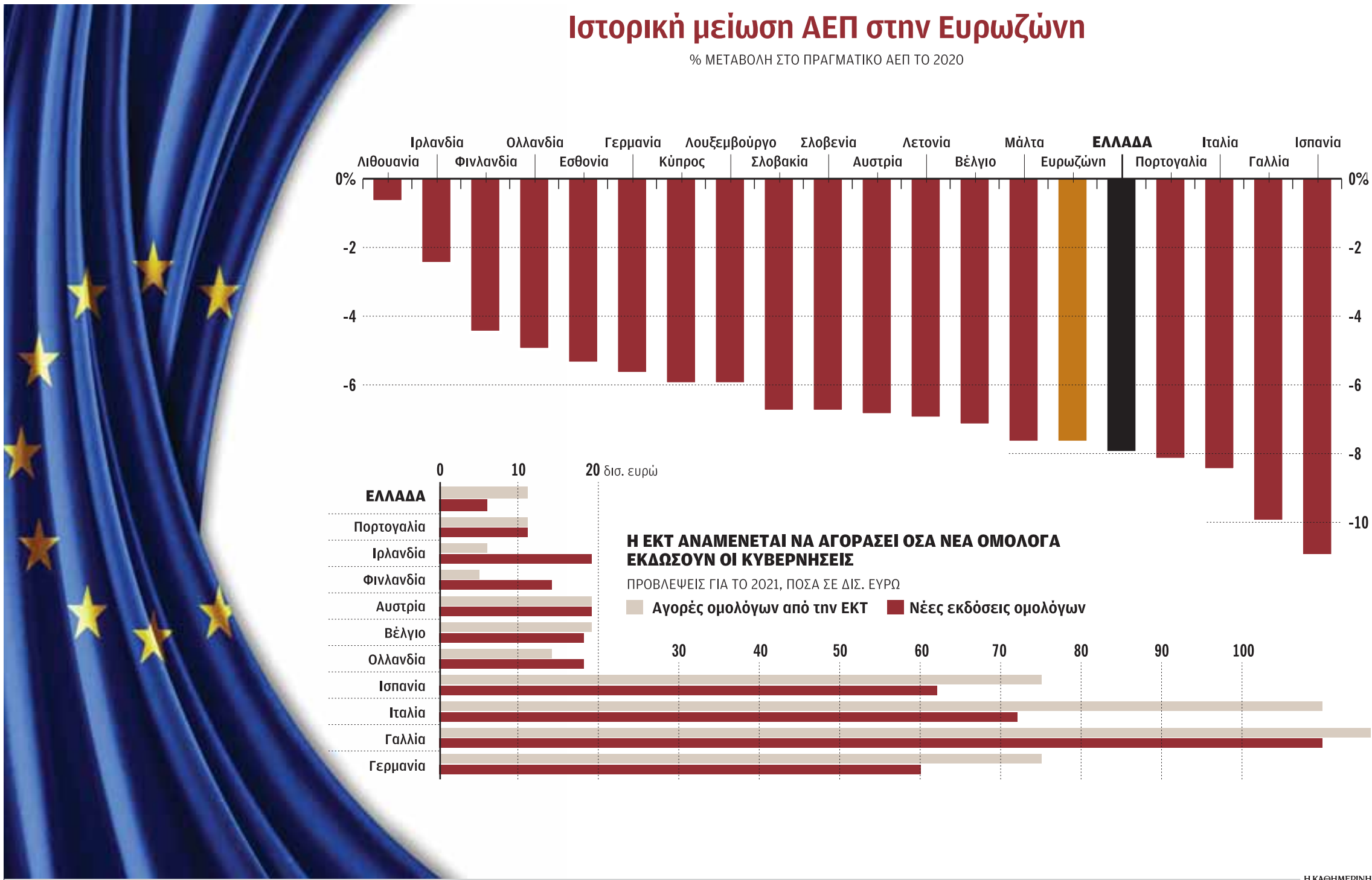
Άμεση δράση

Ανακοινώνοντας το νέο μερικό lockdown στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης, η Γερμανίδα καγκελάριας τόνισε πως «πρέπει να δράσουμε τώρα για να αποφύγουμε μια οξυτάτη υγειονομική κρίση» και παραδέχθηκε πως τα περιοριστικά μέτρα είναι «σκληρά και ενοχλητικά», για να καταλήξει πως ήταν «μία βαρύτατη ημέρα για όσους λαμβάνουν πολιτικές αποφάσεις».



Επιβίωση

Αποκαλύπτοντας σε ποιο βαθμό ενοπθετούν οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες τις ελπίδες για την επιβίωσή τους στη μέριμνα των κυβερνήσεων, ο Γκιγιόμ Φορί, διευθύνων σύμβουλος της ευρωπαϊκής αεροναυπηγικής βιομηχανίας Airbus, τόνισε πως «οι κυβερνήσεις έχουν αποδείξει ότι δίνουν μεγάλη σημασία στο να διασφαλίσουν ότι θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν οι βιομηχανίες τους».



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Νέα ύφεση προ των πυλών της Ευρώπης

Τα lockdowns επανέρχονται σε αρκετές χώρες με άμεσο αντίκτυπο στην οικονομική δραστηριότητα

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΣΗ**

Εναν βαρύ ευρωπαϊκό χειμώνα προσιώνεται το δεύτερο κύμα της πανδημίας για την οικονομία της Γηραιάς Ηπείρου, με τα lockdowns να επανέρχονται στις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης και τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης να παραμένουν παγιδευμένοι στις διαφωνίες των χωρών-μελών και συνεπώς απρόσδοτοι άγνωστο για πόσο ακόμη. Με μια δεύτερη ύφεση προ των πυλών της Ευρώπης, η αγωνία αντανάκλαται στον δείκτη εμπιστοσύνης που παρέμεινε στάσιμος τον Οκτώβριο. Τα κορυφαία οικονομικά ινστιτούτα της Γερμανίας προβλέπουν πως οι επιπτώσεις της πανδημίας στη γερμανική οικονομία θα είναι πιο δραματικές από τις αρχικές προβλέψεις και οι συνέπειές τους μακροπρόθεσμες, ενώ η ανά-

καμψη θα αργήσει. Προτού ακόμη κλιμακωθεί το δεύτερο κύμα, αναθεώρησαν επί τα χείρω τις προβλέψεις τους για τις επιπτώσεις της.

Οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, Γερμανία και Γαλλία, ανακοίνωσαν μέσα στην εβδομάδα νέο lockdown, περιορισμένο σε σύγκριση με το πρώτο τόσο σε χρονική διάρκεια όσο και στο εύρος του, καθώς οι δύο χώρες έχουν πλέον πικρή πείρα του πόσο καταστρεπτικές μπορούν να είναι οι συνέπειες μιας πλήρους αναστολής κάθε οικονομικής δραστηριότητας. Από αύριο και για ένα μήνα θα παραμείνουν κλειστά στη Γερμανία εστιατόρια και μπαρ και χώροι ψυχαγωγίας, ενώ επιβάλλονται περιορισμοί στις μετακινήσεις, στα ταξίδια και στην κοινωνική επαφή. Οι ποδοσφαιρικοί αγώνες της Μπούντεσλίγκα θα διεξαχθούν χωρίς θε-

Πρόγραμμα 10 δισ. στη Γερμανία για τη στήριξη όσων επιχειρήσεων πληγούν στη διάρκεια του Νοεμβρίου.

ατές όπως και τα υπόλοιπα σημαντικά αθλητικά γεγονότα. Θα μείνουν, όμως, ανοικτά τα σχολεία, τα κομμωτήρια, τα εμπορικά καταστήματα και οι παιδικοί σταθμοί. Προκειμένου να στηρίξουν την ανάκαμψη της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής οικονομίας, οι υπουργοί Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας της Γερμανίας, Ολαφ Σολτς και Πέτερ Αλτμπίερ, ανακοίνωσαν σε κοινή συνέντευξη Τύπου νέο πρόγραμμα αξίας 10 δισ. ευρώ για τη στήριξη όσων επιχειρήσεων πληγούν στη διάρκεια του

Νοεμβρίου. Θα τους χορηγήσουν το 70% των εσόδων που είχαν την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, ενώ το ποσοστό αυτό θα φτάσει στο 75% για επιχειρήσεις που απασχολούν 50 ή και λιγότερους υπαλλήλους.

Σύμφωνα με τον κ. Σολτς, η χρηματοδότηση του προγράμματος θα προέλθει από τον προϋπολογισμό του 2020 χωρίς να χρειαστεί έκδοση νέου χρέους. Οι προειδοποιήσεις ήταν, άλλωστε, πικρές εδώ και ημέρες από τα οικονομικά ινστιτούτα της χώρας με το DIW του Βερολίνου να ζητεί επιτακτικά τη στήριξη των νέων επιχειρήσεων που αν κινδυνέψουν «θα μας λείψουν στο μέλλον». Ο κ. Αλτμπίερ επιμένει, πάντως, πως η γερμανική οικονομία θα συρρικνωθεί λιγότερο από όσο είχε εκτιμηθεί αρχικά, χάρη στα μέτρα που αποφάσισε το Βερολίνο. Σύμφωνα

με τα επίσημα στοιχεία της κυβέρνησης, η γερμανική οικονομία θα συρρικνωθεί φέτος κατά 5,5% και όχι 5,8%, όπως ήταν η προηγούμενη πρόβλεψη, για να ανακάμψει με ρυθμό ανάπτυξης 4,4% το επόμενο έτος. Οικονομολόγοι του Bloomberg όμως, όπως και αναλυτές που συμμετείχαν σε δημοσκοπήσεις των τελευταίων ημερών, δεν εκκράζουν αισιοδοξία. Συγκλίνουν, αντιθέτως, στην εκτίμηση πως και μόνο ένα μήνα να διαρκέσει το νέο lockdown στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία, θα μειώσει την ανάπτυξη του τετάρτου τριμήνου του έτους σε ένα αναμικρό περίπου 0,5% από το προβλεπόμενο 1,1%. Και δεν παύουν να προειδοποιούν πως αν τελικά εφαρμοστούν αυστηρότερα μέτρα και κλείσουν τα σχολεία, η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης θα οδηγηθεί πάλι σε συρρίκνωση.

Σπίτι στην Ελλάδα με άδεια παραμονής στην Ευρώπη θέλουν οι Κινέζοι

Ανάλογες είναι οι συνθήκες και για τη δεύτερη οικονομία της Ευρωζώνης, τη Γαλλία, όπου η κυβέρνηση Μακρόν αποφάσισε την ίδια ημέρα με το Βερολίνο να επιβάλει περιορισμούς στα ταξίδια, να κλείσει ξανά τα σύνορα σε πολίτες τρίτων χωρών και να αναστείλει τη λειτουργία εστιατορίων και μπαρ. Κρατάει ανοικτά μόνο σχολεία, εργοστάσια και επιχειρήσεις, καθώς «η οικονομία δεν πρέπει να ανασταλεί πλήρως ούτε να καταρρεύσει», όπως τόνισε ο Γάλλος πρόεδρος εμφανώς ανήσυχος για τις επιπτώσεις του μερικού αυτού lockdown.

Προτού ακόμη προχωρήσει στο νέο lockdown, αλλά διαβλέποντας τον κίνδυνο μιας δεύτερης ολέθριας ύφεσης, η δεύτερη

οικονομία της Ευρωζώνης έσπευσε να σχεδιάσει νέα έκτακτα μέτρα σε μια προσπάθεια να περιορίσει το κόστος. Η κυβέρνηση Μακρόν προτίθεται να εγγυηθεί άμεσα δάνεια ύψους 20 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση μικρών επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία, επιχειρώντας, βέβαια, να αποτρέψει ένα κύμα μαζικών πτωχεύσεων. Η κυβέρνηση Μακρόν έχει εκφράσει έντονη ανησυχία ειδικότερα για όσες επιχειρήσεις ήταν ήδη υπερχρεωμένες πριν από την πανδημία και τώρα δέχονται τη χαριστική βολή. Πηγές της κυβέρνησης αναφέρουν, πάντως, πως δεν πρόκειται για δάνεια με ιδιαίτερα ευνοϊκούς καθώς θα φέρουν επιτόκια που θα κυμαίνονται από 3% έως

Εκτακτες πιστώσεις και επιδοτήσεις επιστρατεύουν οι κυβερνήσεις σε Γαλλία και Ιταλία.

5%. Η έγκρισή τους θα συνοδεύεται, άλλωστε, από όρους, ενώ αντιμετωπίζονται από την Κομισιόν και ως κρατικές ενισχύσεις. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του προγράμματος, που αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή από τις αρχές του επόμενου έτους, οι γαλλικές τράπεζες θα χορηγήσουν αρχικά πιστώσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στη συνέχεια θα πουλήσουν

το 90% των δανείων σε θεσμικούς επενδυτές και θα περιορίσουν, έτσι, την έκθεσή τους στα δάνεια σε ένα ποσοστό 10%. Θα διασφαλίσουν, συνεπώς, τα περιθώρια ελιγμών για να χορηγήσουν δάνεια σε βιώσιμες επιχειρήσεις.

Εκτοντας, άλλωστε, πληρώσει βαρύ τίμημα στο πρώτο κύμα της πανδημίας, η τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης, η Ιταλία, έσπευσε ναρτίτερα να επαναφέρει τα περιοριστικά μέτρα κλείνοντας προ μιας εβδομάδας κινηματογράφους, θέατρα, γυμναστήρια, πισίνες και αίθουσες συναυλιών, ακυρώνοντας εμπορικές εκθέσεις και διασκέψεις, απαγορεύοντας την είσοδο θεατών στα γήπεδα όπου διεξάγονται ποδοσφαιρικοί αγώνες και επιβάλλοντας σε

εστιατόρια και μπαρ να κλείνουν στις έξι το απόγευμα.

Για να αμβλύνει τις επιπτώσεις της νέας λαίλαπας που απειλεί την ιταλική οικονομία, η Ρώμη προωθεί πάλι νέο γύρο φοροαπαλλαγών και πιστώσεων σε επιχειρήσεις, καθώς και σειρά επιδοτήσεων, αλλά και επαναφορά του προγράμματος επιδοτήσεων των μισθών. Και παράλληλα επιχειρεί να τονώσει το κατά τα φαινόμενα ακατάβλητο πθικό των Ιταλών διά στόματος του πρωθυπουργού. Ο Τζουζέπε Κόντε εξέφρασε την ελπίδα πως μετά έναν δύσκολο Νοέμβριο θα έρθει ένας καλύτερος Δεκέμβριος. Δεν παρέλειψε, πάντως, να υπογραμμίσει πως δεν μπορεί να τους υποσχεθεί κάτι τέτοιο.

Με αγορές ομολόγων η ΕΚΤ καλύπτει τις κεφαλαιακές ανάγκες των χωρών της Ε.Ε.

Ετοιμη από καιρό φαίνεται η ΕΚΤ που μετά τη συνεδρίαση της περασμένης Πέμπτης δήλωσε αποφασισμένη να επιστρατεύσει όλα όπλα έχει στη φαρέτρα της για να αποτρέψει την καταστροφή. Τόσο από τις ανακοινώσεις της όσο και από όσα δήλωσε η Κριστίν Λαγκάρντ στην καθημερινή συνέντευξη Τύπου, η τράπεζα δεν έκρυψε την ανησυχία της για τις επιπτώσεις του δεύτερου κύματος. Όπως έχει ομολογήσει η πρόεδρος της ΕΚΤ πολύ πριν από τη ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού, το δεύτερο κύμα «ήρθε νωρίτερα από όσο περιμέναμε και υπ' αυτή την έννοια δεν είναι καλός οιωνός». Σπανιότατα έως πρωτοφανής ήταν προπάντος η σαφήνεια με την οποία διεικμήνισε τις προθέσεις η ΕΚΤ σε ό,τι αφορά τη νέα στήριξη που σχεδιάζει να προσφέρει στην οικονομία της Ευρωζώνης τον Δεκέμβριο.

Η τράπεζα τηρεί προς το παρόν στάση αναμονής μέχρις ότου έχει τα νεότερα μακροοικονομικά μεγέθη και τα τελευταία

Θα χρηματοδοτήσει έτσι τα διευρυνόμενα ελλείμματα συμπιέζοντας ταυτόχρονα το κόστος δανεισμού.

στοιχεία για τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης. Στο διάστημα που μένει μέχρι τη συνεδρίασή της τον Δεκέμβριο, μελετά και σχεδιάζει τις επόμενες κινήσεις της και όλα δείχνουν πως δεν θα αρκестεί σε μια επέκταση του, ούτως ή άλλως, κολλοσιαίου προγράμματος αγοράς ομολόγων ύψους 1,35 τρις. ευρώ που επιστράτευσε ως μέτρο εκτάκτου ανάγκης για την πανδημία. Ο εμφαντικός τρόπος που αναφέρθηκε η Κριστίν Λαγκάρντ στο οπλοστάσιο της ΕΚΤ εμπνέει στην πλειονότητα των οικονομικών αναλυτών την πεποίθηση ότι πέραν της επέκτασης του προγράμματος εκτάκτου ανάγκης, η τράπεζα θα επιστρατεύσει και τουλάχιστον κάποιο όπλο ακόμη. Στην πλειονότητά τους οι οικονομικοί αναλυτές προσεχόφουν μια αύξηση του προγράμματος κατά 500 δισ. ευρώ.



Η ΕΚΤ ετοιμάζεται να αναπαράγει την αποφασιστικότητα που επέδειξε τόσο σε επίσημο ευρωπαϊκό θεσμό όσο και σε εθνικό επίπεδο η Ευρώπη την περασμένη άνοιξη.

Εν ολίγοις η ΕΚΤ ετοιμάζεται να αναπαράγει την αποφασιστικότητα που επέδειξε τόσο σε επίσημο ευρωπαϊκό θεσμό όσο και σε εθνικό επίπεδο η Ευρώπη την περασμένη άνοιξη, στηρίζοντας σε ικανοποιητικό βαθμό τις ευρωπαϊκές οικονομίες. Σύμφωνα μάλιστα με τη Citigroup, στη διάρκεια του επόμενου έτους η ΕΚΤ θα απορροφήσει πολύ περισσότερα ομόλογα από όσα θα εκδώσουν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Στις εκτιμήσεις του ομίλου Citi αναφέρεται σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times. Το εν λόγω δημοσίευμα αναφέρει τις εκτιμήσεις της πως η τράπεζα θα «καταβροχθίσει» τα ομόλογα χρηματοδοτώντας, έτσι, τα διευρυνόμενα ελλείμματα των χωρών της Ευρωζώνης. Εκείμα, άλλωστε, πως έτσι οι επενδυτές δεν θα συνδράμουν ούτε ένα ευρώ στην κάλυψη των ελλειμμάτων των χωρών το επόμενο

έτος. Ο όμιλος Citi υπολογίζει μάλιστα πως η ΕΚΤ θα υπερκαλύψει με τις αγορές ομολόγων τα κεφάλαια που θα χρειαστούν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις το 2021 ακόμη και αν δεν αποφασίσει τελικά να επεκτείνει το πρόγραμμα εκτάκτου ανάγκης ύψους 1,35 τρις. ευρώ όπως είναι η γενική προσδοκία. Θεωρεί εν ολίγοις βέβαιο πως η τράπεζα θα συμπίσει κοντά στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα το κόστος δανεισμού των χωρών-μελών όσο μεγάλο χρέος και αν αποφασίσουν να επιμολογήσουν αυτές για να αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Και βέβαια, δεν πρόκειται μόνον για εκτιμήσεις του ομίλου Citi. Εμπνεύοντας τη στάση της ΕΚΤ μετά τη συνεδρίαση της περασμένης Πέμπτης, ο Ερικ Νίλσεν, επικεφαλής της ομάδας οικονομολόγων στην UniCredit, τόνισε πως η τράπεζα κατέστησε «πέρα για πέρα σαφές» ότι σκοπεύει να αγοράσει όσα ομόλογα αν χρειαστεί για να αποτρέψει την άνοδο του κόστους δανεισμού για όλες τις χώρες της Ευρωζώνης.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Περίοδος μεγάλων
εκπλήξεων στις αγορές

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μια από τις πλέον σημαντικές αλλά «αθόρυβες» ρυθμίσεις αρχίζει να εφαρμόζεται και στην Ελλάδα. Μια «έκπληξη» περιμένει τις επιχειρήσεις που μεταναστεύουν στο εξωτερικό. Πληρώνουν «φόρο εξόδου» είτε μετακομίζουν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα. Οι κυβερνήσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη θεωρητική υποστήριξη και του ΟΟΣΑ, ενεργοποιούν νέα εμπόδια στη μετακίνηση εταιρειών, εγκαταστάσεων, φορολογικών δικαιωμάτων και τελικά κερδών. Αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2020 επιβάλλεται φόρος που προκαλεί επιπλέον κόστος στη μετακίνηση εταιρειών. Η αντίστοιχη ευρωπαϊκή οδηγία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία και ισχύει.

Η συστηματική φοροαποφυγή των πολυεθνικών κυρίως εταιρειών θα έχει κόστος. Το πρόβλημα είναι ότι, όσον αφορά την Ελλάδα, η ρύθμιση έρχεται αργά. Πολλές μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις έχουν μεταφέρει ήδη την έδρα τους σε άλλες χώρες, ενώ τώρα έχει κόστος η επαναφορά. Κάποιοι όμως που δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν τη μετακίνηση το προηγούμενο έτος, θα αντιληφθούν ότι οφείλουν φόρους...

Από την 1-1-2020 βεβαιώνεται φόρος στις επιχειρήσεις που έχουν φύγει, σε ποσό που ισούται με την αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων τη στιγμή της εξόδου, μείον την αξία τους για φορολογικούς σκοπούς.

Κι αυτό ισχύει όταν η εταιρεία μεταβιβάει περιουσιακά στοιχεία από την έδρα της μόνιμης εγκατάστασής της σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα, εφόσον το κράτος-μέλος της έδρας δεν έχει πλέον δικαίωμα να φορολογεί τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά.

Η φορολογική υποχρέωση παραμένει ακόμα κι όταν μεταφέρεται η φορολογική κατοικία σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα, εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραμένουν ουσιαστικά συνδεδεμένα με μόνιμη εγκατάσταση στο πρώτο κράτος-μέλος.

Η πληρωμή των φόρων που θα προκύψουν μπορεί να γίνει σε πέντε ετήσιες

δόσεις εφόσον η μετακόμιση γίνεται σε κράτος-μέλος της Ε.Ε., αλλά απαιτείται κατάθεση εγγυητικής επιστολής.

Γενικότερα, πολλές είναι οι εκπλήξεις που συνθέτουν το εκρηκτικό σκηνικό των επόμενων ημερών στις αγορές. Είναι από τις συγκυρίες που συγκεντρώνονται πολλές και διαφορετικές εξελίξεις, οι οποίες όμως έχουν καταλυτικές συνέπειες. Κι αν η φορολόγηση των εταιρειών που μεταναστεύουν ήταν αναμενόμενη από τους ειδικούς, άλλες εξελίξεις δεν μπορούν να προσεφληθούν. Προφανώς οι προεδρικές εκλογές στις ΗΠΑ είναι μία από αυτές και θα έχει επιπτώσεις στα χρηματιστήρια και όχι μόνον.

Κι αν οι εκλογές –υποτίθεται– προβλέπονται με τις δημοσκοπήσεις, οι συνέπειες της πανδημίας, όχι. Δεν είναι τυχαίο ότι η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ προειδοποίησε ότι η οικονομία της Ευρώζωνης κάνει δυναμικά ταχύτερα από ό,τι αναμενόταν και ότι στην επόμενη συνάντηση του Συμβουλίου θα επαναξιολογηθούν οι παρεμβάσεις της κεντρικής τράπεζας της Ευρώπης. «Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ΕΚΤ θα κάνει κάτι», πρόσθεσε, ώστε να μην υπάρχουν απορίες.

Επίσης, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι όσο μεγαλύτερο πλήγμα προκαλεί η πανδημία με θανάτους και ασθένειες τόσο βαρύτερες είναι οι επιπτώσεις στην οικονομία.

Η πραγματικότητα όμως είναι πολύπλοκη και, παρά το κλίμα αβεβαιότητας στη διεθνή οικονομία, κάποιοι κολοσσοί διατηρούν υψηλή κερδοφορία. Οι τεχνολογικές εταιρείες, Google, Apple Inc., Amazon.com Inc. και Facebook Inc., εντυπωσιάζουν με τη συνεχιζόμενη κερδοφορία στην εποχή της πανδημίας.

Η επόμενη εβδομάδα θα είναι έντονη, με απρόβλεπτες εξελίξεις. Όσοι κινούνται στις αγορές μάλλον πρέπει να αποφύγουν την ανάληψη υπερβολικών κινδύνων, καθώς μετά τις εκπλήξεις αρχίζει συνήθως η περίοδος που πρέπει να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που δημιουργήθηκαν με την αναστάτωση που προηγήθηκε. Θα χρειαστούν κεφάλαια.

Υπερκέρδη εν μέσω κρίσης
για τους ψηφιακούς κολοσσούς

Alphabet, Amazon, Facebook, Apple ενίσχυσαν τα μεγέθη τους στο τρίτο τρίμηνο

Παρότι η πανδημία έχει «γονατίσει» την παγκόσμια οικονομία, οι τέσσερις μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες, Alphabet, Amazon, Facebook, Apple, συνεχίζουν απτόητες να ενισχύουν τα οικονομικά μεγέθη τους και να επιδεικνύουν ισχυρή άμυνα απέναντι στην έξαρση του ιού. Οι τέσσερις τεχνολογικοί κολοσσοί ανακοίνωσαν τα οικονομικά αποτελέσματα του τρίτου τριμήνου, τα οποία έδειξαν ότι τα έσοδά τους ξεπέρασαν τις προσδοκίες των αναλυτών της Wall Street.

Η αγορά της online διαφήμισης ανέκαμψε, ύστερα από το πλήγμα που δέχθηκε ο κλάδος στην αρχή του έτους, ενώ με αμείωτο ρυθμό συνεχίζει να α-

Η κερδοφορία των τεσσάρων ομίλων αυξήθηκε 31% έναντι μείωσης 17% για τις εταιρείες του δείκτη S&P 500.

ναπτύσσεται το ηλεκτρονικό εμπόριο και το cloud computing, αυξάνοντας έτσι την υπεροχή των τεχνολογικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στις εν λόγω αγορές. Έτσι, σύμφωνα με δημοσίευμα των Financial Times, οι συνολικές πωλήσεις των τεσσάρων μεγάλων τεχνολογικών ομίλων σημείωσαν κατά το τρίτο τρίμηνο (που έκλεισε τον περασμένο Σεπτέμβριο) αύξηση 18%, με αυτές να διαμορφώνονται στα 227 δισ. δολ., υψηλότερες κατά 4% απ' ό,τι αρχικά αναμενόταν.

Τα μετά από φόρους κέρδη τους έκλεισαν με άνοδο 31% και ανήλθαν συνολικά στα 39 δισ. δολ. Εν τω μεταξύ, αυτή η θεαματική άνοδος λαμβάνει χώρα σε μια περίοδο κατά την οποία εισηγμένες εταιρείες του S&P 500 αναμένεται να δεχθούν μεγάλο πλήγμα, με τη συνολική μείωση των εσόδων τους να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 2%. Ακόμη μεγαλύτερη θα είναι η πτώση της κερδοφορίας



Η Amazon συνέχισε να διατηρεί τα νιά στον κλάδο του ηλεκτρονικού εμπορίου κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορωνοϊού, με τα έσοδά της να αυξάνονται κατά 37%.

τους, η οποία υπολογίζεται ότι θα συρρικνωθεί 17%. «Η καμπύλη της ανάκαμψης είναι πολύ πιο μεγάλη από αυτήν που ανέμενε οποιοσδήποτε. Η online αγορά κερδίζει σημαντικό έδαφος σε σχέση με την offline», αναφέρει στους Financial Times ο Γιούσεφ Σκουάλι, αναλυτής στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα Truist. Η άνθηση που γνωρίζουν οι τέσσερις μεγάλοι τεχνολογικοί κολοσσοί συμπίπτει και με μια περίοδο που εντείνεται η ανησυχία, κυρίως από την πλευρά των πολιτικών και ρυθμιστικών αρχών των ΗΠΑ, σχετικά με την πολιτική και οικονομική ισχύ που έχουν αυτοί συγκεντρώσει. Η μήνιση κατά της Google από το αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, οι ακροαματικές διαδικασίες στο Κογκρέσο για κατηγορίες περί λογοκρισίας στο Διαδίκτυο και οι αμερικανικές εκλογές που έχουν δημιουργήσει «θόρυβο» σχετικά με περιπτώ-

σεις παραπληροφόρησης στο Διαδίκτυο αποτελούν βασικές προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι τεχνολογικές εταιρείες.

Παρότι στελέχη των τεχνολογικών κολοσσών απορρίπτουν τους ισχυρισμούς ότι προσπαθούν να αποσπάσουν μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, στοιχεία σχετικά με την κεφαλαιοποίησή τους καταδεικνύουν ότι είναι δύσκολο να υποβαθμιστεί η άνοδος που έχουν καταγράψει το τελευταίο διάστημα. Ενδεικτικά, ο διευθύνων σύμβουλος του μητρικού ομίλου της Google, Alphabet, Σουντάρ Πιτσάι ανέφερε ότι η εταιρεία απλά συμμετείχε στην άνοδο που σημείωσε και ο υπόλοιπος ψηφιακός κλάδος. Ωστόσο, το τεράστιο μέγεθος των τεχνολογικών εταιρειών – η Google πρόσθεσε περισσότερα από 100 δισ. δολ. στην κεφαλαιοποίησή της – καθιστά πολύ δύσκολο για κάποιον να α- γνοήσει αυτή την επιτυχία. Μάλιστα, η

Google ήταν και αυτή που ξεχώρισε το τρίτο τρίμηνο. Μετά την πώση κατά 10% τους τρεις μήνες που προηγήθηκαν, τα έσοδά της από τις διαφημίσεις στη μηχανή αναζήτησής αυξήθηκαν κατά 6%.

Μεγαλύτερη του αναμενόμενου ήταν επίσης η ανάκαμψη των διαφημιστικών εσόδων της δημοφιλούς εταιρείας μέσων κοινωνικής δικτύωσης Facebook, καταγράφοντας το ίδιο διάστημα αύξηση 22%. Η αυξημένη ζήτηση για τις υπηρεσίες της βοήθησαν την τεχνολογική εταιρεία να αντισταθμίσει το μπόκοτάζ που είχαν κάνει στην πλατφόρμα της 1.000 brands, μεταξύ των οποίων οι Ford, Coca-Cola και Verizon, τον περασμένο Ιούλιο, εν μέσω ανησυχιών ότι δεν ελέγχει επαρκώς το περιεχόμενο της. Από την πλευρά της, η Amazon συνέχισε να διατηρεί τα νιά στον κλάδο του ηλεκτρονικού εμπορίου κατά τη διάρκεια της πανδημίας, με τα έσοδά της να αυξάνονται κατά 37%.

SMART DRIVE: το καινοτόμο
ασφαλιστικό πρόγραμμα
της Anytime Κύπρου, που επιβραβεύει!

Ένα καινοτόμο ασφαλιστικό πρόγραμμα, το SMART DRIVE, έχει εισαχθεί πρόσφατα στην κυπριακή αγορά η Anytime της INTERAMERICAN. Το πρόγραμμα αυτό δημιουργήθηκε από την εταιρεία με οδηγό το όραμά της για ένα μέλλον με ασφαλέστερη οδήγηση και όσο το δυνατόν λιγότερα ατυχήματα.

Γι' αυτό, το SMART DRIVE είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να επιβραβεύει τους προσεκτικούς οδηγούς. Αυτό γίνεται μέσω της χρήσης της πρωτοποριακής εφαρμογής Smart Drive Cyprus App, που όλοι μπορούν να κατεβάσουν στο κινητό τους από το App Store ή το Google Play

Ουσιαστικά, μέσω της εφαρμογής αυτής ο χρήστης μπορεί να παρακολουθεί τη συμπεριφορά του κατά την οδήγηση και να λαμβάνει tips για βελτίωσή της, ενώ η εταιρεία βάσει της τελικής βαθμολογίας παρέχει κίνητρα, οικονομικά και όχι μόνο, για να γίνουν όλοι πιο προσεκτικοί οδηγοί. Συγκεκριμένα, επιβραβεύεται η ορθή, συνετή οδήγηση - ειδικότερα σε νεότερες ηλικίες. Όποιος οδηγεί με ασφάλεια, δεν χρησιμοποιεί το κινητό του κατά την οδήγηση και διατηρεί τα αντανακλαστικά του σε εγρήγορση, τηρώντας ταυτόχρονα το όριο ταχύτητας και τον Κ.Ο.Κ., κερδίζει όχι μόνο σημαντική έκπτωση στα ασφαλιστήριά του αλλά και δωροκουπόνια από διάφορους συνεργάτες. Το πρόγραμμα συνεχώς αναπτύσσεται με στόχο τον εμπλουτισμό του με νέες ανταμοιβές αξίας μέσω διαγωνισμών και challenges, παρέχοντας έτσι περισσότερα κίνητρα στους προσεκτικούς οδηγούς.

Η εταιρεία στην Κύπρο συμβάλλει παράλληλα, με αυτό το πρωτοποριακό και καινοτόμο ασφαλιστικό πρόγραμμα, στην προώθηση της οδικής ασφάλειας, στο πλαίσιο της υπευθυνότητας που χαρακτηρίζει την INTERAMERICAN και την Anytime για την ασφαλή μετακίνηση. Η Anytime καθιερώνει στην κυπριακή ασφαλιστική αγορά τη λογική "pay how you drive", συνδέοντας τα ασφαλιστικά προϊόντα με εφαρμογή που όλοι μπορούν να κατεβάσουν στα κινητά τους και να τη χρησιμοποιούν με στόχο τη μέγιστη βελτίωση του τρόπου που οδηγούν και την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας ατυχήματος, αλλά και τον περιορισμό της φθοράς του οχήματός τους. Με βάση την οδηγική τους συμπεριφορά λοιπόν, οι α-



σφαλισμένοι στο πρόγραμμα Smart drive, έχουν τη δυνατότητα έκπτωσης έως και 15% στην ανανέωση του συμβολαίου τους.

Για το καινοτόμο ασφαλιστικό πρόγραμμα SMART DRIVE η Μυρτώ Περάτη, επικεφαλής της Anytime Κύπρου, δήλωσε χαρακτηριστικά:

"Τι εμάς, ασφάλεια δεν σημαίνει μόνο ετοιμότητα απέναντι στο αναπάντεχο. Σημαίνει να νιώθουμε, μαζί με τους πελάτες μας, ασφαλείς και προστατευμένοι, προσφέροντας σε αυτούς κάθε στιγμή περισσότερα. Με πρωτοποριακή τεχνολογία, τεχνολογία και πάθος για καινοτομία, είμαστε εδώ για να κάνουμε τη θετική διαφορά στη ζωή των πελατών μας".

Η εφαρμογή Smart Drive Cyprus App έχει σχεδιαστεί από τη δημιουργική ομάδα ανθρώπων της εταιρείας O Seven. Η Anytime Κύπρου παρέχει ασφάλιση αυτοκινήτου και κατοικίας, με εξυπηρέτηση 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα, διαδικτυακά ή και μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας.

ΑΙΣΘΗΣΙΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΕΛΕΠΟΣ

ΝΙΟΒΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

ΕΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΡΑΟΥΖΟΣ

HAROLD PINTER
Βραβείο Laurence Olivier Καλύτερου Έργου

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ
ΒΑΡΝΑΒΑΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Σκηνικά-Κοστούμια **Γιώργος Γιάννου**
Μουσική **Γιώργος Κολιάς**
Φωτισμοί **Σταύρος Τάρταρης**

ΠΡΕΜΙΕΡΑ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020
Λεβέντειος Πινακοθήκη

Λευκωσία: κάθε Τρίτη, Τετάρτη και Πέμπτη
Λεμεσός: 1 Δεκεμβρίου 2020, Θέατρο Ριάλτο (rialto.com.cy)
Πάφος: 2 Δεκεμβρίου 2020, Μαρκίδειο Δημοτικό Θέατρο
Έναρξη παραστάσεων: 8.30 μ.μ.

Tickethour .com.cy ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 7777 7040
ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΟΛΥΜΠΙΚΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Love Radio

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ALPHA SQUARE

alphasquare.com.cy

Πρόσθετα μέτρα στήριξης συνιστά στις κυβερνήσεις η Κρ. Λαγκάρντ

Στόχος, να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις από το δεύτερο κύμα της πανδημίας

Εκκλήση προς τις κυβερνήσεις της Ευρωζώνης απηύθυνε η ΕΚΤ, καλώντας τις να κάνουν ό,τι χρειάζεται για να αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο του δεύτερου κύματος της πανδημίας. Η εκκλήση έρχεται λίγες ώρες μετά την υπόσχεση που έδωσε η τράπεζα την Πέμπτη να επιστρατεύσει το οπλοστάσιό της για να θωρακίσει την Ευρωζώνη.

Όπως τονίζουν, πάντως, οικονομικοί αναλυτές, το ερώτημα είναι κατά πόσον θα μπορέσουν οι κυβερνήσεις να γεφυρώσουν τις διαφορές τους, δεδομένου ότι έχουν περιέλθει σε αδιέξοδο οι μεταξύ τους συνομιλίες για τον προϋπολογισμό του 1,8 τρισ. ευρώ. Και την ίδια στιγμή, επιχειρήσεις και νοικοκυριά βλέπουν να επανέρχονται τα περιοριστικά μέτρα για την άνοδο της πανδημίας, με τις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης να επιβάλλουν μερική αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας.

Στη Γερμανία η απόφαση για μερικό lockdown έχει προκαλέσει έντονες αντιδράσεις από τον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού ενώ τα οικονομικά ινστιτούτα της χώρας προειδοποιούν πως το δεύτερο κύμα της πανδημίας θα πληξει περαιτέρω την οικονομία.

«Το νέο “λουκέτο” στην εστίαση είναι τραγικό λάθος», υπογραμμίζουν σε επιστολή τους προς την κυβέρνηση Μέρκελ,

Εντονες αντιδράσεις στη Γερμανία από επιχειρηματικούς φορείς για το νέο lockdown.

αλλά και προς τις κυβερνήσεις των κρατιδίων, 30 κορυφαίοι εκπρόσωποι της γερμανικής γαστρονομίας. Τονίζουν ότι εστιατόρια και καφέ στη Γερμανία εφαρμόζουν ήδη αυστηρούς υγειονομικούς κανόνες και ότι ουδέποτε η γαστρονομία υπήρξε τους τελευταίους μήνες εστία μετάδοσης. Προειδοποιούν μάλιστα ότι όταν ο κόσμος σταματήσει να βγαίνει για φαγητό ή καφέ, θα στραφεί σε σπίτια φίλων και γνωστών, τα οποία, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν, θα μετατραπούν σε εστίες μετάδοσης ή και υπερμετάδοσης του κορωνοϊού. Από την πλευρά του, ο πρόεδρος της γερμανικής ομοσπονδίας ξενοδοχών και εστίασης, Dehoga, Γκίντο Τόξλικ διαμαρτύρεται λέγοντας ότι «δεν μπορεί πάντα εμείς να πληρώσουμε τα σπασμένα». Υπενθυμίζει ότι το 30% των 245.000 ξενοδοχείων και εστιατορίων απειλείται πλέον με χρεοκοπία και ζητεί από τις αρμόδιες αρχές να αποζημιώσουν άμεσα όσους πλήττονται από το μερικό lockdown.



Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ ανακοίνωσε χθες ότι η κυβέρνηση θα διαθέσει 10.000 ευρώ τον μήνα σε όσες επιχειρήσεις έχουν λιγότερους από 50 υπαλλήλους. Ακόμη και αν οι εταιρείες δεν κλείσουν, θα επωφεληθούν εάν ο κύκλος εργασιών τους υποστεί απώλεια άνω του 50%.

Δραματική κρίνεται η κατάσταση και στον τομέα του τουρισμού. Η γερμανική τουριστική ομοσπονδία αναμένει το διάστημα Μαρτίου - Δεκεμβρίου ζημίες πάνω από 28 δισ. ευρώ σε ταξιδιωτικά γραφεία και διοργανωτές ταξιδιών.

Πρόκειται για μείωση 80% σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2019. Ως ένδειξη διαμαρτυρίας για το μερικό lockdown εκπρόσωποι του γερμανικού τουρισμού πραγματοποίησαν την Τετάρτη, από κοινού με εργαζομένους στον πολιτισμό, διαδήλωση στο Βερολίνο.

Ας σημειωθεί ότι στον γερμανικό τουριστικό τομέα απασχολείται σήμερα 1,5 εκατ. εργαζόμενοι και πως είναι ο έκτος σε ισχύ οικονομικός τομέας στη χώρα.

Για τις αρνητικές επιπτώσεις ενός lockdown προειδοποιεί και η γερμανική

ομοσπονδία μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σε ανακοίνωση τονίζει ότι «το μεγαλύτερο μέρος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεν αντέχει άλλο lockdown» και ότι «δεκάδες χιλιάδες επιχειρήσεις δεν θα επιβιώσουν». Από τη πλευρά τους, εκπρόσωποι των εργοδοτών αντιπροτείνουν στην κυβέρνηση τα όποια περιοριστικά μέτρα να επικεντρωθούν στην ιδιωτική ζωή των πολιτών και όχι τις επιχειρήσεις, σημειώνοντας ότι το πρώτο lockdown στοίχισε, παρά το μειωμένο ωράριο εργασίας σε πολλές εταιρείες, περίπου 1 εκατομμύριο θέσεις εργασίας και μερικές εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ.

Η σημαντική διαφορά του δεύτερου από το πρώτο lockdown στη Γερμανία είναι ότι αυτή τη φορά βιομηχανίες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα συνεχίσουν

να λειτουργούν κανονικά τηρώντας τους ισχύοντες υγειονομικούς κανόνες.

Στη Γαλλία, στο μεταξύ, ο υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ ανακοίνωσε χθες ότι η κυβέρνηση θα διαθέσει 10.000 ευρώ τον μήνα για όσες επιχειρήσεις έχουν λιγότερους από 50 υπαλλήλους. Για τον τουρισμό, τις εκδηλώσεις, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, ακόμη και αν οι εταιρείες δεν κλείνουν, θα επωφεληθούν από αυτήν την αποζημίωση, εάν ο κύκλος εργασιών τους υποστεί απώλεια άνω του 50%. «Τέλος, όλες οι άλλες εταιρείες, όλοι οι τομείς σε συνδυασμό, επηρεάζονται από τον περιορισμό, εφόσον απασχολούν λιγότερους από 50 υπαλλήλους και έχουν απώλεια άνω του 50% του κύκλου εργασιών τους, θα δικαιούνται αποζημίωση από 1.500 ευρώ τον μήνα. Αυτό θα υπο-

στηρίξει όλους τους ανεξάρτητους που δεν έχουν οικονομικούς πόρους», εξήγησε ο υπουργός Οικονομικών. «Η ενίσχυση αυτού του ταμείου μπορεί να διαβαστεί στα στοιχεία: 6 δισ. ευρώ ανά μήνα περιορισμού», ανακοίνωσε ο Λε Μερ. «Αυτό είναι το ισοδύναμο με αυτό που έχει δαπανηθεί από τον Μάρτιο», πιστοποιεί.

«Όλα αυτά τα μέτρα συνολικά αντιπροσωπεύουν ένα κόστος 15 δισ. ευρώ ανά μήνα lockdown. Στο διορθωτικό έργο θα ανακινώσουμε ένα ποσό μεγαλύτερο των 20 δισ. ευρώ», υπογράμμισε. Σε ό,τι αφορά τις εξαιρέσεις και τις αναβολές των κοινωνικών εισφορών, όλες οι εταιρείες με λιγότερους από 50 υπαλλήλους που είναι κλειστές θα έχουν πλήρη απαλλαγή από τις κοινωνικές εισφορές τους.

Στην κρατικοποίηση του σιδηροδρομικού δικτύου της προχωρεί η Ουαλλία

Η Ουαλλία εθνικοποιεί τις σιδηροδρομικές γραμμές ως απάντηση στις ζημίες της πανδημίας. Οι τοπικές αρχές ανακοίνωσαν χθες την εθνικοποίηση των σιδηροδρομικών γραμμών, τις οποίες εκμεταλλεύεται μέχρι τώρα μια κοινοπραξία με τη γαλλική Keolis. Στόχος της κρατικοποίησης είναι να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους, καθώς έχει καταγραφεί μεγάλη μείωση του αριθμού των επιβατών εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης. Η καθημερινή διακίριση των σιδηροδρομικών γραμμών θα αναλφθεί από τις δημόσιες αρχές από τον Φεβρουάριο, ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχηση των υπηρεσιών και η προστασία των θέσεων εργασίας, ανακοίνωσε ο υπουργός Μεταφορών της Ουαλλίας, Κεν Σκέιτς.

Την εκμετάλλευση της σιδηροδρομικής υπηρεσίας της Ουαλλίας είχε από το 2018

μια κοινοπραξία μεταξύ της γαλλικής Keolis, θυγατρικής των αστικών συγκοινωνιών της SNCF (γαλλική δημόσια εταιρεία σιδηροδρόμων), και του βρετανικού ομίλου Amey (Ferrovial). Η σύμβαση είχε προγραμματιστεί να διαρκέσει 15 έτη.

«Οι τελευταίοι μήνες ήταν εξαιρετικά δύσκολοι για τις δημόσιες συγκοινωνίες στην Ουαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο», δήλωσε ο Σκέιτς. Οι σιδηροδρομικές γραμμές εγκαταλείπονται από τους περισσότερους επιβάτες και χάνουν χρήματα, γεγονός που τις καθιστά δύσκολα βιώσιμες χωρίς παρέμβαση του δημόσιου τομέα.

Ο υπουργός διευκρινίζει ότι θα συνεχίσει τη συνεργασία του με την Keolis - Amey, η οποία θα εξακολουθήσει να διαχειρίζεται το δίκτυο δημόσιων μεταφορών του Κάρντιφ και της περιφέρειάς του.

Από την πλευρά της, η κοινοπραξία

Στόχος, να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά του μετά τη μεγάλη μείωση του αριθμού των επιβατών.

Keolis - Amey χαιρέτισε τις ανακοινώσεις της κυβέρνησης. «Υπό το πρίσμα της COVID-19, αναγνωρίζουμε την ανάγκη για την ουαλλική κυβέρνηση να έχει μια βιώσιμη λύση για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της στους σιδηροδρόμους και είμαστε ευτυχείς που θα εργαστούμε από κοινού για μια νέα συμφωνία», δήλωσε ο Κέβιν Τόμας, γενικός διευθυντής της Keolis - Amey.

Τα συνδίκαια δείχνουν ικανοποιημένα, όπως το RMT, το μεγαλύτερο των σιδη-



Την εκμετάλλευση της σιδηροδρομικής υπηρεσίας της Ουαλλίας είχε από το 2018 κοινοπραξία μεταξύ της γαλλικής Keolis, θυγατρικής των αστικών συγκοινωνιών της SNCF, και του βρετανικού ομίλου Amey.

ροδρόμων της Ουαλλίας, αλλά απαιτούν η εθνικοποίηση να είναι βιώσιμη. Ωστόσο, η Ουαλλία δεν είναι εντελώς ανεξάρτητη στον σιδηροδρομικό τομέα, καθώς το Ηνωμένο Βασίλειο την εμποδίζει να εθνικοποιήσει τις γραμμές.

Αντικατάσταση

Δεδομένης της πίωψης της κυκλοφορίας, η βρετανική κυβέρνηση αποφάσισε τον Σεπτέμβριο να επανεξετάσει το μοντέλο λειτουργίας της για τις σιδηροδρομικές γραμμές δίνοντας τέλος στις ιδιωτικές franchise, οι οποίες αντικαταστάθηκαν από παραχωρήσεις με μεγαλύτερη συμμετοχή των δημόσιων αρχών.

Η κυβέρνηση αναγκάστηκε να μεταρρυθμίσει τον τομέα αφού αποφάσισε στα τέλη Μαρτίου να αναλάβει προσωρινά τον αποτελεσματικό έλεγχο των σιδηρο-

δρομικών γραμμών προκειμένου να αποφύγει χρεοκοπίες, αναστέλλοντας τις συμβολές του franchise.

Η αποτυχία της ιδιωτικοποίησης των σιδηροδρόμων προηγήθηκε της πανδημίας, μεταξύ πρόσθετων δαπανών, καθυστερήσεων και αναποτελεσματικότητας που συνδέονταν με τον καταμερισμό της εκμετάλλευσης.

Η κυβέρνηση αναγκάστηκε ακόμη τα τελευταία χρόνια να προχωρήσει σε εθνικοποιήσεις για να διασώσει γραμμές που είχαν κακή διακίριση.

Η εκμετάλλευση των σιδηροδρόμων ιδιωτικοποιήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1990 στο Ηνωμένο Βασίλειο υπό τη συντηρητική κυβέρνηση του Τζον Μέτζορ. Οι σιδηροδρομικές γραμμές χωρίζονται επί του παρόντος σε 16 franchise σε ολόκληρη τη χώρα.

Ανάπτυξη 4,9% πέτυχε η Κίνα το τρίτο τρίμηνο

Σε μία περίοδο που οι οικονομίες των χωρών δοκιμάζουν τις αντοχές τους απέναντι στην πανδημική κρίση, η Κίνα βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης, σημειώνοντας ανάπτυξη της τάξης του 4,9% μεταξύ Ιουλίου-Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με την κινεζική στατιστική υπηρεσία.

Στο διάστημα αυτό καμία άλλη χώρα δεν έχει δείξει παρόμοια ανάπτυξη, γεγονός που υποδηλώνει ότι η κινεζική οικονομία έχει αρχίσει να αφήνει πίσω της τις επιπτώσεις της κρίσης και να επανέρχεται σταδιακά σε φάση ανάκαμψης. Αντίθετα, οι οικονομίες των περισσότερων χωρών της Ευρώπης έχουν βυθιστεί σε ύφεση, ενώ ακόμη δεν έχουν καταφέρει να συγκαταστήσουν την εξάπλωση της COVID-19. Όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά της η Deutsche Welle, τους τελευταίους μήνες οι κινεζικές αρχές κατάφεραν να μηδενί-

σουν σχεδόν τα κρούσματα, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της οικονομίας της χώρας. Πολλά εργοστάσια επανήλθαν σε κανονικούς ρυθμούς παραγωγής, ενώ οι εξαγωγές βρίσκονται και πάλι σε ανοδική τροχιά. Σε περίπτωση ωστόσο που η ζητηση από το εξωτερικό περιοριστεί λόγω κορωνοϊού, τότε η Κίνα θα βρεθεί αντιμέτωπη με μεγάλο πρόβλημα, λέει η εκπρόσωπος της κινεζικής στατιστικής υπηρεσίας Λίου Αϊχουα στην DW. «Παρά τις θετικές εξελίξεις στην καταπολέμηση της πανδημίας διεθνώς, μας είναι απολύτως σαφές ότι υπάρχουν ακόμα πολλά προβλήματα. Εξακολουθούν να υπάρχουν απρόβλεπτοι παράγοντες. Εκτός αυτού η ζήτηση στο εσωτερικό της Κίνας δεν έχει φθάσει ακόμα σε ικανοποιητικά επίπεδα, μιας και η ανάκαμψη των επιχειρήσεων δεν γίνεται με ίδιους ρυθμούς σε ολόκληρη

Για το σύνολο του τρέχοντος έτους αναμένεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 2%.

τη χώρα». Ο Μάικλ Πέτις, καθηγητής οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Πεκίνου, επιβεβαιώνει τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας κάνοντας αναφορά στην πορεία του κινεζικού λιανεμπορίου. Το τελευταίο έχει συρρικνωθεί αισθητά σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο καταγράφοντας πτώση 7,2%.

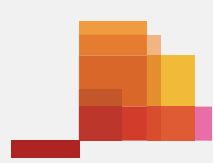
Ο ίδιος σε δηλώσεις του στην DW προσθέτει ότι η εντυπωσιακή οικονομική ανάπτυξη στην Κίνα οφείλεται στην παραγωγή, στις εξαγωγές και στις τεράστιες δημόσιες επενδύσεις. «Η κινεζική ηγεσία

είναι σε θέση να πετύχει όποιο οικονομικό στόχο επιθυμεί. Αυτό δεν έχει να κάνει με πραγματική ανάπτυξη, αλλά με οικονομική δραστηριότητα. Θέλει να ενισχύσει στην Κίνα την ανάπτυξη; Βρες ένα ποτάμι και φτιάξε μια γέφυρα, είτε τη χρειάζεσαι είτε όχι. Έτσι, η Κίνα διασφαλίζει ανάπτυξη».

Όπως έχει ανακοινώσει σε εκτιμήσεις του το ΔΝΤ, η κινεζική οικονομία φέτος θα «τρέξει» με ανάπτυξη 2%, ποσοστό σαφώς μικρότερο σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περυσινό ρυθμό ανάπτυξης. Ωστόσο, παρά την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης, η Κίνα επιδεικνύει ισχυρή ανθεκτικότητα έναντι της Ε.Ε. και των ΗΠΑ που αναμένουν φέτος συρρίκνωση των οικονομιών τους εξαιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας στην οικονομική τους δραστηριότητα.



Πολλά εργοστάσια επανήλθαν σε κανονικούς ρυθμούς παραγωγής, ενώ οι εξαγωγές βρίσκονται και πάλι σε ανοδική τροχιά.



pwc

Net Zero έως το 2030

Στόχος μας η επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσα από τις δράσεις μας



pwc.to/NetZero-2030

Ψηφιακό εργοστάσιο παραγωγής ενδυμάτων δημιούργησε η Alibaba

Μειώνει τον χρόνο από το πατρón στο ράφι – «Χρυσάφι» τα δεδομένα που συλλέγει

Ο πολυσχιδής κολοσός ψηφιακού εμπορίου Alibaba, αφού συνέβαλε ώστε πολλές παραδοσιακές επιχειρήσεις να εκσυγχρονιστούν και να ακολουθήσουν τις επιταγές της εποχής, τώρα στρέφεται σε έναν άλλο στόχο. Αυτός δεν είναι άλλος από το να εκσυγχρονίσει τα απρχαιωμένα εργοστάσια της Κίνας, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg. Ο όμιλος, τον οποίο ίδρυσε ο δισεκατομμυριούχος Τζακ Μα, αποκάλυψε τον Σεπτέμβριο το πρώτο του έξυπνο εργοστάσιο, ένα μυστικό πείραμα που είχε ξεκινήσει πριν από τρία χρόνια. Η Alibaba διεξάγει το εν λόγω πείραμα στα περίχωρα της Χανγκζού, όπου βρίσκεται και η έδρα της, ενώ το τριώροφο εργοστάσιο αυτό ονομάζεται Σούνσι και σημαίνει «γρήγορος ρινόκερος». Το Σούνσι συνοψίζει την προσπάθεια της Alibaba να εκμε-

Επί τρία χρόνια, η Alibaba δημιουργούσε υπό άκρα μυστικότητα το ψηφιακό εργοστάσιο ενδυμάτων Σούνσι, στα περίχωρα της Χανγκζού.

ταλλευθεί τις τεχνολογίες της και τα δεδομένα που έχει και αφορούν τους χρήστες των υπηρεσιών της, ούτως ώστε η μεταποίηση ως κλάδος να βελτιώσει την αποδοτικότητά της, αλλά και να μπορέσει να ανταποκριθεί στις ολοένα και υψηλότερες απαιτήσεις των καταναλωτών.

Το σημείο εκκίνησης για το πείραμα του Τζακ Μα είναι τα ρούχα, τα οποία, εάν μεταφραστούν σε όρους αγοράς, θα δούμε πως για την Κίνα σημαίνουν σε αξία 2,2 τρισεκατομμύρια γουάν, ήτοι 328 δις. δολάρια. Αυτά προκύπτουν βάσει των υπολογισμών της διεθνούς εταιρείας ερευνών αγοράς Euromonitor International. Η Alibaba δηλώνει ότι στην Κίνα η μία στις τέσσερις αγορές που αφορούν ενδύματα, δηλαδή το 25% του συνόλου, διεκπε-



Το ψηφιακό εργοστάσιο ενδυμάτων της Alibaba χρησιμοποιεί εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης και μπορεί να παραδώσει στους εμπόρους την παραγγελία τους σε διάστημα 15 ημερών, όταν υπό κανονικές συνθήκες χρειάζονται τουλάχιστον 3 μήνες.

ραιώθηκε μέσα από την πλατφόρμα της, προσφέροντάς της πρόσβαση σε απειράριθμα δεδομένα. Και αυτά τα δεδομένα τα παραθέτει και τα αναπτύσσει για να βοηθήσει τις εγχώριες εταιρείες ρούχων, που ασχολούνται είτε με τον σχεδιασμό τους είτε με την παραγωγή τους. Επίσης, ενοποιεί τις διαδικασίες προμήθειας πρώτων υλών, προκειμένου να περιοριστεί το κόστος. Προς την επίτευξη του σκοπού αυτού η εταιρεία χρησιμοποιεί στο πρότυπο εργοστάσιο του Σούνσι την τεχνητή νοημοσύνη, τους ρομποτικούς βραχίονες, αλλά και πολλές άλλες ημέτερες τεχνολογίες. Συνήθως απαιτούνται μήνες προκειμένου οι εταιρείες ένδυσης να μεταφέρουν ένα νέο σχέδιο από την πασαρέλα στο κατάστημα.

Εντούτοις, σήμερα η Alibaba δια-

τείνεται πως είναι σε θέση να περιστείλει δραστηκότετα τον χρόνο για να παραδοθεί η παραγγελία, σε ποσοστό 75%, χρησιμοποιώντας τις μεθόδους της. Κάτι τέτοιο θα ανταποκρινόταν στη διογκούμενη ζήτηση της Γενιάς Ζ των καταναλωτών, που επιδίδουν τη στιγμιαία ικανοποίηση των αναγκών τους. Επί παραδείγματι, με την αρωγή της τεχνητής νοημοσύνης, οι σχεδιαστές θα μπορούσαν να εξετάσουν σε καθεστώς προσομοίωσης την αντοχή ενός ψηφιακού υφάσματος, όπως αποκαλείται, και αυτό να το διεκπεραιώσουν στην οθόνη του υπολογιστή τους προτού καν χρειαστεί να το βάψουν. Οι εργαζόμενοι στο Σούνσι διαθέτουν υψηλής τεχνολογίας βοηθούς, όπως μηχανές τεχνητής νοημοσύνης για το κόψιμο των υφασμάτων

και συνδεδεμένες με το Διαδίκτυο ραπτομηχανές, οι οποίες τους συνδράμουν στο να τελειοποιήσουν το έργο τους. Αφ' ης στιγμής ολοκληρωθεί το βήμα αυτό, το αντικείμενο θα μεταφερθεί στον επόμενο σταθμό εργασίας μέσω μάντα μεταφοράς. Δεδομένου, δε, ότι η διεκπεραίωση γίνεται ψηφιακά, οι προϊστάμενοι του εργοστασίου δεν χρειάζεται να έχουν αυτοπρόσωπη παρουσία, αλλά ελέγχουν τη ροή μέσω υπολογιστή ή κινητού.

Τέλος, όπως αναφέρει το Bloomberg, κάνουν χρήση της τεχνολογίας του Σούνσι, οι έμποροι, που τυπικά θέλουν τρεις μήνες για να έχουν έτοιμο το εμπορεύμα στη βιτρίνα, μπορούν να αποφασίσουν ποια είδη θέλουν και σε τι ποσότητα και να τα παραλάβουν εντός 15ημέρου.

Ελεγχος εναέριας κυκλοφορίας εξ αποστάσεως

Αναδυόμενη τάση στον κλάδο των αερομεταφορών αποτελεί ο απομακρυσμένος έλεγχος της εναέριας κυκλοφορίας που επιτρέπει τη συρρίκνωση του κόστους συντήρησης των πύργων ελέγχου αλλά και τη συνέχιση της λειτουργίας σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, όπως οι σεισμοί. Σε ειδική παρουσίαση προς τους δημοσιογράφους τα στελέχη της γερμανικής ιδιωτικής εταιρείας DFS (ρυθμίζει την εναέρια κυκλοφορία στη Γερμανία) και της αυστριακής εταιρείας υψηλής τεχνολογίας Frequentis, που βρίσκονται τις τελευταίες ημέρες στην Αθήνα, παρουσίασαν το σύστημα του από απόσταση ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας.

Όπως ανέφεραν οι εκπρόσωποι της Frequentis, που έχει αναλάβει για λογαριασμό της DFS την παροχή υπηρεσιών απομακρυσμένου ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας, σε αντίθεση με τους συμβατικούς, οι ψηφιακοί πύργοι ελέγχου προσφέρουν περισσότερα εργαλεία διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, ενισχύοντας την ασφάλεια των πτήσεων και των αεροδρομίων.

Ο έλεγχος εναέριας κυκλοφορίας γίνεται μέσω οθονών που τροφοδοτούνται με υλικό από τις κάμερες υψηλής ευκρίνειας και τους αισθητήρες υψηλής ευαισθησίας που έχουν τοποθετηθεί σε ένα αεροδρόμιο. Η συγκεκριμένη τεχνολογία, που προσαρμόζεται στο μέγεθος και τη χωρητικότητα ενός αερολιμένα, περιλαμβάνει εργαλεία κι εφαρμογές ανίχνευσης αεροσκαφών και αντικειμένων, παρακο-

λούθηπος και επαυξημένης πραγματικότητας. Έτσι, ο ελεγκτής εναέριας κυκλοφορίας αποκτά επιπλέον... μάτια, καθώς η πανοραμική εικόνα των καμερών καλύπτει τα «τυφλά σημεία» των αεροδρομίων, ενώ μέσω των ειδικών αισθητήρων παρέχονται πληροφορίες για την κατάσταση των αεροπλάνων, την ασφάλεια ενός αεροδρομίου και της περιμέτρου αυτού. Μέσω ενός τέτοιου συστήματος ελέγχονται από απομακρυσμένα απόσταση οι πτήσεις – περισσότερες από 15.000 ετησίως – στο γερμανικό αεροδρόμιο του Σααρμπρίκεν.

Παγκοσμίως, την τεχνολογία αυτή έχουν υιοθετήσει οκτώ αεροδρόμια που περιλαμβάνουν εκτός από το Σααρμπρίκεν, την Ερφούρτη, τη Δρέσδη, το Τζέρσεϊ (Ην. Βασίλειο), την Ισλανδία, τη Βιέννη και τη Βραζιλία. Η Frequentis έχει αναλάβει την υλοποίηση αντίστοιχου συστήματος σε ακόμη έξι αεροδρόμια, μεταξύ των οποίων σε Αργεντινή, Νέα Ζηλανδία και Δανία. Σύμφωνα με όσα έγιναν γνωστά, χθες, απαιτούνται περίπου έως δύο χρόνια για την εγκατάσταση ενός συστήματος απομακρυσμένου ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας, με το εκτιμώμενο χρονικό διάστημα να περιλαμβάνει εκτός από τις διαδικασίες τοποθέτησης και εκπαίδευσης των ελεγκτών, τη λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις ρυθμιστικές αρχές. Η Frequentis ιδρύθηκε το 1947, εμφάνισε το 2019 έσοδα ύψους 304 εκατ. ευρώ και οι μετοχές της διαπραγματεύονται στα χρηματιστήρια της Βιέννης και της Φρανκφούρτης.



Οι ψηφιακοί πύργοι ελέγχου προσφέρουν πολλά εργαλεία διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας.

Κατέβασε ταχύτητα η Netflix μετά το lockdown

Σχετικώς απογοητευτικά είναι τα τελευταία στοιχεία από το δημοφιλές δίκτυο προβολής σειρών και ταινιών Netflix, το οποίο κατά το τρίτο τρίμηνο είχε την πιο μικρή αύξηση συνδρομητών μέσα στα τελευταία τέσσερα χρόνια. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στο ότι αφενός καλάρωσαν οι περιορισμοί της πανδημίας, αφετέρου οξύνθηκε ο ανταγωνισμός, ενώ επανέβη στη μικρή οθόνη η ζωντανή μετάδοση αγώνων. Ειδικότερα, το διάστημα Ιουλίου - Σεπτεμβρίου η εταιρεία Netflix ενίσχυσε τη συνδρομητική της βάση κατά 22 εκατ. άτομα διεθνώς, αν και οι αναλύτες στη Wall Street αλλά και η ίδια προσέβλεπαν σε 3,4 εκατ. Τα δε κέρδη ανά μετοχή ήταν της τάξεως του 1,74 δολαρίου, ενώ οι προβλέψεις τα ήθελαν στα 2,14 δολάρια. Αξίζει να σημειωθεί πως χάρις στην πανδημία και την παραμονή εντός σπιτιού, η μετοχή της εταιρείας είχε από τα σημαντικότερα κέρδη φέτος, αλλά χθες σημείωσε πτώση σχεδόν 6%, στα 494 δολάρια, όπως αναφέρει το πρακτορείο Reuters.

Ο Ρος Μπένις, αναλυτής της eMarketer, εταιρείας διεξαγωγής ερευνών αγοράς, επισημαίνει ότι «οι εγχώριοι συνδρομητές παρέμειναν αμετάβλητοι, γεγονός το οποίο δείχνει πως η αμερικανική αγορά πλέον έχει ωριμάσει για τη Netflix». Οπότε, όπως προσέθεσε, «η αύξηση των εσόδων πλέον θα προέλθει από την αύξηση της συνδρομής».

Εν τω μεταξύ, στο τρίμηνο το οποίο συνέπεσε με το ξέσπασμα της παγκόσμιας πανδημίας, η εταιρεία είχε μια εντυπωσιακή ανάπτυξη δραστηριοτήτων. Το διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου οι συνδρομητές της αυξήθηκαν σε όλο τον κόσμο κατά 15,8 εκατομμύρια, αλλά είχε προειδοποιήσει τους επενδυτές ότι αυτή η ραγδαία κινητικότητα θα εξασθενήσει το δεύτερο εξάμηνο του 2020 – όπως

και συνέβη, όταν από τα τέλη της άνοιξης και τις αρχές του καλοκαιριού τα περιοριστικά μέτρα υποχώρησαν στις περισσότερες χώρες του κόσμου. Επιπλέον, η Netflix είχε προβλέψει πως το τέταρτο τρίμηνο θα έχει 6 εκατ. νέους χρήστες έναντι εκτιμήσεων των αναλυτών για 6,51 εκατ.

Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου η εταιρεία έβγαλε στις αίθουσες την παραγωγή της «Η Εμιλ στο Παρίσι», καθώς και τα φιλμ «Enola Holmes» και «The Devil All the Time», ενώ αναγνώρισε ότι ο ανταγωνισμός επιτείνεται από τους κολοσσούς του Χόλιγουντ, όπως οι Walt Disney και WarnerMedia, οι οποίοι έχουν προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα και απευθύνονται απευθείας στους συνδρομητές. Συν τοις άλλοις, τους τελευταίους μήνες οι μεγάλες διοργανώσεις διαφόρων αθλημάτων άρχισαν και πάλι, οπότε νέες υπηρεσίες ζωντανής μετάδοσης προσέφεραν επιπλέον επιλογές στο κοινό. Η Netflix ανέφερε ότι τα αποτελέσματα του τρίτου τριμήνου φανερώνουν το γεγονός ότι εμφανίζει μια σημαντική αύξηση συνδρομητών στην απαρχή της χρονιάς. «Συνεχίζουμε να διαπιστώνουμε διακυμάνσεις από το ένα τρίμηνο στο άλλο στις πληρωμένες διαδρομές, αλλά αυτό δεν το θεωρούμε σημαντικό στην προοπτική της ψηφιακής ψυχαγωγίας σε βάθος χρόνου – πιστεύουμε πως ακόμα αυτή η διαδικασία βρίσκεται σε πρώιμα στάδια και θα μας εξασφαλίσει πολλά χρόνια δυναμικής ανάπτυξης, ενόσω θα βελτιώνουμε τις υπηρεσίες μας», ανέφερε η Netflix. Τέλος, τα στελέχη της εταιρείας επισήμαναν πως το εννέαμηνο του 2020 οι παραγωγές της προσέλιкуσαν περισσότερους συνδρομητές από όσο το 2019 συνολικά, ενώ το τρίτο τρίμηνο φέτος αριθμούσε πλέον 195,2 εκατομμύρια πελάτες διεθνώς.



Το τρίτο τρίμηνο η πλατφόρμα προβολής ταινιών αριθμούσε πλέον 195,2 εκατομ. πελάτες διεθνώς.

Κύμα εξαγορών στον κλάδο των πετρελαϊκών εταιρειών

Καταλύτης η μείωση των τιμών πετρελαίου και οι συνέπειες της πανδημίας

Ο κάποτε κραταιός όμιλος του πετρελαίου και του φυσικού αερίου ConocoPhillips νιώθει τη γη να τρέμει κάτω από τα πόδια του, όσο πλύνεται από τις συνέπειες της πανδημίας και τη μείωση των τιμών του «μαύρου» χρυσού στα 40 δολάρια κι ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει ελπίδα για γρήγορη ανάκαμψη στον ορίζοντα. Ξέ ου και οι εταιρείες, που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, κινούνται ταχύτατα και συνενώνονται, ώστε να αντεπεξέλθουν στην κρίση που αντιμετωπίζουν. Ειδικότερα, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η αμερικανική εφημερίδα των The New York Times, η ConocoPhillips, η μεγαλύτερη ανεξάρτητη πετρελαϊκή των ΗΠΑ, αποκτά



Πολλές εταιρείες με δραστηριότητες στα οξιστολιθικά κοιτάσματα στις Ηνωμένες Πολιτείες βρίσκονται ενώπιον σοβαρών ζημιών εξαιτίας της πτώσης των τιμών του πετρελαίου και της μειωμένης ζήτησης.

Η τελευταία μεγάλη συμφωνία είναι η εξαγορά της Concho Sources από την ConocoPhillips έναντι 9,7 δις. δολαρίων.

αντί 9,7 δισεκατομμυρίων δολαρίων την Concho Sources στη μεγαλύτερη επιχειρηματική συμφωνία από τον Μάρτιο και μετά, η Chevron εξαγοράζει τη Noble Energy και η Devon Vitality την WPX Vitality. Επιπλέον, η Pioneer Natural Resources στο πεδίο των οξιστολιθικών κοιτασμάτων ανακοίνωσε ότι θα εξαγοράσει τη μικρότερη ανταγωνιστριά της Parsley Energy με τιμήμα σχεδόν 4,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Πολλές εταιρείες με δραστηριότητες στα οξιστολιθικά κοιτάσματα στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως αναφέρεται σχετικά σε δημοσίευμα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Ρόιτερς, βρίσκονται ενώπιον σοβαρών ζημιών εξαιτίας της πτώσης των τιμών του πετρελαίου και της μειωμένης ζήτησης, αλλά, σε αντίθεση με όσα συνέβαιναν σε ανάλογες περιστάσεις στο παρελθόν,

σήμερα οι εταιρείες δυσκολεύονται να κάνουν αύξηση κεφαλαίου και να αναδιρθώσουν τα επαχθή τους χρέη. Ειδικά στην περίπτωση της Pioneer Natural Resources και της εξαγοράς της Parsley Energy, πρόκειται για μία επιχειρηματική συνεργασία, που θα οδηγήσει στην ανάδειξη του μεγαλύτερου οξιστολιθικού ομίλου διεθνώς με αποκλειστική δράση στη Λεκάνη Πέρμα (Τέξας). Ο διεθνήνων σύμβουλος της Pioneer, Σκοτ Σέφλιντ, τόνισε ότι στόχος του να είναι η αύξηση στην εξοικονόμηση δαπανών και στις ταμειακές ροές. Κατά την δική του εκτίμηση, λίγες θα είναι οι επιχειρήσεις, που θα επιβιώσουν από τη σημερινή κρίση, κατοννομίζοντας τη δική του Pioneer Natural Resources, καθώς και τις ConocoPhillips, EOG Resources και ισως την Hess, οι οποίες θα προσελκύσουν επενδυτικά κεφάλαια.

Όπως παρατηρούν αναλυτές, οι αμερικανικές εταιρείες οξιστολιθικών αναζητούν τρόπους να ανακτήσουν τη θέση τους στην αγορά, ενώ οι επενδυτές στο πεδίο αυτό φέτος ελαττώθηκαν στα 45 δισεκατομμύρια δολάρια από τα σχεδόν 100 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως το 2018 και το 2019, σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας. Η δε επιρροή των μεγάλων πακτών θα ενισχυθεί περαιτέρω λόγω υποκειμενικών με μικρότερες επιχειρήσεις, ενώ πλέον η έμφαση θα δίδεται όχι στην αύξηση των εσόδων αλλά των αποδόσεων, όπως αναφέρουν οι NYT. Σημειωτέον πως η παραγωγή πετρελαίου των Ηνωμένων Πολιτειών ελαττώθηκε στα 11,2 εκατομμύρια βαρέλια σε ημερήσια βάση τον Σεπτέμβριο, ενώ στις αρχές του έτους έφθανε τα 13 εκατομμύρια βαρέλια. Οι Αμερικανοί τον Αύγουστο οδήγησαν 12,3%

λιγότερα μίλια από το 2019, ενώ παγκοσμίως η κατανάλωση πετρελαίου τον Σεπτέμβριο ήταν 6% χαμηλότερη από πέρυσι. Αυτό σημαίνει πως η παραγωγή υπερσκελίζει τη ζήτηση, τα αποθέματα διογκώνονται και η τιμή εξασθενεί.

Περισσότερες από 50 αμερικανικές επιχειρήσεις του κλάδου πτώχευσαν από τις αρχές του χρόνου, όπως η Chesapeake Energy, σκαπανέας στα οξιστολιθικά, ενώ άλλα θέματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος είναι τα όρια εκπομπών ρύπων και η θέσπιση αυστηρότερων κανόνων επ' αυτών. Τέλος, υπενθυμίζεται πως με αυτά κατά νου οι ευρωπαϊκές ομόλογες εταιρείες έχουν ήδη αρχίσει να δυναμώνουν την παρουσία τους στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ οι αμερικανικές δείχνουν προσκολλημένες στα παραδοσιακά ρυπογόνα καύσιμα.

Μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων έως και 50%

Ο Γερμανός πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Βέρνερ Χόγερ, μιλάει στην «Κ» για τις επιπτώσεις της πανδημίας

Συνέντευξη στον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ**

Τις τραγικές οικονομικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης που έχει προκαλέσει η πανδημία και τις μεγάλες προκλήσεις των επόμενων μηνών αναδεικνύει ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Βέρνερ Χόγερ. Σε συνέντευξη που παραχώρησε μέσω τηλεδιάσκεψης στην «Κ» και σε έναν μικρό αριθμό άλλων ευρωπαϊκών εφημερίδων, με τη συμμετοχή δύο ακόμη κορυφαίων στελεχών της τράπεζας, ο Γερμανός πρόεδρος της τράπεζας, ο οποίος βρίσκεται στο τιμόνι της ΕΤΕπ από το 2012, μιλάει για το «πάγωμα» της επενδυτικής δραστηριότητας που επέφερε η κρίση του κορωνοϊού, την απειλή μαζικού αφανισμού μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τον κίνδυνο ο ιδιωτικός τομέας να χάσει το τρένο της ψηφιακής μετάβασης καθώς δίνει τη μάχη της επιβίωσης.

Όπως αναφέρει ο κ. Χόγερ, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της τράπεζας για την επενδυτική δραστηριότητα στην Ευρώπη, που θα δημοσιευθεί σε κάποιες εβδομάδες και που ήδη έχει σταλεί στους υπουργούς Οικονομικών των κρατών-μελών, το 43% των εταιρειών έχει είτε αναβάλει είτε εγκαταλείψει επενδυτικά σχέδια που είχε πριν από την πανδημία. Αναμένεται μάλιστα περαιτέρω μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων κατά 30%-50% εξαιτίας της συνεχιζόμενης κρίσης. «Δυστυχώς, μάλιστα, πολλές εταιρείες μάς είπαν ότι, στην αναζήτηση περικοπών στις προγραμματιζόμενες επενδύσεις, συχνά οι πρώτες περικοπές αφορούσαν έργα ψηφιοποιήσεων».

«Αυτή είναι η διαφορά με την προηγούμενη κρίση», παρατηρεί. «Δεν μιλάμε για άδεια κρατικά ταμεία και εύλωτα κράτη, αλλά για κατά τα άλλα υγιείς εταιρείες, που ύστερα από μήνες ελλείψεως ρευστότητας, απειλούνται με πτώχευση. Αυτό είναι ένα πεδίο στο οποίο μπορούμε να κάνουμε πάρα πολλά, ειδικά για τις μικρές και τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, αλλά και για κάποιες μεγαλύτερες, ιδιαιτέρως στον χώρο της Υγείας και της φροντίδας». Ο νέος διευθύνων σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (European Investment Fund ή EIF), Αλέν Γκοντάρ,

Διαπιστώνουμε ότι λόγω της κρίσης υγιείς εταιρείες, ύστερα από μήνες ελλείψεως ρευστότητας, απειλούνται με πτώχευση.

συμπληρώνει: «Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, ο αριθμός των πτωχέσεων φέτος ενδέχεται να αυξηθεί έως και 30% σε σύγκριση με πέρυσι».

Αναπόφευκτα, η δραστηριότητα της ΕΤΕπ έχει εστιαστεί φέτος στην καταπολέμηση της πανδημίας. Συνολικά, το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας έχει εγκρίνει χρηματοδότηση ύψους 24,9 δισ. ευρώ για τη στήριξη της οικονομίας τους τελευταίους επτά μήνες. Στο υγειονομικό μέτωπο, ο κ. Χόγερ αναφέρει ειδικά τη στήριξη που παρέχει η τράπεζα σε ορισμένα από τα πιο προκλημένα εγχειρίσματα ανάπτυξης εμβολίου για την COVID-19, όπως είναι η κοινοπραξία της γερμανικής BioNTech με την Pfizer και η CureVac. Η ΕΤΕπ, όπως λέει, έχει χρηματοδοτήσει 22 εταιρείες με καινοτόμα προϊόντα σχετικά με την αντιμετώπιση του νέου κορωνοϊού, παρέχοντας συνολικά 700 εκατομμύρια ευρώ.

Μέρος των κονδυλίων αυτών αφορά και την ενίσχυση της δυνατότητας για άμεση παραγωγή, σε μεγάλη κλίμακα, των εμβολίων που αναμένεται να εγκριθούν τους επόμενους μήνες. «Αντισυχνά ότι έχουμε εστιαστεί υπερβολικά στη συναρπαστική πτυχή της έρευνας και της ανάπτυξης των εμβολίων και δεν έχουμε δώσει αρκετή προσοχή στις τεράστιες ανάγκες διευρύνσης των παραγωγικών δυνατοτήτων που συνεπάγεται η παρασκευή των δόσεων που θα χρειαστούν», λέει ο πρόεδρος της ΕΤΕπ. «Για τον λόγο αυτόν, κλωσορίζω ένθερμα το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει το θέμα της παραγωγικής ικανότητας στο επίκεντρο. Πρέπει να μπορέσουμε να περάσουμε ταχύτατα στη μαζική παραγωγή, ώστε να καλύψουμε όχι μόνο τον ευρωπαϊκό πληθυσμό, αλλά μέρος της ζήτησης στον αναπτυσσόμενο κόσμο».



Ο κ. Χόγερ σημειώνει πως η ΕΤΕπ έχει χρηματοδοτήσει 22 εταιρείες με καινοτόμα προϊόντα σχετικά με την αντιμετώπιση του νέου κορωνοϊού, παρέχοντας συνολικά 700 εκατομμύρια ευρώ.

Επιπλέον, τονίζει την πρόκληση της εμβολιαστικής κάλυψης του ευρύτερου παγκόσμιου πληθυσμού: «Ακόμη και αν καταφέρουμε, κάποια στιγμή του χρόνου, να θέσουμε τον ιό υπό έλεγχο στην Ευρώπη, θα συνεχίσει να εξαπλώνεται, καθυστερημένα αλλά επιθετικά, στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Οι χώρες δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν μια τέτοια κατάσταση, άρα έρχεται στο προσκήνιο η αναπτυξιακή βοήθεια», σημειώνει, αναφέροντας ότι το σχεδόν 12% των δραστηριοτήτων της τράπεζας πέρυσι ήταν

εκτός Ε.Ε. και ότι η ΕΤΕπ «είναι η μόνη πολυμερής αναπτυξιακή τράπεζα την πολιτική της οποίας καθορίζουν αποκλειστικά τα κράτη-μέλη της Ενωσης».

Στο επίκεντρο της στήριξης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων –ειδικά των μικρομεσαίων– βρίσκεται το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων (ΠΤΕ), μέσω του οποίου, με εγγυήσεις 25 δισ. ευρώ από τα κράτη-μέλη, η ΕΤΕπ ευελεπτεί να κινητοποιήσει χρηματοδότηση ύψους έως και 200 δισ. ευρώ. Το ΠΤΕ, λέει ο κ. Χόγερ, «είναι πλέον πλήρως ενεργό». Την περασμένη εβδο-

μάδα, τα Δ.Σ. της τράπεζας και του EIF έδωσαν τις πρώτες εγκρίσεις στο πλαίσιο του ΠΤΕ (2,6 δισ. ευρώ για επενδύσεις 11,3 δισ.). Ο κ. Χόγερ πάντως τονίζει ότι ο αριθμός των 200 δισ. ευρώ είναι ο «στόχος-όνειρο» και το κατά πόσον θα προεγιοθεί θα εξαρτηθεί και από τη διάθεση της ΕΤΕπ (και άρα των μετόχων της, που είναι τα κράτη-μέλη) να αναλάβει περισσότερο ρίσκο.

Πώς όμως θα διασφαλιστεί ότι η πρωτοβουλία αυτή θα βοηθήσει τις χώρες των οποίων ο ιδιωτικός τομέας έχει τη μεγα-

λύτερη ανάγκη, όπως η Ελλάδα, όπου ο δημόσιος τομέας είναι υπερχρεωμένος και ο τραπεζικός κλάδος παραμένει κατελμένος από τα βάρη της προηγούμενης κρίσης;

«Όλη η λογική του ΠΤΕ είναι να συμβάλει στους ίδιους όρους του ανταγωνισμού εντός της Ευρώπης», λέει ο κ. Χόγερ. Ο Ζαν-Κριστόφ Λαλού, επικεφαλής πιστωτικής πολιτικής της τράπεζας, εξηγεί ότι, παρότι δεν υπάρχουν ποσοστώσιες ανά κράτος-μέλος, θα δοθεί έμφαση στη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα σε χώρες και περιφέρειες που «συνδυάζουν δύο χαρακτηριστικά: Πρώτον, έχουν πληγεί δυσανάλογα από την κρίση και, δεύτερον, έχουν χαμηλό ΑΕΠ σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο». Στις χώρες αυτές, η τράπεζα «θα ωθήσει τους εταίρους της –τον τραπεζικό τομέα για τις εγγυήσεις, τους διαχειριστές των funds για τις ενέσεις μετοχικών κεφαλαίων– για να κινηθούν τα πράγματα με τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα».

Σύμφωνα με πηγές της τράπεζας, η ΕΤΕπ βρίσκεται σε συνομιλίες με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και τις ελληνικές συστημικές τράπεζες για την παροχή χρηματοδότησης σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω του ΠΤΕ. Ανακοινώσεις αναμένονται τους «επόμενους μήνες».

Η ηγεσία της ΕΤΕπ δίνει έμφαση στο γεγονός ότι δεν υπάρχει ανταγωνιστική σχέση μεταξύ του ΠΤΕ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης, 360 από το 750 δισ. του οποίου αφορούν χαμηλότοκα δάνεια. «Τα πρώτα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης αναμένεται να εκταμειωθούν στα τέλη του πρώτου εξαμήνου του 2021 ή το δεύτερο εξάμηνο», επισημαίνει ο κ. Λαλού. «Εως τότε, ευελπιστούμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων που θα κινητοποιηθούν από το ΠΤΕ, που είναι εργαλείο εκτάκτου ανάγκης, θα έχει αξιοποιηθεί». Όπως αναφέρει, η ζήτηση για νέα χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ, που «πάγωσε εντελώς» την άνοιξη, άρχισε να ανακάμπτει από τον Ιούνιο: «Είδαμε ιδιωτικές εταιρείες να ζητούν ξανά βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση και, σε δεύτερο χρόνο, επανάκαμψη της ζήτησης από τον δημόσιο τομέα για μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, για έργα υποδομών».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η πανδημία πιέζει πλέον τη γερμανική οικονομία

Του **FLORIAN HENSE**

Ενώπιον του δεύτερου κύματος της πανδημίας και των αυστηρότερων μέτρων για την ανάσχεσή του, η γερμανική οικονομία δείχνει πως θα χάσει τον βηματισμό της τους επόμενους μήνες. Αλλά η επιβράδυνσή της αναμένεται να είναι πιο συγκρατημένη σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος του έγκριτου γερμανικού ινστιτούτου Ifo υποχώρησε τον Οκτώβριο πρώτη φορά μέσα σε έξι μήνες κατά 0,5 της μονάδας στις 92,7 μονάδες από τις 93,2 του Σεπτεμβρίου, ενώ είχαμε προβλέψει πως ο δείκτης θα διαμορφωθεί στις 92,8 μονάδες.

Ο εν λόγω δείκτης αποτελεί απλά τον μέσο όρο των υποδεικτών σχετικά, πρώτον, με τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τωρινές συνθήκες και, δεύτερον, με τις προσδοκίες τους. Οι υφιστάμενες συνθήκες συνέχισαν να βελτιώνονται πέμπτο μήνα διαδοχικά από τις 89,2 μονάδες του Σεπτεμβρίου στις 90,3 μονάδες του Οκτωβρίου. Πρόκειται για θετική καταγραφή άνω των επιπέδων ναδίρ της πανδημίας στις 78,9 μονάδες, αλλά εξακολουθεί να απέχει από τον μέσο όρο των 99 μονάδων το διάστημα Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου. Ενόσω επιτείνεται η αβεβαιότητα και τα περιθώρια για σοβαρά κέρδη μειώνονται, εφόσον οι τρέχουσες συνθήκες έχουν σαφώς καλυτερεύσει από ό,τι ήταν προ εξαμήνου, οι εταιρείες αναδιπλώθηκαν ως προς τις προσδοκίες τους, με τον δείκτη στις 95 μονάδες τον Οκτώβριο από τις 97,4 του Σεπτεμβρίου. Κατά συνέπεια, η εικόνα, που αποτυπώνει το Ifo, δείχνει πως η γερμανική οικονομία τείνει προς εξασθένιση.

Όπως συμβαίνει και αλλού, το δεύτερο κύμα κρουσμάτων και περιοριστικών μέτρων πλήττει κυρίως τους κλάδους της οικονομίας των οποίων η δραστηριότητα απαιτεί διαπροσωπική επαφή. Οι υποδείκτες του επιχειρηματικού κλίματος για τις υπηρεσίες και το εμπόριο εξασθένησαν κατά 3 μονάδες και 0,4 της μονάδας αντίστοιχα, ενώ παράλληλα ο κλάδος της μεταποίησης βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Για έκτο μήνα στη σειρά ο υποδείκτης επιχειρηματικού κλίματος στη μεταποίηση στη Γερμανία ενισχύθηκε 2,1 μονάδες. Το ερώτημα που υφίσταται είναι για πόσο διάστημα η οικονομία της Γερμανίας μπορεί να διατηρηθεί σε καλή κατάσταση, όσο τα κρούσματα ημερησίως αυξάνονται και η αβεβαιότητα μαζί με τους περιορισμούς πλήξει βαρύτερα τον κλάδο των υπηρεσιών. Σύν τα χρόνια, αυτό ίσως επεκταθεί και στον ακόμη ζωηρό κλάδο της μεταποίησης. Επίσης, εάν ορισμένες από τις εμπορικές εταιρείες στην Ευρώπη δείξουν πως η οικονομία τους συρρικνώνεται, τότε και η γερμανική οικονομία θα ακολουθήσει. Το Ifo αναμένει το ΑΕΠ στη Γερμανία να αυξηθεί σε τριμηνιαία βάση 2,1% το τέταρτο τρίμηνο, ενώ εμείς, τέλος, εκτιμάμε πως η πρόβλεψή μας για 1,4% ενδεχομένως να αναθεωρηθεί προς τα κάτω. Προηγήθηκε η εκτίμηση για ιστορική ανάκαμψη 7%-7,5% του ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο, αφού το δεύτερο τρίμηνο το ΑΕΠ στη Γερμανία είχε καταβαρυνθεί, 9,7%.

Ο κ. Florian Hense είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Τεράστια ζήτηση με προσφορές 233 δισ. για τα «κοινωνικά ομόλογα» της Ε.Ε.

Ζήτηση άνευ προηγουμένου συγκέντρωσαν τα πρώτα «κοινωνικά ομόλογα» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση του προγράμματος SURE. Σύμφωνα με το πρακτορείο Bloomberg, για ένα δεκαετές και ένα εικοσαετές ομόλογο, οι συνολικές προσφορές έφτασαν τα 233 δισ. ευρώ (τα 145 δισ. αφορούσαν το δεκαετές). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άντλησε συνολικά 17 δισ. ευρώ (δύο από το δεκαετές και επτά από το εικοσαετές).

Όσον αφορά το κόστος του δανεισμού, σύμφωνα με το Bloomberg, το δεκαετές ομόλογο τιμολογήθηκε στις 3 μονάδες βάσης πάνω από τα midswaps (τον δείκτη αναφοράς για το ασφαλιστικό κινδύνου του χρεογράφου) και το εικοσαετές στις 14 μ.β. Το δεκαετές υπολογίζεται ότι είναι σχεδόν 1 μ.β. ακριβότερο από υφιστάμενα ομόλογα της Ε.Ε. Οι εκδόσεις ενίσχυσαν το ευρώ κατά 0,4% έναντι του δολαρίου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην πρώτη απόπειρα έκδοσης κοινού χρέους άντλησε συνολικά €17 δισ.

Πρόκειται για την πρώτη έκδοση κοινού ευρωπαϊκού χρέους στο πλαίσιο των μέτρων καταπολέμησης των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας. Το πρόγραμμα SURE, συνολικού προϋπολογισμού 100 δισ. ευρώ, συμφω-



Το 2021 η Ε.Ε. θα βγει στις αγορές για πολύ μεγαλύτερα ποσά, για το Ταμείο Ανάκαμψης των 750 δισ. ευρώ.

νήθηκε τον περασμένο Απρίλιο ως μέρος της δέσμης πρωτοβουλιών εκτάκτου ανάγκης για τη στήριξη των οικονομικών κρατών-μελών.

Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει παρεμβάσεις για τη στήριξη της απασχόλησης, με χαμηλότοκα δάνεια που

θα παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (για την Ελλάδα έχει εγκριθεί το ποσό των 2,73 δισ. ευρώ). Οι πόροι θα προέλθουν από δανεισμό της Κομισιόν στις αγορές, με τη στήριξη εγγυήσεων από τα κράτη-μέλη. Η διαδικασία παροχής των εγγυήσεων αυτών, σε ποσό

που να φτάνει το 25% του προϋπολογισμού του εργαλείου, ολοκληρώθηκε στα τέλη Σεπτεμβρίου.

Υπενθυμίζεται ότι το 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα απευθυνθεί στις αγορές για πολύ μεγαλύτερα ποσά, αντλώντας πόρους για το Ταμείο Ανάκαμψης των 750 δισ. ευρώ. Ειδικά το Ταμείο Ανάκαμψης και ο τρόπος χρηματοδότησής του αποτελούν ένα σημαντικό βήμα στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός European Safe Asset – «ευρωπαϊκού χρεογράφου αναφοράς». Ενα τέτοιο ευρωπαϊκό ομόλογο, αντίστοιχο αυτών του αμερικανικού Δημοσίου (Treasuries), θα επέτρεπε στις ευρωπαϊκές τράπεζες να μειώσουν την εξάρτησή τους από τα ομόλογα των κρατών στις οποίες εδρεύουν και θα περιόριζε τις αποσταθεροποιητικές ροές κεφαλαίων σε περιόδους αναταραχής.

Οπαδοί της δημοσιονομικής ενοποίησης της Ε.Ε. προσδοκούν, πιο μακροπρόθεσμα, ότι μία εδραιωμένη αγορά τρέτοιων ομολόγων θα έδινε τη δυνατότητα στο ευρώ να αμφισβητήσει την κυριαρχία του δολαρίου στη διεθνή οικονομία.

Ωστόσο, όπως σημειώνουν στελέχη με γνώση των θεμάτων αυτών, για να μπορέσει η αγορά αυτή να ανταγωνιστεί τα Treasuries, οι εκδόσεις πρέπει να επεκταθούν αορίστως στο μέλλον (προς το παρόν, το Ταμείο Ανάκαμψης και το SURE έχουν χαρακτηριστεί εργαλεία μιας χρήσεως για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κρίσης).

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services



Η Αγκυρα «ποντάρει» στον Ντ. Τραμπ

Λόγω των προσωπικών σχέσεων που έχει μαζί του ο Τ. Ερντογάν

Του ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ

Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν είχε καταφέρει να έχει προσωπικές σχέσεις με τον Ντόναλντ Τραμπ και το επιτέλειό του έχει μια προτίμηση για την επανεκλογή του προέδρου των ΗΠΑ. Ωστόσο, η τουρκική διπλωματία προετοιμάζεται και για την εκλογή του Τζο Μπάιντεν, την οποία τώρα πια δεν τη θεωρεί ιδιαιτέρως αρνητική εξέλιξη. Τους τελευταίους μήνες, οι Τούρκοι διπλωμάτες έχουν παρατηρήσει πως, παρά τις προσωπικές σχέσεις Τραμπ - Ερντογάν, η εξωτερική και η αμυντική πολιτική της Ουάσιγκτον άρχισε να αλλάζει στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, στο πλαίσιο της οποίας αγνοεί την Τουρκία.

Δείγμα προθέσεων

Η επίσκεψη του Μάικ Πομπέο στην Ελλάδα, δίχως να επισκεφθεί την Τουρκία, θεωρήθηκε ένα δείγμα των προθέσεων της Ουάσιγκτον. Οι προσπάθειες των ΗΠΑ για αποκατάσταση των σχέσεων του Ισραήλ με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δεν θεωρούνται ιδιαιτέρως ενθαρρυντικά δείγματα για το μέλλον των σχέσεων Ουάσιγκτον - Αγκυρας.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η Τουρκία πραγματοποιήσε τις δοκιμές των ρωσικών αντιαεροπορικών συστημάτων αεράμυνας

Η τουρκική διπλωματία προετοιμάζεται και για την εποχή Μπάιντεν - Υποτιμήθηκε κατά 1% έναντι του ευρώ η λίρα.

S-400, προκαλώντας την έντονη αντίδραση των ΗΠΑ. Αναλυτές εκτιμούν πως η επανεκλογή Τραμπ θα μπορούσε να αναβάλει τις κυρώσεις CAATSA κατά της Τουρκίας, όμως πιστεύουν πως τα F-35 δεν θα παραδοθούν στη χώρα. Το συμπέρασμά τους είναι πως βραχυπρόθεσμα η παρουσία του Ντόναλντ Τραμπ θα μπορούσε να βοηθήσει την Αγκυρα.

Όμως για τον Τζο Μπάιντεν υπάρχει η άποψη πως, σε περίπτωση εκλογής του, θα επιστρέψει στον Λευκό Οίκο και θα βρει μπροστά του μια διαφορετική Τουρκία σε σχέση με την περίοδο κατά την οποία ήταν αντιπρόεδρος. Τονίζουν πως αυτή την περίοδο η Αγκυρα έχει στρατιωτική παρουσία στη Λιβύη, στη Συρία, έχει διεκδικήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, ενώ παρεμβαίνει σε πολλές άλλες περιοχές.

Στη γειτονική χώρα πιστεύουν πως το επιτέλειό Μπάιντεν δεν θα ασκήσει σκληρή πολιτική που θα σπρώξει περισσότερο την Τουρκία «στην αγκαλιά» της Ρωσίας ή της Κίνας. Βραχυπρόθεσμα, πιστεύουν



Καταμέτρηση ψήφων στο Μιλχούκι του Ουισκόνσιν.

ότι θα μπορούσαν να ασκηθούν έντονες πιέσεις για τα δημοκρατικά δικαιώματα στην Τουρκία και για την κατάσταση της Δικαιοσύνης. Επικρατεί πάντως η άποψη πως, μακροπρόθεσμα, η Αγκυρα θα μπορεί να χτίσει θεσμικές σχέσεις με τον Τζο Μπάιντεν σε σχέση με τις προσωπικές που είχαν επικρατήσει μέχρι τώρα με τον Τραμπ.

Λόγω των εκλογών στις ΗΠΑ, στις αγορές επικρατεί αναστάτωση και η τουρκική λίρα υποτιμήθηκε 1% έναντι του ευρώ, ενώ το απόγευμα η ισοτιμία ευρώ/λίρας είχε αγγίξει το ψυχολογικό όριο των 10 λιρών. Παρόμοια εικόνα υποτίμησος

παρατηρήθηκε και έναντι του δολαρίου. Οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν πως το επιτέλειό του Μπάιντεν ενδέχεται να ασκήσει πιέσεις στον Τούρκο πρόεδρο μέσω των δραστηριοτήτων της τουρκικής τράπεζας Halkbank, με την κατηγορία διοχέτευσης δισεκατομμυρίων δολαρίων σε χρυσό και μετρητά στο Ιράν, παραβιάζοντας τις κυρώσεις κατά της Τεχεράνης.

Όμως, υπενθυμίζουν πως ο Ντόναλντ Τραμπ είχε δείξει πως μπορεί να προκαλέσει κι αυτός χάος στην τουρκική οικονομία, με ένα απλό μήνυμά του στο Twitter για την υπόθεση του πάστορα Μπράνσον.

Οι μάχες για Γερουσία, Βουλή

Με σημαντική υποχώρηση της επιρροής τους απειλούνται οι Ρεπουμπλικανοί

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Εξίσου κρίσιμες με τις προεδρικές εκλογές είναι οι αναμετρήσεις για τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων, με τα δύο σώματα της νομοθετικής εξουσίας να έχουν αποδείξει την ικανότητά τους να δημιουργήσουν –εφόσον το επιθυμούν– αζέπεραστα προσκόμματα στην πολιτική του Λευκού Οίκου.

Οι Ρεπουμπλικανοί ελέγχουν τη Γερουσία, με πλειοψηφία 53-47. Ο συσχετισμός αυτός ενδέχεται να μεταβληθεί σήμερα, καθώς ακόμη και κραταιοί γε-

Στη Βουλή των Αντιπροσώπων, οι τελευταίες εκτιμήσεις έδειχναν ότι οι Δημοκρατικοί θα ενίσχυαν ακόμη περισσότερη την υπάρχουσα πλειοψηφία τους.



Οδηγίες σε ψηφοφόρο για τη διαδικασία, σε εκλογικό κέντρο στο Λούιβιλ του Κεντάκι.

ρυσιαστές, όπως ο στενός σύμμαχος του Τραμπ, Λίντσεϊ Γκράχαμ της Νότιας Καρολίνας, και η Σούζαν Κόλινς στο Μένι, που εκλέγεται ανελλιπώς από το 1996, αντιμετώπιζουν σκληρό ανταγωνισμό. Οι Δημοκρατικοί χρειάζονται τέσσερις μόλις έδρες για την πλειοψηφία –ή τρεις, εφόσον νικήσει ο Μπάιντεν και η αντιπρόεδρος Χάρις λύσει ενδεχόμενη ισοψηφία με την ψήφο της ως προέδρου του Κογκρέσου– ενώ οι Ρεπουμπλικανοί έχουν την πολυτέλεια να χάσουν τρεις έδρες, εφόσον επανεκλεγεί ο Τραμπ και ο Μάικ Πενς ψηφίσει ως πρόεδρος του Κογκρέσου.

Στη Νότια Καρολίνα, ο γερουσιαστής Λίντσεϊ Γκράχαμ αντιμετωπίζει τον πολλά υποσχόμενο Αφροαμερικανό Δημοκρα-

τικό υποψήφιο Τζέιμι Χάρισον, ο οποίος εκμεταλλεύθηκε τις επικρίσεις γύρω από τον διορισμό της ανώτατης δικαστού Εϊμι Κόνι Μπάρρετ και τις μεθόδους που αξιοποίησε ο Γκράχαμ ως πρόεδρος της επιτροπής δικαστικών υποθέσεων για να επισπεύσει τη διαδικασία. Η εκστρατεία του Χάρισον, από τη μεριά της, έσπασε ρεκόρ χρηματοδότησης, εξασφαλίζοντας 57 εκατ. δολάρια το τελευταίο τρίμηνο, υποχρεώνοντας τον Γκράχαμ να γυρίσει τηλεοπτικές διαφημίσεις, στις οποίες εκλιπαρούσε κυριολεκτικά τους υποστηρικτές του για χρηματικές δωρεές.

Στο Μένι, η θεωρούμενη μετριοπαθής Ρεπουμπλικανή γερουσιαστής Σούζαν Κόλινς δέχθηκε τα πυρά των Δημοκρατικών για τη σύμπλευσή της με τον Λευκό

Οίκο στο φορολογικό νομοσχέδιο του 2017, στον διορισμό του Μπρετ Κάβανο στο Ανώτατο Δικαστήριο και για την ψήφο της υπέρ της απαλλαγής του Τραμπ από την πρόταση μομφής της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Σε μία προσπάθεια να ενισχύσει την εικόνα της, η Κόλινς υπήρξε η μόνη Ρεπουμπλικανή γερουσιαστής που καταψήφισε τον διορισμό της Εϊμι Μπάρρετ στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η αντιπαλός της, Δημοκρατική Σάρα Γκίντενσον, απέρριψε την ψήφο της Κόλινς κατά της Μπάρρετ, χαρακτηρίζοντάς την καιροσκοπική.

Στο Κολοράντο, ο πρώην κυβερνήτης και Δημοκρατικός υποψήφιος γερουσιαστής Τζον Χικενλούπερ άσκησε οξεία

κριτική στον Ρεπουμπλικανό αντίπαλό του Κόρι Γκάρντνερ για την ψήφο του υπέρ του διορισμού της δικαστού Μπάρρετ, υπενθυμίζοντάς τον ότι εμπόδισε τον τότε πρόεδρο Ομπάμα να διορίσει τον προοδευτικό δικαστή Μέρικ Γκάρλαντ το 2016, λίγο πριν από την εκπνοή της θητείας του προέδρου. Ο Γκάρντνερ αναμένεται να ηττηθεί.

Σκληρή αναμέτρηση αναμενόταν χθες στις εκλογές για τη μία από τις δύο έδρες της Τζόρτζια στη Γερουσία, με τον Ρεπουμπλικανό γερουσιαστή Ντέιβιντ Περντιού να υστερεί ελαφρώς σε χρηματοδοτήσεις έναντι του Δημοκρατικού διεκδικητή Τζον Οσοφ. Η ατυχή έμπνευση του Ρεπουμπλικανού υποψηφίου να ειρωνευθεί κατά τη διάρκεια προεκλογικής του εμφάνισης το όνομα της υποψήφιας αντιπροέδρου Κάμαλα Χάρις επέτρεψε στον αντίπαλό του να προηγηθεί σε χρηματικές δωρεές λίγες ημέρες πριν από τις εκλογές.

Στη Βουλή των Αντιπροσώπων, οι τελευταίες εκτιμήσεις του ινστιτούτου Cook Political έδειχναν ότι οι Δημοκρατικοί θα ενίσχυαν ακόμη περισσότερο την υπάρχουσα πλειοψηφία τους στη Βουλή κατά τουλάχιστον 10 με 15 έδρες, σηματοδοτώντας τραγική αποτυχία για την ηγεσία των Ρεπουμπλικανών και ειδικά για τον επικεφαλής της εθνικής επιτροπής του κόμματος, Τομ Εμερ.

Εντυπωσιακή εξέλιξη της χθεσινής βραδιάς θα αποτελέσει η ενδεχόμενη νίκη Δημοκρατικών υποψηφίων μελών της Βουλής σε τουλάχιστον έξι περιφέρειες του Τέξας, με τρεις από αυτές να θεωρούνται «πιθανές νίκες». Κάτι τέτοιο θα σηματοδοτούσε τέλος εποχής για το κόμμα του Τραμπ, το οποίο κυριαρχεί στο Τέξας από τα τέλη της δεκαετίας του 1970.

A.P.

Καθαρό αποτέλεσμα, το καλό σενάριο για την Αθήνα

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΛΟΥ

Η προφανέστατη ελληνική αγωνία σχετικά με το αποτέλεσμα των αμερικανικών εκλογών συνδέεται με την τουρκική απειλή και την πιθανότητα έντασής της το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Για την Αθήνα είναι σημαντικό να υπάρχει στην Ουάσιγκτον καθαρό αποτέλεσμα το οποίο δεν θα μπορεί να αμφισβητηθεί, ώστε η μετάβαση να είναι ομαλότερη.

Πιθανή αμφισβήτηση του αποτελέσματος σε συνδυασμό με την, ούτως ή άλλως, μεταβατική περίοδο που ο απερχόμενος πρόεδρος διανύει ως «κουτσά πάπια» (lame duck) μέχρι τις 20 Ιανουαρίου, ίσως επιτείνει την αίσθηση εκκρεμότητας στον Λευκό Οίκο.

Κάτι τέτοιο αυξάνει τις πιθανότητες περαιτέρω όξυνσης της έντασης στην Ατ. Μεσόγειο, ιδιαίτερα εάν το τελικό αποτέλεσμα φέρει στον προεδρικό θώκο τον Τζο Μπάιντεν, έναν υποψήφιο θεωρητικά λιγότερο θετικό προς τις τουρκικές θέσεις στην περιοχή και, κυρίως, τη στάση του Ταγίπ Ερντογάν.

Μέχρι το ορατό μέλλον, πάντως, τουλάχιστον τις 14 Νοεμβρίου, φαίνεται ότι το ερευνητικό πλίοιο «Ορούτς Ρέις» πλέει σε κάθετο άξονα στην περιοχή νότια του Καστελλόριζου, κινούμενο αποκλειστικά με βάση επιστημονικά δεδομένα (να ολοκληρώσει δηλαδή, όπως ισχυρίζεται η Αγκυρα, τις δύο διαστάσεων έρευνες).

Ενα καθαρό αποτέλεσμα των αμερικανικών εκλογών θα οδηγήσει σταδιακά και στην επιστροφή των ΗΠΑ στις περιφερειακές διενδεις υποθέσεις, ως εκ τούτου θα αυχθήσει το ενδιαφέρον της Ουάσιγκτον για τη δρομολόγηση διπλωματικών συνομιλιών για μία σειρά από διαφορές, ανάμεσα στις οποίες περιλα-

βάνονται με κάθε βεβαιότητα και οι ελληνοτουρκικές. Σε περίπτωση, μάλιστα, που η Ουάσιγκτον αποφασίσει να ενισχύσει ξανά την αξιοπιστία στο ΝΑΤΟ, είναι απολύτως δεδομένο ότι η Αγκυρα θα δεχθεί πιέσεις όχι μόνο για τα ελληνοτουρκικά αλλά και για επιλογές όπως οι S-400.

Ενα από τα ενδιαφέροντα ερωτήματα που θα απαντηθούν τους επόμενους μήνες, συνδέονται με το εύρος της στήριξης της Ουάσιγκτον στα διάφορα τριμερή σχήματα συνεργασίας, σε συνδυασμό

Τυχόν αμφισβητήσεις στο εσωτερικό των ΗΠΑ είναι πιθανόν να αποτελέσουν «παράθυρο ευκαιρίας» για νέες προκλήσεις από την Αγκυρα.

με την πολιτική συμφιλίωσης του Ισραήλ με αραβικές χώρες (Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Μπαχρέιν). Σε αμύγδαλες ημέρες επίθετο η Αθήνα δεν περιμένει ιδιαίτερες αλλαγές στο κατεχόμενη πεδίο ελληνοαμερικανικής συνεργασίας, την άμυνα. Ηδη στην πρόσφατη επίσκεψη του υπουργού Εξωτερικών Μάικ Πομπέο στην Ελλάδα, επιβεβαιώθηκε η βούληση των ΗΠΑ να διευρύνουν το στρατιωτικό αποτύπωμά τους στη Σούδα και να επενδύσουν σε υποδομές και αλλού ανά την επικράτεια.

Οι εκλογές συμπιπτουν, επίσης, με την εποχή αποφάσεων της Ελλάδας σε σχέση με την ανανέωση μεγάλης μερίδας των εξοπλισμών της, από τον αέρα έως τη θάλασσα.

ΑΠΟ ΨΗ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ωρα αποφάσεων και για την Ε.Ε.

Αν οι Ευρωπαίοι ψήφισαν στις αμερικανικές εκλογές, ο Μπάιντεν θα κέρδιζε με συντριπτική διαφορά. Πρόσφατη δημοσκόπηση της γαλλικής εταιρείας BVA στις πέντε μεγαλύτερες χώρες της Δυτικής Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Βρετανίας, έφερε τον Τραμπ να συγκεντρώνει το πολύ το 15% των προτιμήσεων (στην Ιταλία). Οι μόνοι που θα θρηνήσουν εάν ηττηθεί θα είναι τα ορφανά του τραμπισμού στη Διεθνή των Εθνικισμών, τύπου Λεπέν, Σαλβίνι, Κατσιόσκι και Ορμπαν.

Αυτό δεν σημαίνει ότι μια νίκη του Μπάιντεν θα επαναφέρει αυτόματα τις διατλαντικές σχέσεις στην προ Τραμπ κατάσταση, η οποία ούτως ή άλλως δεν ήταν ειδυλλιακή ούτε καν επί Μπαράκ Ομπάμα, του πιο δημοφιλούς Αμερικανού προέδρου στην Ευρώπη μετά τον Τζον Κένεντι.

Τον Ιούλιο του 2008, δεκάδες χιλιάδες Γερμανοί υποδέχθηκαν τον τότε υποψήφιο πρόεδρο σαν ροκ σταρ, στην Πύλη του Βρανδεμβούργου. Πέντε χρόνια αργότερα, η Μέρκελ του ζήτησε σε πολύ έντονο ύφος εξηγήσεις, ύστερα από την αποκάλυψη ότι αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες παρακολούθουσαν το κινητό της τηλεφώνου.

Ασφαλώς ο Μπάιντεν θα είναι ένας ευπρεπής και προβλέψιμος ηγέτης, ο οποίος θα προσπαθήσει να αποκαταστήσει την ομαλότητα στις διατλαντικές σχέσεις και να διασώσει το «γεκεφαλικά γεκρό», κατά τον Εμανουέλ Μακρόν, ΝΑΤΟ. Η επιστροφή των ΗΠΑ στη συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, στον ΠΟΥ, ίσως και στη συνθηκή για το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα θα είναι μουσική στα αυτιά των Ευρωπαίων.

Όταν πρόκειται όμως για τη φορολόγηση των αμερικανικών κολοσσών του Διαδικτύου, τις στρατιωτικές δαπάνες των Ευρωπαίων, τον αγωγό NordStream 2, τα δίκτυα 5G και άλλα ακανθώδη ζητήματα που προκαλούν εντάσεις μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε., ο Μπάιντεν δεν θα απομα-



Η ώρα της ψήφου με τήρηση των απαραίτητων αποστάσεων, στο Ρίτζελαντ του Μισισίπι.

κρυνθεί από την πολιτική Τραμπ, γιατί απλούστατα αυτή εξέφραζε τη δικομματική συναίνεση στην Ουάσιγκτον.

Αμφιλεγόμενο είναι και το σχέδιο του Μπάιντεν για μια «σύννοδο των Δημοκρατιών» Αμερικής, Ευρώπης και Ανατολικής Ασίας με ξεκάθαρη ανθρωπιστική και αντικινεζική αιχμή. Αν η «επιστροφή στην κανονικότητα» στις σχέσεις ΗΠΑ - Ε.Ε. γίνει όχι με όρους ισοτιμίας, αλλά με την Ευρώπη στον παραδοσιακό ρόλο του ελάσσονος εταίρου, τότε θα πρόκειται για δηλητηριασμένο φρούτο. Επιτέλους, αν η φρικτή τετραετία Τραμπ είχε και κάποιο κέρδος για την Ευρώπη, αυτό ήταν η ευρύτερη συνειδητοποίηση της ανάγκης να κατακτήσει τη στρατηγική αυτονομία της.

Είτε με τον Τραμπ είτε με τον Μπάιντεν στο πηδάλιο της Αμερικής, η ώρα των αποφάσεων για την Ευρώπη δεν θα αργήσει να έρθει.



Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Έργων

- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική

- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις



800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ανάληψη ευθύνης από ISIS

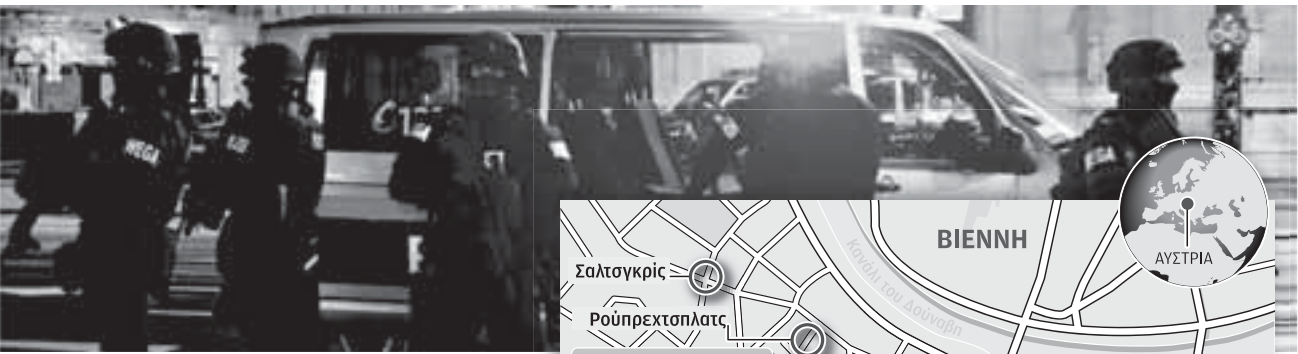
Για την τρομοκρατική επίθεση της Δευτέρας στο κέντρο της Βιέννης

Το Ισλαμικό Κράτος ανέλαβε αργά χθες το βράδυ την ευθύνη για την τρομοκρατική επίθεση της Δευτέρας στο κέντρο της Βιέννης, από την οποία έχασαν τη ζωή τους τέσσερις πολίτες και ο δρόστης. Τη σχετική ανάληψη ευθύνης εξέδωσε το πρακτορείο προπαγάνδας των τζιχαντιστών Amaq και αναρτήθηκε στο Telegram. Στην ανακοίνωση, η ακρίβεια της οποίας δεν έχει επιβεβαιωθεί, υπήρχε φωτογραφία ενός άνδρα με γένια, που ονομάζεται «Αμπού Νταγκνά αλ Αλμπάνι».

Ο 20χρονος, που είχε διπλή υπηκοότητα Αυστρίας/Βόρειας Μακεδονίας, ήταν γνωστός στις Αρχές γιατί είχε επιχειρήσει να περάσει από την Τουρκία στη Συρία ώστε να ενταχθεί στον ISIS και για τον λόγο αυτό είχε εκτίσει ποινή φυλάκισης. Στο μεταξύ οι βρετανικές υπηρεσίες ασφαλείας αύξησαν χθες σε «υψηλό» το επίπεδο συναγερμού απέναντι στην τρομοκρατική απειλή, την επομένη της επίθεσης στη Βιέννη και έπειτα από αρκετές επιθέσεις στη Γαλλία.

Ο 20χρονος ξεκίνησε να πυροβολεί εναντίον τυχαίων στόχων σε εστιατόρια και μπαρ στο λεγόμενο «Τρίγωνο των Βερμούδων», την καρδιά της νυχτερινής ζωής της Βιέννης, που ήταν ιδιαίτερα πολυσύχνηστο το βράδυ της Δευτέρας, καθώς πολύς κόσμος είχε σπεύσει να επωφεληθεί από την τελευταία δυνατότητα για κοινωνική ζωή πριν από την εφαρμογή σήμαρα του μερικού lockdown.

Οι πρώτοι πυροβολισμοί έπεσαν έξω από τη συναγωγή της πόλης, η οποία κλείνι την ώρα ήταν κλειστή, ενώ ο δρόστης άνοιξε πυρ σε πέντε σημεία ακόμη, δημιουργώντας, μέσα στη σύγχυση, την εντύπωση ότι η πόλη δεχόταν επίθεση από ομάδα τρομοκρατών. Εννέα λεπτά μετά τους πρώτους πυροβολισμούς και ενώ τρεις άνθρωποι είχαν χτυπηθεί θανάσιμα και πάνω από 20 είχαν τραυματισθεί, έφθασε η αστυνομία η οποία άνοιξε πυρ εναντίον του δράστη, σκοτώνοντάς τον. Λίγες ώρες αργότερα, το τέταρτο θύμα, μία γυναίκα, υπέκυψε στα



Ενοπλη επίθεση στο κέντρο της Βιέννης

Η αστυνομία αναζητά άλλους υπόπτους, μετά την επίθεση που κόστισε τη ζωή σε τέσσερις πολίτες και τραυμάτισε 17 άλλους. Οι αρχές πυροβόλησαν και σκότωσαν έναν από τους ενόπλιους.

PH/EE: Reuters, Graphic News / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: Joe Klamar/AFP via Getty Images

Στη διάρκεια των εντατικών ερευνών των Αρχών, που αναζητούν πιθανούς συνεργούς του 20χρονου, έγιναν 14 συλλήψεις.

τραυμάτά της. Η αβεβαιότητα σε σχέση με τον αριθμό των τρομοκρατών οδήγησε τις Αρχές να ζητήσουν από τους πολίτες να μείνουν χθες στα σπίτια τους και να να κλείσουν, προληπτικά, τα σχολεία. Σήμερα τα σχολεία θα λειτουργήσουν κανονικά, καθώς οι Αρχές θεωρούν ότι ο δράστης ήταν μόνος του. Ως χθες το πρωί πάντως, ο Αυστριακός υπουργός Εσωτερικών έκανε λόγο για «τουλάχιστον έναν δράστη».

Ο Αυστριακός καγκελάριος Σεμπάστιαν Κουρτς μίλησε για «αποτροπιαία πράξη που αποτελεί επίθεση κατά της ελευθερίας και της δημοκρατίας μας». «Πρέπει να έχουμε πάντα συνείδηση ότι αυτή δεν

είναι μια αντιπαράθεση ανάμεσα σε χριστιανούς και μουσουλμάνους ή ανάμεσα σε Αυστριακούς και μετανάστες», σημείωσε ο Κουρτς. «Είναι μια μάχη ανάμεσα στους πολλούς που πιστεύουν στην ειρήνη και στους λίγους που επιθυμούν τον πόλεμο».

Προκειμένου να στερήσουν από τον δράστη την προσοχή που επιθυμούσε, τα αυστριακά μέσα ενημέρωσης δίνουν μόνο τα αρχικά του (Κ.Φ.) Σε ηλικία 18 ετών, ο δράστης είχε ταξιδέψει στα σύνορα Τουρκίας-Συρίας και είχε περάσει μέρες σε μυστικό σπίτι του ISIS με δύο Γερμανούς και έναν Βέλγο που περιέμεναν την ευκαιρία να περάσουν στη Συρία. Επιστρέφοντας άπρακτος στο ξενοδοχείο του στην τουρκική πόλη Χατάι συνελήφθη από την τουρκική αστυνομία, η οποία τον έστειλε στην Αυστρία, όπου είχε γεννηθεί και μεγάλωσε.

Καταδικάστηκε σε φυλάκιση 22 μηνών και αφέθηκε ελεύθερος πριν εκτίσει το σύνολο της ποινής, καθώς του αναγνωρίστηκε το νεαρό της ηλικίας, ενώ έδειχνε να έχει απομακρυνθεί από το

ρίζοσπαστικό Ισλάμ. Στη διάρκεια των εντατικών ερευνών των Αρχών, που αναζητούν πιθανούς συνεργούς, έγιναν 14 συλλήψεις. Σύμφωνα με τις Αρχές της Βόρειας Μακεδονίας, τρεις από τους συλληφθέντες έχουν διπλή υπηκοότητα Αυστρίας/Βόρειας Μακεδονίας και έχουν όλοι γεννηθεί στην Αυστρία. Ο υπουργός Εσωτερικών Καρλ Νεχάμερ σημείωσε ότι με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα, δεν υπήρξε δεύτερος δράστης, αν και το ενδεχόμενο αυτό δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Εν τω μεταξύ, στο Παρίσι συνελήφθη χθες άνδρας που κυκλοφορούσε στην περιοχή του νεκροταφείου Περ Λασέζ με ματσέτα. Ο άνδρας συνελήφθη στο δωμάτιο του ξενοδοχείου του μετά μαρτυρίες των περαστικών, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν ενδείξεις ότι χρησιμοποίησε το μαχαίρι. Η Γαλλία βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο επιφυλακής, μετά την επίθεση της περασμένης εβδομάδας σε εκκλησία της Νίκαιας.

REUTERS, A.P., DER STANDARD, DER SPIEGEL

Σε επιφυλακή οι ελληνικές υπηρεσίες ασφαλείας

Τον **ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΝΙΑΤΗ**

Σε **εγρήγορα** βρίσκονται οι ελληνικές υπηρεσίες ασφαλείας μετά τις αιματηρές τρομοκρατικές επιθέσεις σε Παρίσι, Νίκαια και Βιέννη. Στο διάστημα που ακολούθησε τη δολοφονία του Γάλλου καθηγητή Σαμουέλ Πατί σε πρόστιο του Παρισιού και την επίθεση στον καθεδρικό ναό της Νοτρ Νταμ στο κέντρο της Νίκαιας, με απολογισμό τρεις νεκρούς, οι ελληνικές Αρχές αύξησαν το επίπεδο συναγερμού για τον κίνδυνο επιθέσεων επί ελληνικού εδάφους. Τα στελέχη των υπηρεσιών ασφαλείας και του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη επισημαίνουν ότι δεν διαθέτουν ενδείξεις ή πληροφορίες για το ενδεχόμενο οργανωμένης ενέργειας. Στις κατ' ιδίαν συζητήσεις τους, ωστόσο, δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο ενεργοποίησης ενός «μοναχικού λύκου», όπως ακριβώς συνέβη στη Γαλλία με αφορμή τα σκίτσα του Μωάμεθ.

Το θέμα των οπαδών της τζιχαντ με ριζές από τη Βόρεια Μακεδονία, όπως ο 20χρονος Fejzulai Kujtim, που το βράδυ της Δευτέρας συμμετείχε στην αιματηρή τρομοκρατική επίθεση στη Βιέννη, είχε απασχολήσει προ διετίας κλειστή σύσκεψη υψηλόβαθμων αξιωματικών της

Μετά τις αιματηρές τρομοκρατικές επιθέσεις σε Παρίσι, Νίκαια και Βιέννη - Δεν υπάρχουν ενδείξεις ή πληροφορίες για το ενδεχόμενο οργανωμένης ενέργειας.

ΕΛ.ΑΣ. με ομολόγους τους από τη Βόρεια Μακεδονία. Η συνάντηση είχε πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη παρουσία του τότε αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ. και σημερινού γενικού γραμματέα Δημόσιας Τάξης Κωνσταντίνου Τσουβάλα.

Αξιωματικοί από τη Βόρεια Μακεδονία είχαν παρουσιάσει στους Έλληνες ομολόγους τους στοιχεία σύμφωνα με τα οποία, από τους 150 Σκοπανούς εξτρεμιστές που είχαν ενταχθεί στο «Χαλίφατο», οι 30 σκοτώθηκαν σε ένοπλες συγκρούσεις και 80 επέστρεψαν στη χώρα τους. Τα ίχνη των υπολοίπων έως σήμερα αγνοούνται. Σε εκείνη τη συνάντηση, ανώτατοι αξιωματικοί της γειτονικής χώρας είχαν ζητήσει τη συνδρομή της Αντιτρομοκρατικής σε θέματα εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί στον Τύπο, σε 1.100 ανέχονται οι ξένοι μαχητές από τα Βαλκάνια που το διάστημα 2012-2016 ταξίδεψαν στη Συρία και στο Ιράκ για να πολεμήσουν στις τάξεις του Ισλαμικού Κράτους. Οι περισσότεροι ήταν Κοσοβάρη και Βόσνιοι, ωστόσο αρκετοί είχαν καταγωγή από τη Βόρεια Μακεδονία.

Σύμφωνα με έκθεση του Κέντρου Μελετών Ασφαλείας του Κοσόβου (KCSS), το 20% των Βαλκάνιων μαχητών ήταν δεύτερης ή και τρίτης γενιάς μετανάστες σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης, όπως ακριβώς ο 20χρονος που αιματοκύλισε τη Βιέννη. Σε έρευνα που δημοσίευσε το Balkan Insight με θέμα τον θρησκευτικό φανατισμό στις αλβανόφωνες κοινότητες χωρών της Ε.Ε., αναφέρεται επί λέξει ότι «οι δεύτερης γενιάς άνδρες και γυναίκες με καταγωγή από τα Βαλκάνια που ζουν στη Δύση έχουν ριζοσπαστικοποιηθεί στον ίδιο ή και μεγαλύτερο βαθμό (ο.σ.: συγκριτικά με άτομα πίσω στις χώρες καταγωγής τους)».

Ως παράγοντας ριζοσπαστικοποίησης αναφέρονται, μεταξύ άλλων, η κτηνία με μίσους αλβανόφωνων ιμάμηδων, συχνά μέσο διαδότησης. Στην έρευνά του το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας του Κοσόβου (KCSS) διαπίστωσε ότι τόσο το

Facebook όσο και το YouTube χρησιμοποιήθηκαν για τη στρατολόγηση βίαιων εξτρεμιστών. Πρώτον τζιχαντιστές περιέγραφε στους ερευνητές του KCSS ότι υποκρέωνε από τους επικεφαλής ενός στρατοπέδου του Ι.Κ. στη Συρία να φωτογραφηθεί με στολή και το όπλο στο χέρι προκειμένου η φωτογραφία του να αναρτηθεί στο Facebook και να ωθήσει τους νέους στο Κόσοβο να συμμετάσχουν στη μάχη στη Συρία και στο Ιράκ. «Με υποκρέωσαν να φωτογραφηθώ, διαφορετικά δεν θα με άφηναν να επιστρέψω στο Κόσοβο», είπε.

Το προφίλ που διατηρούσε στο Facebook ο Σκοπανός ιμάμης Rexhep Memishi (συνελήφθη τον Αύγουστο του 2015) είχε 17.980 ακολούθους και είχε αποσπάσει 17.298 likes. Καλούσε σε «ιερό πόλεμο» κατά των σταυροφορών και σε μάχη ενάντια στη «δουτικοποίηση» των αλβανόφωνων κοινωνιών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 60 σελίδες, 4 κλειστές ομάδες και 120 προφίλ στο Facebook, καθώς επίσης σε 6 κανάλια στο YouTube. Στους λογαριασμούς εμφανίζονταν άλλοτε αραβικές και άλλοτε αλβανικές λέξεις και φράσεις-κλειδιά, όπως «Tawhid» (μονοθεϊσμός), «Munafiqun» (υποκριτές), «Kafir» (άπιστος), «Shehidat e Ballkanit» (Βαλκάνιοι μάρτυρες) κ.ά.

Μητσοτάκης: «Ένας πιο κανονικός Δεκέμβριος»

Τον **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Διπλό μήνυμα έστειλε χθες ο Κυριάκος Μητσοτάκης με τη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Αφενός ο πρωθυπουργός την «έβαλε στο παιχνίδι» μετά πολύ καιρό, καθώς επρόκειτο για τη δεύτερη μόλις συνεδρίασή της, μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας. Αν, ωστόσο, συνυπολογίσει κανείς πως η πρώτη συνεδρίαση είχε γίνει πριν από ένα χρόνο διά ζωής στο Καθούρι και είχε περισσότερο πανηγυρικό χαρακτήρα, τότε γίνεται αντιληπτό πως επρόκειτο για την πρώτη επί της ουσίας συνεδρίαση της Κ.Ο. Το δεύτερο μήνυμα που έστειλε ο πρωθυπουργός, συγκοινωνούν δοχείο με το πρώτο, ήταν προς το υπουργικό συμβούλιο. Σχηματικά θα μπορούσε κανείς να πει πως είπε στους υπουργούς του ότι ακούω πάντα εσάς, τώρα θα ακούσω και... την άλλη πλευρά. «Μας έτυχαν πολλά μαζεμένα, θέλω όμως να εκφράσω την απόλυτη ικανοποίησή μου από τον τρόπο λειτουργίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, διότι σε δύσκολες συνθήκες και με τη Βουλή να λειτουργεί με άλλους κανόνες, μπορέσαμε και τηρήσαμε τον κοινοβουλευτικό μας προγραμματισμό σχετικά με την ψήφιση πολύ σημαντικών νομοσχεδίων», ανέφερε αρχικά ο κ. Μητσοτάκης. Ο πρωθυπουργός ζήτησε από τα μέλη της Κ.Ο. να συνεχίσουν στον ίδιο ρυθμό, καθώς «είναι πολύ σημαντικό να μην ανασταλεί το μεταρρυθμιστικό έργο της κυβέρνησης λόγω COVID».

Ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε εκτενώς και στο θέμα της πανδημίας. Απαντώντας στην κριτική που υπάρχει για την εστίαση ανέφερε πως «δεν στοχοποιούμε κανέναν κλάδο», αλλά το κλείσιμο κρίθηκε επιβεβλημένο, καθώς σύμφωνα με όλους τους ειδικούς και όλες τις μετρήσεις σε αυτούς τους χώρους υπάρχει η μεγαλύτερη διασπορά του ιού. Ο κ. Μητσοτάκης εξέφρασε την αισιοδοξία πως τα μέτρα θα πιάσουν. «Θα έχουμε μια πίεση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, η οποία θεωρώ ότι «είναι διαχειρίσιμη και απολύτως αντιμετωπίσιμη», είπε και πρόσθεσε πως μετά έναν μήνα θα μπορούμε να επανέλθουμε «σε έναν πιο κανονικό Δεκέμβριο—τονίζω τον πιο κανονικό Δεκέμβριο—όχι κανονικό», καθώς «η επιστροφή στην κανονικότητα θα αργήσει ακόμα».

Δημοσκοπήσεις

Ο κ. Μητσοτάκης «προλαβαίνοντας» τους βουλευτές που πράγματι λίγη ώρα



Ο κ. Μητσοτάκης χαρακτήρισε αντιμετώπιση την πίεση που θα δεχθεί το Ε.Υ.

Απευθυνόμενος στην Κ.Ο. της Ν.Δ. ο πρωθυπουργός τόνισε πως είναι σημαντικό να μην ανασταλεί το μεταρρυθμιστικό έργο της κυβέρνησης λόγω COVID.

μετά θα έθεταν θέμα συνεργασίας με τα υπουργεία, σημείωσε πως «είναι υποχρέωσή σας να «ενοχλείτε» και την κυβέρνηση, όποτε κρίνεται ότι υπάρχουν καθυστερήσεις ή αστοχίες». Ενδιαφέρουσα και η αναφορά του στις δημοσκοπήσεις. «Ξέρουμε ότι ως κυβέρνηση έχουμε ένα απόθεμα εμπιστοσύνης της ελληνικής κοινωνίας, όμως έχουμε υποχρέωση κάθε μέρα να γινόμαστε καλύτεροι, να μαθαίνουμε από τα λάθη μας, να τα διορθώνουμε και να προχωράμε μπροστά». Παράλληλα, ο κ. Μητσοτάκης αναφέρθηκε και στον μεγάλο ρόλο που έχουν οι βουλευτές στην επικοινωνία της κυβέρνησης με την κοινωνία και τους ζήτησε να συνεχίσουν πιο ουσιαστικά και πιο παραγωγικά τη συνεργασία τους με τα υπουργεία. Υπό άλλες συνθήκες, χωρίς πανδημία, θα μπορούσε κάποιος να πει πως η ενεργοποίηση της Κ.Ο. αποτελεί «προοίμιο» ανασχηματισμού. Σε συνθήκες ωστόσο πανδημίας κάτι τέτοιο δεν μπορεί να ισχύει. Από την άλλη είναι βέβαιο πως ο Κυρ. Μητσοτάκης θέλει να έχει ο ίδιος προσωπική άποψη για τους βουλευτές και το πώς κινούνται. Δεν είναι τυχαίο πως στο τέλος της συζήτησης τους είπε πως αυτό θα γίνεται μία φορά τον μήνα καθώς θέλει η επαφή να είναι τακτική.



Οι **διασώστες** εκτιμούν πως το κορτσάκι επέζησε επειδή βρέθηκε ανάμεσα σε οικιακές συσκευές, κάτι που του επέτρεψε να μη θαφτεί εντελώς κάτω από τα ερείπια.

Ανασύρθηκε ζωντανή 91 ώρες μετά τον σεισμό

Τον **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ζωντανή έβγαλαν τα τουρκικά σωστικά συνεργεία την τρίχρονη Αϊντά, μετά 91 ώρες κάτω από τα καλάρια οκτώ-ροφης πολυκατοικίας στη συνοικία Μπαϊρακλί της Σμύρνης που κατέρρευσε την Παρασκευή από τον ισχυρό σεισμό. Το κορτσάκι σώθηκε καθώς είχε κουρνιαχτεί δίπλα σε ένα πλυντήριο πιάτων και δεν καταπλακώθηκε από τα μπάζα. Μόλις αντλήθηκε τους διασώστες, τους κούνησε το χέρι, τους είπε το όνομά της και ότι είναι καλά. Λίγο αργότερα ανασύρθηκε από τα ερείπια τυλιγμένη με μια θερμική κουβέρτα και φυσικά από το ενθουσιώδες χειροκρότημα των παρευρισκομένων.

«Ζήσαμε ένα θαύμα την 91η ώρα. Μέλη σωστικών συνεργείων έβγαλαν την Αϊντά (...) ζωντανή» από τα συντρίμια, τόνισε ο δήμαρχος της Σμύρνης, Τουντς Σογέρ, μέσω Twitter. Τη διάσωση χαίρεται και ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν γράφοντας στο Twitter για «ένα θαύμα που λέγεται Αϊντά». «Τα χαμογελαστά σου μάτια μας έδωσαν μια νέα ελπίδα», έγραψε.

Δυστυχώς η μητέρα της Αϊντά εντοπίστηκε νεκρή από τους διασώστες λίγο μετά τη διάσωση του παιδιού. Ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας, Μουχάμετ Γκουβέντ, δήλωσε στους δημοσιογράφους πως το παιδί είναι καλά στην υγεία του και λαμβάνει θεραπεία. Σε ένα βίντεο που διανεμήθηκε από τον υπουργό Υγείας, το κορτσάκι ακούγεται να ζητάει

από τους διασώστες «κεφτέδες και αϊράνι», ένα ρόφημα με βάση το γαουρτί που είναι πολύ αγαπητό στην Τουρκία. «Η χαρά που αισθανθήκαμε δεν περιγράφεται», δήλωσε στο Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο Ιμπραήμ Τοπάλ, ένας από τους διασώστες που συμμετείχαν στην επιχείρηση. «Ακούσαμε μια φωνή και αρχίσαμε να σκάβουμε. Μέσα από μια μικρή τρύπα, ο συνάδελφός μου

Διασώθηκε χθες η τρίχρονη Αϊντά και αμέσως ζήτησε «κεφτέδες και αϊράνι».

Ο Αχμέτ είδε ένα χέρι, και όταν μεγάλωσε η τρύπα είδαμε το πρόσωπο της Αϊντά», πρόσθεσε.

Ενας άλλος διασώστης, ο Αχμέτ Τσελικ, εκτιμά πως το κορτσάκι επέζησε επειδή βρέθηκε ανάμεσα σε οικιακές συσκευές, κάτι που της επέτρεψε να μη θαφτεί εντελώς κάτω από τα ερείπια. «Δεν χτυπήθηκε, ήταν στον χώρο αυτό ανάμεσα σε οικιακές συσκευές», εξήγησε. «Όταν τη ρώτησα αν είναι καλά, μου ζήτησε αϊράνι. Λατρεύει το αϊράνι».

Τη Δευτέρα οι διασώστες ανέσυραν ζωντανά άλλα δύο κορτσάκια, ηλικίας 3 και 14 ετών, από τα ερείπια των δύο κτιρίων που κατέρρευσαν στην επαρχία της Σμύρνης.

«Ασφυξία» στα υγειονομικά συστήματα

Η Ευρώπη δοκιμάζεται από το δεύτερο κύμα της πανδημίας— Χιλιάδες οι λοιμώξεις

Σε **πλήρη** εξέλιξη, χωρίς καμία ένδειξη ύφεσης, βρίσκεται το δεύτερο κύμα της πανδημίας, δοκιμάζοντας τα υγειονομικά συστήματα σε όλη την Ευρώπη. Την ίδια στιγμή καταγράφεται σημαντική έξαρση των λοιμώξεων και στις ΗΠΑ.

Ο Γενς Σπαν επισήμανε χθες ότι βρισκόμαστε σε μία αποφασιστική φάση της πανδημίας και τόνισε ότι η κατάσταση είναι σοβαρή. Ο Γερμανός υπουργός Υγείας τόνισε ότι ο Νοέμβριος θα είναι δύσκολος μήνας και προσέθεσε ότι καταγράφεται σημαντική αύξηση των ασθενών που χρειάζονται διασωλήνωση. Ο Γερμανός αξιωματικός, είπε, εξάλλου, ότι εκατοντάδες χιλιάδες Γερμανοί έχουν τεθεί σε καραντίνα, είτε επειδή προσβλήθηκαν από τον κορωνοϊό είτε επειδή ήρθαν σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα.

Σε δραματική κατάσταση βρίσκεται και το υγειονομικό σύστημα του Βελγίου, όπου καθημερινά διαγιγνώσκονται χιλιάδες νέα κρούσματα. Οι Βρυξέλλες αναγκάστηκαν να οργανώσουν την αεροδιακομίδα ασθενών, πολλοί από τους οποίους είναι διασωληνωμένοι, στα νοσοκομεία της Γερμανίας, καθώς δεν διαθέτουν τα βελγικά νοσοκομεία άλλες δυνατότητες νοσηλείας. Σε παρόμοιο αδιέξοδο βρίσκεται και η Πολωνία, όπου ο αριθμός των κρουσμάτων διπλασιάστηκε



Η **Ιταλία** κατέγραψε χθες τον υψηλότερο αριθμό ημερήσιων θανάτων λόγω COVID-19 από τις 6 Μαΐου, καθώς 353 άτομα κατέληξαν εντός 24 ωρών.

σε λιγότερο από δύο εβδομάδες. Η Βαρσοβία ανακοίνωσε ότι θα κινητοποιήσει τις ένοπλες δυνάμεις προκειμένου να εντοπιστούν νοσοκομεία που ακόμα διαθέτουν δυνατότητα περίθαλψης ασθενών με COVID-19.

Η Ιταλία κατέγραψε χθες τον υψηλότερο αριθμό ημερήσιων θανάτων COVID-19 από τις 6 Μαΐου, καθώς 353 άτομα κατέληξαν εντός 24 ωρών. Στον αγώνα για

τον περιορισμό της πανδημίας ρίχνεται και η αστυνομία στη Βουλγαρία όπου η κυβέρνηση αποφάσισε να αναθέσει στην αστυνομία τη μεταφορά των ασθενών με COVID-19 στα νοσοκομεία γιατί τα ασθενοφόρα δεν επαρκούν πλέον.

Απογοήτευση και ανησυχία προκαλεί στη Γαλλία η μη συμμόρφωση των πολιτών με τα περιοριστικά μέτρα. Όπως δήλωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Γκα-

μπριέλ Ατάλ, «είναι αβάσταχτο για όσους πειθαρχούν στους περιορισμούς να παρακολουθούν άλλους Γάλλους να τους παραβιάζουν. Επικρατεί μία μοιρολατρική διάθεση, του τύπου «Αν είναι να έρθει, θε να έρθει»». Ορφείουμε να κάνουμε τα πάντα για να αντιμετωπίσουμε το δεύτερο κύμα». Ο Γάλλος υπουργός Υγείας, Ολβιέ Βεράν, δήλωσε χθες ότι ένας κάτοικος της γαλλικής πρωτεύουσας προσβάλλεται από κορωνοϊό κάθε 30 δευτερόλεπτα και κάθε 15 λεπτά ένας Παριζιάνος εισάγεται σε νοσοκομείο. Οι Αρχές ήδη μελετούν το ενδεχόμενο της εκ νέου επιβολής νυχτερινής απαγόρευσης της κυκλοφορίας στο Παρίσι και την ευρύτερη περιοχή.

Αλλωστε, πολλοί Παριζιάνοι διαμαρτύρονται ότι οι γειτονίες τους διοργανώνουν πάρτι μέχρι πρωίας. Στη Δανία το κοινοβούλιο αναγκάστηκε να διακόψει τη λειτουργία του εξαιτίας πληθώρας κρουσμάτων μεταξύ των βουλευτών, τη στιγμή κατά την οποία τουλάχιστον έξι υπουργοί βρίσκονται σε καραντίνα.

Ενθαρρυντικά νέα έρχονται από την επιστημονική έρευνα. Βρετανική μελέτη μικρής κλίμακας διαπίστωσε ότι η «κυτταρική ανοσία» στον κορωνοϊό διατηρείται επί έξι μηνών, ακόμα και σε όσους είχαν συμπτώματα ή ήταν ασυμπτωματικοί.

«Χρυσή βίζα» με μετοχές, κρατικά ομόλογα και καταθέσεις

Για επενδύσεις άνω των 400.000 ευρώ –
Ενδιαφέρον από Ρωσία, Τουρκία, Κίνα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε μία νέα, ωριμότερη και πιο επωφελής για την οικονομία περίοδο φιλοδοξούν να οδηγήσουν την αγορά της «χρυσής βίζας» η κυβέρνηση αλλά και οι συμμετέχοντες στην αγορά ακινήτων και την κεφαλαιαγορά. Αν και καταλυτικός παράγοντας για να αποκτήσουν πάλι δυναμική οι αριθμοί των συναλλαγών είναι η άρση των περιορισμών που προκαλεί η πανδημία, σειρά εξελίξεων και πρωτοβουλιών δείχνουν πως το πρόγραμμα «χρυσή βίζα» γυρίζει σελίδα: Τις αμέσως επόμενες ημέρες αναμένεται να υπογραφεί η κοινή υπουργική απόφαση που θα επιτρέπει στους ξένους επενδυτές που αγοράζουν μετοχές, ομόλογα ή φέρνουν χρήματα σε ελληνικές τράπεζες, αξίας άνω των 400.000 ευρώ, να έχουν τα ίδια ευεργετήματα που προβλέπονται και για τις αγορές ακινήτων αξίας άνω των 250.000. Υπενθυμίζεται πως το πρόγραμμα προβλέπει σήμερα τη χορήγηση αδειών διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών και σε μέλη οικογενειών τους, που προβαίνουν σε αγορά ακινήτων περιουσίας στην Ελλάδα, η αξία των οποίων υπερβαίνει τις 250.000 ευρώ.

Παράλληλα, προχωράει ο σχεδιασμός του υπουργείου Ανάπτυξης και επενδύσεων για τη θωράκιση της αγοράς κορήγησης «χρυσής βίζας» με απόκτηση ακινήτων και στόχο αφενός να παραμένουν τα κεφάλαια αυτά στη χώρα, και να αποκλείονται «επιστροφές», και αφετέρου να γίνεται σοβαρός έλεγχος του προφίλ των αγοραστών.

Αυτή η τελευταία προσπάθεια συνδέεται και με τις αντιδράσεις που έχουν εκδηλωθεί από άλλα ευρωπαϊκά κράτη και την Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού η χορήγηση ελληνικής βίζας δίνει δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησης σε όλες τις χώρες Σένγκεν, σε μια εποχή που η καχυποψία περισσεύει. Όσον αφορά την ουσία της υπόθεσης, κτηματομεσιτικές αλλά και διπλωματικές

Το Brexit αποτελεί μία ακόμα εξέλιξη που μπορεί να ενισχύσει σημαντικά το ενδιαφέρον για το ελληνικό πρόγραμμα «χρυσή βίζα».

πηγές αναφέρουν πως υπάρχει έντονο, αυξανόμενο και, επιπροσθέτως, σωρευμένο από την παύση που έφερε η πανδημία επενδυτικό ενδιαφέρον για την αγορά ελληνικών ακινήτων, τόσο από χώρες που έχουν πρωταγωνιστήσει μέχρι στιγμής στις συναλλαγές «χρυσής βίζας» όπως η Κίνα, η Τουρκία και η Ρωσία, αλλά και από άλλες χώρες όπως, για παράδειγμα, η Βρετανία μετά το Brexit.

Η αισιοδοξία πως η Ελλάδα μπορεί να απορροφήσει ένα σημαντικό μέρος αυτής της ζήτησης μετά την άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών που έχει φέρει η πανδημία, στηρίζεται εσχάτως και στο γεγονός πως επί του παρόντος φαίνεται ότι τα σκάνδαλα με τις κορηγίες διαβατηρίων στην Κύπρο βγάδουν εκτός μία ευθέως ανταγωνιστική αγορά τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα. Στον αντίποδα βεβαίως η Τουρκία –που έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες με πάνω από 100 χώρες για ελεύθερη μετακίνηση– έχει καταφέρει να προσελκύει έναν αυξανόμενο αριθμό επενδύσεων σε ακίνητα έναντι 250.000 δολαρίων, κορηγώντας με ταχύτατες διαδικασίες διαβατήρια. Σε δύο χρόνια έχουν πουληθεί 9.000 τουρκικά διαβατήρια, με ένα μεγάλο αριθμό να πηγαίνει σε Κινέζους και Ινδούς. Οι τελευταίοι θεωρούνται και στην Ελλάδα η μεγαλύτερη ανερχόμενη αγορά προσέλκυσης αγοραστών στο προσεχές μέλλον.

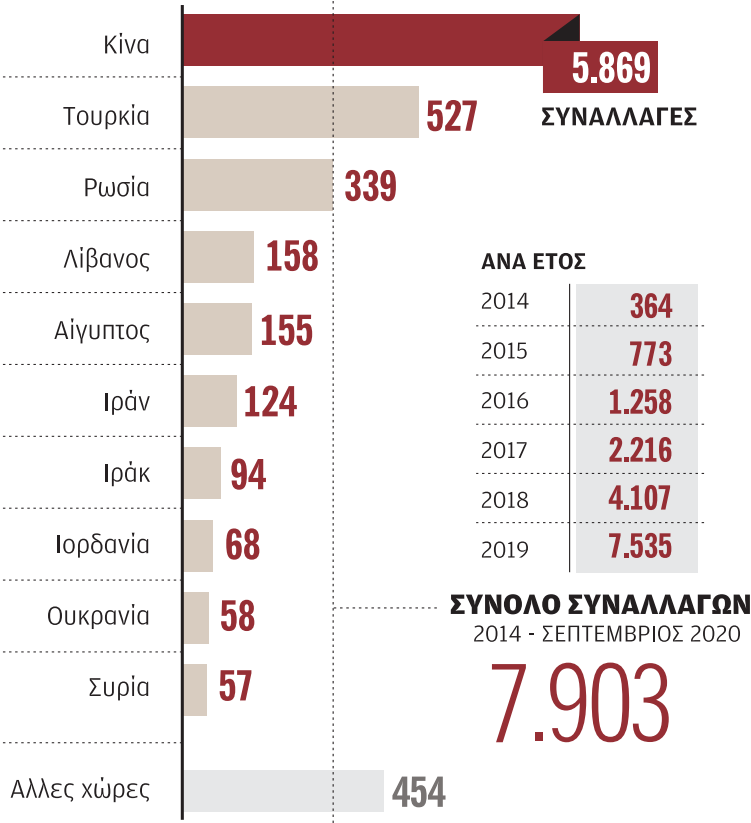
Την ίδια ώρα, όπως αναφέρουν κτηματομεσιτικές αλλά και συμβολαιογραφικές και τραπεζικές πηγές, ο θόρυβος που έγινε

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Σε αγοραστές ακινήτων και σε μέλη της οικογένειάς τους

ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ 2020

ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ ΑΓΟΡΑΣΤΕΣ



ΠΗΓΗ: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, 2/9/20

στην Ελλάδα προ διετίας σχετικά με την υπόθεση του επιχειρηματία Παπαευσταθίου και της εταιρείας του Destiny, μία από τις πιο δραστήριες μεσσιτικές με συναλλαγές «χρυσής βίζας», απεδείχθη άστοχος αφού η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο. Ειδικότερα, κατόπιν έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε όλα τα φυσικά πρόσωπα και σε όλες τις εταιρείες συμφερόντων της οικογένειας Παπαευσταθίου από την Εισαγγελία Οικονομικού Εγκλήματος, υπηρέσιες του υπουργείου Οικονομικών και την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, δεν προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η δίωξη για φοροδιαφυγή στο εισόδημα και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, με αποτέλεσμα να τεθούν στο αρχείο όλες οι δικογραφίες, βάσει των πορισμάτων των επικουρών εισαγγελέων Οικονομικού Εγκλήματος και του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών.

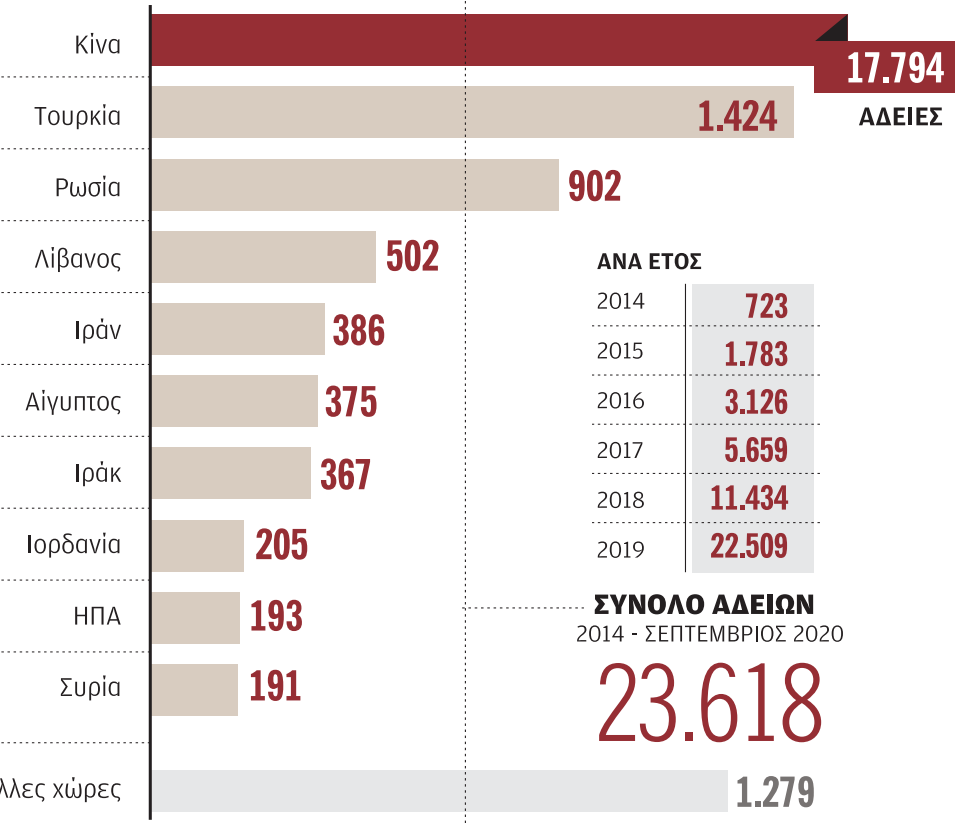
Εσοδα 1 δισ. ευρώ

Οι προσδοκίες για την αξία των συναλλαγών σε ακίνητα από επενδυτές «χρυσής βίζας» κατά το πρώτο έτος μετά την πανδημία είναι πολύ υψηλές. Ορισμένες πηγές, εκτιμώντας τη διαπιστωμένη ζήτηση, μιλούν ακόμα και για έσοδα άνω του ενός δισ. ευρώ, τη στιγμή που από την έναρξη του προγράμματος το

2014 έως σήμερα τα έσοδα υπολογίζεται πως δεν ξεπερνούν τα τέσσερα δισ. Πάτως, φέτος η αγορά ακινήτων από το εξωτερικό εμφανίζει καθίζηση, η οποία το πρώτο εξάμηνο ξεπέρασε το 40%, σύμφωνα με τα στοιχεία εισροής ξένων κεφαλαίων στη χώρα μας, για την απόκτηση ακινήτων. Με βάση τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει η Τράπεζα της Ελλάδος, τα συνολικά κεφάλαια διαμορφώθηκαν στο πρώτο εξάμηνο φέτος σε 230,7 εκατ. έναντι 392,7 εκατ. το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και ειδικότερα της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής, με ημερομηνία 2 Σεπτεμβρίου, οι συνολικές αιτήσεις αδειών διαμονής για τους επενδυτές αγοραστές ακινήτων μέχρι τον Σεπτέμβριο έφτασαν τις 7.903 από την αρχή του προγράμματος το 2014. Εάν συμπεριληφθούν και τα μέλη της οικογένειας των αγοραστών, οι άδειες που έχουν χορηγηθεί από το 2014 έως τον Σεπτέμβριο ανέρχονται στις 23.618. Εξ αυτών οι 17.794 έχουν κατευθυνθεί σε Κινέζους και μέλη των οικογενειών τους, 1.424 σε Τούρκους, 902 σε Ρώσους, 502 σε Λιβανέζους, 386 σε Ιρανούς, 375 σε Αιγύπτιους, 367 σε Ιρακινούς, 205 σε Ιορδανούς, 193 σε Αμερικανούς και 191 σε Σύρους.

ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ ΑΓΟΡΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥΣ



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ελεγχοι για προέλευση χρημάτων, ύψος επένδυσης

Προκειμένου να μην υπάρξουν σκιές στο ελληνικό πρόγραμμα «χρυσή βίζα», που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αντιδράσεις ένθεν και ένθεν των συνόρων, αλλά και να αποτρέπονται πρακτικές που συσαστικά ελαχιστοποιούν το όφελος για τη χώρα, η κυβέρνηση σκοπεύει να εισαγάγει μια σειρά αλλαγών μετά το τέλος της πανδημίας και αφού ισορροπήσει η αγορά. Στόχος είναι να μπορεί κατ' αρχήν να παρακολουθεί την προέλευση των χρημάτων που έρχονται και να εξασφαλίζει πως δεν θα γίνονται συναλλαγές με ονομαστικό μόνον τίμημα τις 250.000 ευρώ και στην πραγματικότητα οι πωλητές να επιστρέφουν ένα μέρος των χρημάτων στους αγοραστές στο εξωτερικό. Κτηματομεσιτικές πηγές πιστεύουν ότι η συγκεκριμένη πρακτική εφαρμόστηκε για κάποια περίοδο τα πρώτα χρόνια του προγράμματος, αλλά σύντομα εξελίχθηκε λόγω της επιφυλακτικότητας των ξένων επενδυτών. Προκειμένου όμως το πλαίσιο να είναι τέτοιο που η κυβέρνηση να μπορεί να διαπιστώσει εάν πράγματι γίνονται τέτοιες ή άλλες αμφιλεγόμενες συμφωνίες,

εξετάζει μηχανισμούς που θα παρακολουθούν την προέλευση των χρημάτων. Να διαπιστώνει δηλαδή ποιοι αγοράζουν πολύ φθηνότερα από ό,τι πούλανε, επειδή αυτό μπορεί να αποτελεί έναν δείκτη ενδεχόμενου εικονικού τιμήματος και επανεξαγωγής κεφαλαίων ανάπτυξης. Το τι μπορεί να κάνει με την πληροφορία αυτή το Δημόσιο παραμένει πάντως αδιευκρίνιστο. Μια άλλη πρόταση που υπάρχει στο τραπέζι είναι να δημιουργηθεί ένα μητρώο εταιρειών που ασχολούνται με αγοραπωλησίες ακινήτων για χορήγηση «χρυσής βίζας», με βάση το οποίο θα υποχρεούνται στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών. Στην αγορά, βεβαίως, τόσο ιδιώτες ιδιοκτήτες ακινήτων όσο και κτηματομεσιτές αλλά και οικονομολόγοι θυμίζουν την αγγλοσαξονική ρήση «if it works don't fix it», δηλαδή αν κάτι δουλεύει μην το πειράξεις. Και αυτό διότι θεωρούν πως κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις δεν μπορούν να δαμονοποιούν ολόκληρη την αγορά και να οδηγήσουν σε υπερβολική ρύθμιση που εντέλει μπορεί να τη «σκοτώσει».

ΜΕΤΑΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Αποκτήστε το τεύχος που μπορεί να λείπει από τη μοναδική συλλογή σας!

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπειρία

Την Κυριακή 8 Νοεμβρίου μαζί με την Καθημερινή



Εκτός από την efood και το BOX της Cosmote, μερίδιο από την πίτα του online delivery φαγητού διεκδικεί και η φινλανδική Wolt.

Ξεπερνάει τα 500 εκατ. η αγορά των online παραγγελιών φαγητού

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Τη στροφή των καταναλωτών στα ψηφιακά κανάλια για την πραγματοποίηση των ηλεκτρονικών τους αγορών, κοπιάζουν να επωφεληθούν σημαντικοί παίκτες της αγοράς του online delivery φαγητού εγκαινιάζοντας, ακόμη και μέσα στην καραντίνα, την είσοδό τους στην υπηρεσία ηλεκτρονικής παραγγελίας προϊόντων σούπερ μάρκετ. Την ίδια στιγμή, ανακατατάξεις παρατηρούνται στην αγορά του online delivery φαγητού, μία αγορά που δείχνει να ξεπερνάει σε αξία τα 500 εκατ. ευρώ, με την υπηρεσία Box της Cosmote να απορροφά πρόσφατα τη Skrutz Food και να εξετάζει τη συνεργασία ακόμη και με premium brands (π.χ. χώροι υ-

Οι μεγάλες εταιρείες του κλάδου έχουν ξεκινήσει συνεργασίες με αλυσίδες σούπερ μάρκετ.

ψηλής γαστρονομίας) για τη διανομή των προϊόντων τους. Εκτός από την efood και το Box της Cosmote, μερίδιο από την πίτα του online delivery φαγητού διεκδικεί και η φινλανδική Wolt που αναπτύσσεται σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Πριν από λίγες ημέρες, η υπηρεσία online παραγγελίας φαγητού και καφέ Box της Cosmote εγκαινίασε τη συνεργασία της με τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ Μασούτς και Κρητικός, δίνοντας τη δυνατότητα στους καταναλωτές να παραγγέλλουν τα προϊόντα των συγκεκριμένων σούπερ μάρκετ (πάνω από 10.000 κωδικούς/αλυσίδα) σε περισσότερες από 50 πόλεις της Ελλάδας. Η Box που «βγήκε στον αέρα» τον Δεκέμβριο του 2019, αποτλεί πλέον ανερχόμενο ανταγωνιστή της efood, η οποία πρώτη έκλεισε συνεργασία τον Μάρτιο με τις Ελληνικές

Υπεραγορές Σκλαβενίτης για την παράδοση των προϊόντων της τελευταίας μέσω της πλατφόρμας της.

Η υπηρεσία εξυπηρετεί ήδη τους πελάτες σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ιωάννινα, Λάρισα, Βόλο, Ασπρόπυργο, ενώ στόχος της efood (για την ώρα) δεν είναι να κλείσει και άλλες συνεργασίες με αλυσίδες λιανικής, αλλά να επεκτείνει τη συνεργασία της με τη «Σκλαβενίτης» και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Από την άλλη, το Box της Cosmote, εκτός από τον Μασούτη και τον Κρητικό, σχεδιάζει συνεργασίες και με άλλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ ή αλυσίδες τροφίμων, αλλά και με premium brands για delivery των προϊόντων τους. Παράλληλα, σε επόμενη φάση εξετάζει και τη δημιουργία δικού της στόλου από μηχανάκια. Κάτι που ήδη πραγματοποιεί η efood από τον Νοέμβριο του 2018, η οποία από τον Απρίλιο προχωράει στην πρόσληψη 400 νέων διανομέων για την επέκταση της υπηρεσίας διανομής με τον στόλο της.

Παράλληλα, η υπηρεσία Box επεκτείνει τη δραστηριότητα της ηλεκτρονικής παραγγελίας έτοιμου φαγητού κατ' οίκον, προσθέτοντας το τελευταίο τρίμηνο στο δυναμικό της περισσότερα από 1.500 καταστήματα, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται, κατά πληροφορίες, και η διαδικασία μεταφοράς περίπου 500-700 καταστημάτων που συνεργάζονταν με τη Skrutz Food στην πλατφόρμα Box της Cosmote.

Το τελευταίο τρίμηνο η νεοσύστατη πλατφόρμα έχει διπλασιάσει τις παραγγελίες της, παρότι στην αρχή της πανδημίας το online delivery food σημείωσε κάμψη. Αυτό εξηγείται και από τις αλλαγές στις συνθήκες των καταναλωτών το συγκεκριμένο διάστημα, αφού, σύμφωνα και με έρευνα του IEAΚΑ, αρκετοί στράφηκαν στη μαγειρική στο σπίτι, με το delivery έτοιμου φαγητού να σημειώνει κάμψη (-19%) σε σχέση με πέρυσι.

Τριπλασιασμό ηλεκτρονικών αγορών φέρνει η Black Friday

Λόγω πανδημίας, οι έμποροι αναμένουν αύξηση συναλλαγών μέσω Διαδικτύου

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Διαφορετική από κάθε άλλη φορά αναμένεται να είναι φέτος διεθνώς, αλλά και στην Ελλάδα, η Black Friday, η ημέρα των μεγάλων προσφορών στο λιανεμπόριο, η οποία φέτος είναι την Παρασκευή 27 Νοεμβρίου. Η πανδημία έχει αλλάξει άρδην τα δεδομένα και τους σχεδιασμούς για το λιανεμπόριο, με συνέπεια η φετινή Black Friday να έχει δύο συγκεκριμένα χαρακτηριστικά: πρώτον, να είναι μακρύτερη σε διάρκεια: ήδη ακόμη και στην Ελλάδα έχουν ξεκινήσει προσφορές από γνωστές λιανεμπορικές αλυσίδες, τις οποίες χαρακτηρίζουν «Black Friday προσφορές», και, δεύτερον, οι αγορές των καταναλωτών θα πραγματοποιηθούν κυρίως μέσω Διαδικτύου, μέσω δηλαδή των ηλεκτρονικών καταστημάτων.

Το τελευταίο αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για τους λιανεμπόρους, καθώς ήδη τα συστήματα διαχείρισης των παραγγελιών και αποστολής αυτών στους πελάτες τους δοκιμάστηκαν ιδιαίτερα κατά την περίοδο του ανοιξιάτικου lockdown, όταν καταγράφηκαν πολύ μεγάλες καθυστερήσεις είτε αυτές αφορούσαν παραγγελίες από ηλεκτρονικά καταστήματα με εμπειρία –

Οι αλυσίδες, κυρίως όσες πωλούν προϊόντα τεχνολογίας, έχουν ήδη ξεκινήσει τις προσομοιώσεις.

όπως αυτά των τεχνολογικών ειδών– είτε αφορούσαν παραγγελίες από τα σούπερ μάρκετ, τα περισσότερα νεοφώτιστα στον κόσμο του ηλεκτρονικού εμπορίου. Ακριβώς, μάλιστα, διότι από την περασμένη άνοιξη έως τώρα έχουν περάσει μόλις λίγιοι μήνες, οι λιανέμποροι, αλλά και οι εταιρείες ταχυμεταφορών, δεν έχουν καταφέρει να ολοκληρώσουν τις απαιτούμενες επενδύσεις σε αποθήκες και κέντρα διανομής.

«Τis ημέρες αιχμής για το ηλεκτρονικό εμπόριο στη διάρκεια του lockdown κάναμε 10.000-12.000 αποστολές ημερησίως. Τώρα αναμένουμε τριπλάσιο αριθμό», αναφέρει



Σκηνές όπως αυτή από την Black Friday του 2019 δεν πρόκειται να επαναληφθούν φέτος. Λόγω πανδημίας, εφαρμόζονται περιοριστικά μέτρα σε ό,τι αφορά τον αριθμό των ατόμων που επιτρέπονται ανά κατάστημα.

χαρακτηριστικά στην «Κ» ανώτατο στέλεχος κορυφαίας αλυσίδας ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών. Ο ίδιος προσθέτει ότι οι μεγαλύτερες λιανεμπορικές αλυσίδες και κυρίως όσες δραστηριοποιούνται στον κλάδο των προϊόντων τεχνολογίας έχουν ξεκινήσει τις προσομοιώσεις για την Black Friday, προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν έτοιμοι για τη διαχείριση μεγαλύτερου αριθμού παραγγελιών. Σημειώνεται ότι και τις προηγούμενες χρονιές τα ηλεκτρονικά καταστήματα είχαν πολύ μεγάλη επισκεψιμότητα, όμως σημαντικό μέρος των επισκέψεων είχε σκοπό την έρευνα αγοράς

και όχι την αγορά αυτή καθαυτήν, η οποία γινόταν κατά κύριο λόγο από το φυσικό κατάστημα.

Τα περιοριστικά μέτρα σε ό,τι αφορά τον αριθμό των ατόμων που επιτρέπεται να υπάρχουν ταυτόχρονα σε ένα κατάστημα, ο φόβος του συγχρωτισμού με άλλους, αλλά και η δυσφορία που προκαλεί σε αρκετούς η μάσκα, αναμένεται να αντιστρέψουν φέτος την εικόνα και οι αγορές να γίνουν κατά βάσιν ηλεκτρονικά.

Η προετοιμασία για την αντιμετώπιση μεγάλου όγκου ηλεκτρονικών παραγγελιών γίνεται και για έναν επιπλέον λόγο: αν και

ο πρωθυπουργός έχει κατ' επανάληψη δηλώσει ότι δεν θα ανασταλεί η λειτουργία του λιανεμπορίου, κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τι θα γίνει έως τα τέλη Νοεμβρίου. «Από σήμερα μέχρι το επόμενο Σάββατο μοιάζει με την απόσταση από τη Γη έως τον Άρη», δήλωσε χαρακτηριστικά αρμόδιος παράγων με αφορμή τη μη λειτουργία των καταστημάτων σήμερα –αν και ήταν η πρώτη Κυριακή των ενδιάμεσων εκπτώσεων– σε ερώτηση για το τι θα πράξει η κυβέρνηση εάν ξαφνικά το επόμενο Σάββατο είναι αυξημένη η κίνηση στα καταστήματα.

Στοιχημα οι παραδόσεις χωρίς καθυστέρηση

Τα παθήματα του lockdown, δηλαδή τις μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στη διεκπεραίωση των παραγγελιών και κυρίως στην παράδοση αυτών, θα επιχερήσουν να αποφύγουν οι μεγάλες αλυσίδες. Ακριβώς για αυτό τον λόγο κάποιες εταιρείες του κλάδου των τεχνολογικών προϊόντων θα βάλουν λιγότερα προϊόντα σε προσφορά από όσα θα μπορούσαν υπό άλλες συνθήκες, καθώς μια επανάληψη του σκηνικού της άνοιξης μπορεί τελικά να τους στοιχίσει σε πελάτες. «Δεν πρέπει να περιμένουμε οι καταναλωτές να επιδείξουν αυτή τη

φορά την ίδια ανοχή στις παραδόσεις», επισημαίνουν ειδικοί αναλυτές της αγοράς. Κι αυτό, διότι η ψυχολογία κατά το δεύτερο αυτό κύμα της πανδημίας είναι πιο επιβαρυνμένη, ενώ μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού έχει πλέον εξοικειωθεί με τις ηλεκτρονικές αγορές και επομένως δεν συγχωρεί εύκολα τις παραλείψεις και τις ολιγορίες των εταιρειών.

Ενα άλλο στοιχείο που επισημαίνουν οι αναλυτές της αγοράς ενόψει Black Friday είναι ότι πρέπει οι εμπορικές επιχειρήσεις να αποδείξουν στους καταναλωτές ότι

λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλειά τους είτε εντός φυσικού καταστήματος είτε στο ηλεκτρονικό κατάστημα.

Τούτο σημαίνει τήρηση όλων των μέτρων στα φυσικά καταστήματα και από την άλλη ασφάλεια συναλλαγών, διαθεσιμότητα προϊόντων που εμφανίζονται στα ηλεκτρονικά καταστήματα, σαφής ενημέρωση των καταναλωτών για το κόστος μεταφοράς καθώς και για το πού βρίσκεται κάθε φορά η παραγγελία που έχουν κάνει. Καθοριστικό ρόλο για την προσέλκυση

καταναλωτών μπορεί να διαδραματίσει η παροχή υπηρεσιών όπως η δυνατότητα παραγγελίας διαδικτυακά, αλλά παράδοσης από το κατάστημα (click & collect), χωρίς μάλιστα ο καταναλωτής να βγει από το αυτοκίνητό του.

Τι θα μετρήσει, βεβαίως, περισσότερο; Η αποφυγή παραπλάνησης των καταναλωτών. Υπενθυμίζεται ότι στην περυσινή Black Friday, μόλις το 8,5% των προϊόντων που αγοράστηκαν μέσω της πλατφόρμας Skrutzz πωλήθηκε με αξιοσημείωτη έκπτωση (άνω του 10%).

Τζίρο 22 δισ. ευρώ απώλεσαν οι επιχειρήσεις το πρώτο εξάμηνο

Ο συνολικός κύκλος εργασιών διαμορφώθηκε σε 124,02 δισ. έναντι 145,77 δισ. πέρυσι

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Απώλειες περίπου 22 δισ. ευρώ μετρούν οι επιχειρήσεις της χώρας το πρώτο εξάμηνο του 2020, ενώ τα επίσημα στοιχεία δείχνουν ότι ακόμη και μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων, οι πωλές από την πανδημία παραμένουν ανοικτές. Ακόμη και αν τον Αύγουστο καταγράφηκε αύξηση στον τζίρο των τουριστικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων εστίασης σε σύγκριση με τον Ιούλιο, της τάξης του 68%, αυτή δεν στάθηκε ικανή να αντισταθμίσει τις μεγάλες απώλειες που υπέστη ο κλάδος.

Υφεση

Η πτώση, άλλωστε, του τουρισμού αλλά και ο φόβος της ύφεσης έληξε και άλλους κλάδους, όπως αυτόν του λιανεμπορίου, ο οποίος μετά την ανάκαμψη που καταγράφηκε τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, εισήλθε πάλι σε τροχιά καθόδου τον Αύγουστο. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο κύκλος εργασιών για το σύνολο των επιχειρήσεων (1.415.370 επιχειρήσεις) διαμορφώθηκε σε 58,98 δισ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2020 έναντι 66,97 δισ. ευρώ το α' τρίμηνο του 2020 και 78 δισ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2019 (μείωση 25,1%). Συνολικά, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020 ο κύκλος εργασιών για το σύνολο των επιχειρήσεων διαμορφώθηκε σε 124,02 δισ. ευρώ έναντι 145,77 δισ. ευρώ το α' εξάμηνο του 2019.



Από τους λιγιστούς κλάδους που κατέγραψαν αύξηση κύκλου εργασιών τον Αύγουστο έναντι του Ιουλίου ήταν αυτός των ξενοδοχείων - μαζικής εστίασης: αύξηση όμως όχι ικανή να αντισταθμίσει τις τεράστιες απώλειες που προκάλεσε η πανδημία τους πρώτους μήνες του 2020.

Ειδικά για τις επιχειρήσεις που τέθηκαν με κρατική εντολή σε αναστολή λειτουργίας (πρόκειται για 205.984 επιχειρήσεις σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ) το β' τρίμηνο του 2020 ήταν καταστροφικό. Ο συνολικός τους τζίρος διαμορφώθηκε σε 3,23 δισ. ευρώ, σημειώνοντας πτώση 55,9% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019, με τη μεγαλύτερη μείωση, 94,7%, να

καταγράφεται, όπως ήταν αναμενόμενο, στις επιχειρήσεις καταλυμάτων.

Από τα μηνιαία στοιχεία, τα οποία προέρχονται μόνο από τις επιχειρήσεις εκείνες που έχουν υποχρέωση τήρησης διημερολογικών βιβλίων, προκύπτει ότι δυστυχώς και τον Αύγουστο ο κύκλος εργασιών παρέμεινε σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Μάλιστα, για το σύνολο των επιχειρήσεων που δίνουν

κύκλο εργασιών 515,8 εκατ. ευρώ έναντι 265,44 εκατ. ευρώ τον Ιούλιο. Από την άλλη ο κλάδος του λιανεμπορίου υποχώρησε τον Αύγουστο στα 438,04 εκατ. ευρώ από 567,90 εκατ. τον Ιούλιο. Και μπορεί παραδοσιακά ο Αύγουστος να είναι μήνας με μικρότερο τζίρο από τον Ιούλιο, όμως φέτος η απόκλιση ανάμεσα στους δύο μήνες ήταν 22,8%, ενώ πέρυσι 14,8%.



ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Ο όμιλος SPPMEDIA αναζητά άτομα για στελέχωση του Εμπορικού Τμήματος.

Απαραίτητα προσόντα:

- Πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων, μάρκετινγκ, επικοινωνίας ή συναφούς κλάδου.
- Ευχάριστη και δυναμική προσωπικότητα και ομαδικό πνεύμα.
- Οργανωτικές, επικοινωνιακές και διαπραγματευτικές ικανότητες.
- Προσανατολισμός στην επίτευξη στόχων.
- Γνώση χρήσης Η/Υ.
- Εμπειρία στις πωλήσεις θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Παρακαλώ όπως αποστέλλονται τα βιογραφικά σημειώματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση drousiotoue@sppmedia.com (κα Ελένη Δρουσιώτου, τηλ. 22472401)

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ



Όλα όσα
πρέπει να ξέρετε για
τις ασφάλειες γενικού
κλάδου, ειδικές ασφάλειες
για τη ζωή, την υγεία,
την αποταμίευση και τη
συνταξιοδότηση.

Ασφαλιστικές Εταιρείες 2020

Οι προκλήσεις μετά την πανδημία

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Την Κυριακή 8 Νοεμβρίου
μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ



Νέο πακέτο μέτρων 2,5 δισ., ποιοι και πώς ενισχύονται

Με βάση τη νέα διαδικασία δεν επιστρέφεται το 50% της τέταρτης επιστρεπτέας προκαταβολής

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Στην **ενίσχυση** της απασχόλησης και των επιχειρήσεων με ποσό ύψους 1,5 δισ. ευρώ μόνο για τον μήνα Νοέμβριο (2,5 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους) προχωρεί η κυβέρνηση, επαναφέροντας τα μέτρα της καραντίνας για τις πληττόμενες επιχειρήσεις και τους εργαζομένους καθώς και για αυτές τις επιχειρήσεις που κλείνουν με κρατική εντολή. Ωστόσο, ενώ οι αναστολές φορολογικών υποχρεώσεων θα ισχύσουν μόνο για όσους κλείσουν με κρατική εντολή, η μείωση του ενοικίου αφορά όλες τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε «κόκκινες» περιοχές και εφόσον βρίσκονται στη λίστα των 522 ΚΑΔ.

Από το 1,5 δισ. ευρώ, τα 900 εκατ. αφορούν τον τέταρτο κύκλο της επιστρεπτέας προκαταβολής (από 600 εκατ. ευρώ που αρχικά είχε ανακοινωθεί) και τα υπόλοιπα αφορούν την αποζημίωση ειδικού σκοπού, εφόσον έχει ανασταλεί η σύμβαση εργασίας, και την αναστολή φορολογικών υποχρεώσεων.

Συγκεκριμένα, το συνολικό κόστος των μέτρων στήριξης σε εργαζομένους - επιχειρήσεις επιμερίζεται ως εξής:

Επανερχονται τα μέτρα της καραντίνας για πληττόμενες επιχειρήσεις, εργαζομένους και για όσους κλείνουν με κρατική εντολή.

- 500 εκατ. ευρώ θα δοθούν για την ειδική αποζημίωση των 534 ευρώ σε εργαζομένους σε αναστολή.
- 900 εκατ. ευρώ αφορούν την επιστρεπτέα προκαταβολή 4.
- 300 εκατ. ευρώ για την επέκταση κατά 2 μήνες των επιδομάτων ανεργίας.
- 150 εκατ. ευρώ για την αναστολή πληρωμών ΦΠΑ και δόσεων ρυθμίσεων.
- 700 εκατ. ευρώ για την επιστρεπτέα προκαταβολή 5.

Επιστρεπτέα

Με βάση τη νέα διαδικασία, το 50% των κρατικών δανείων δεν επιστρέφεται. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλες οι ατομικές επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως εάν απασχολούν εργαζομένους ή έχουν ταμειακή μηχανή, υπό την προϋπόθεση ότι παρουσιάζουν μείωση τζίρου 20% και έχουν ελάχιστο τζίρο 300 ευρώ. Ειδικά οι επιχειρήσεις που έχουν κλείσει ή θα κλείσουν με κρατική εντολή μέχρι τις 10 Νοεμβρίου, μπορούν να συμμετάσχουν στην επιστρεπτέα προκαταβολή 4, ανεξαρτήτως πτώσης τζίρου τους, εφόσον έχουν ελάχιστο τζίρο 300 ευρώ. Για τις περιπτώσεις αυτές οι μεν ατομικές επιχειρήσεις χωρίς εργαζομένους θα λάβουν σταθερό ποσό 2.000 ευρώ ανεξαρτήτως μαθηματικού τύπου, για τις δε υπόλοιπες επιχειρήσεις ισχύει ο μαθηματικός τύπος, με κατώτατο όριο τις 2.000 ευρώ. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν και οι νέες επιχειρήσεις, ενώ οι ατομικές επιχειρήσεις χωρίς εργαζομένους θα λάβουν ποσό 1.000 ευρώ στην επιστρεπτέα προκαταβολή 4.

Οι ίδιοι όροι ισχύουν και για την επιστρεπτέα προκαταβολή 5 ύψους 700 εκατ. ευρώ που θα ξεκινήσει τον Ιανουάριο του 2021, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες το μέτρο θα συνεχιστεί και, όπως όλα δείχνουν, θα υπάρχει και επιστρεπτέα προκαταβολή 6.

Για τις επιχειρήσεις των οποίων η λειτουργία αναστέλλεται με κρατική εντολή παρέχεται δυνατότητα αναστολής καταβολής του ΦΠΑ που πληρώνεται τον Νοέμβριο, μέχρι τις 30 Απριλίου 2021. Η οφειλή αυτή μπορεί να αποπληρωθεί σε 12 δόσεις με μηνιαίο επιτόκιο 2,5%, από τον Μάιο του 2021 και μετά. Δηλαδή, το μέτρο δεν αφορά συνολικά τις πληττόμενες επιχειρήσεις, παρά μόνο αυτές που θα κλείσουν με κρατική εντολή.

Επίσης, οι επιχειρήσεις που θα κλείσουν υποχρεωτικά μπορούν να αναστείλουν την πληρωμή των δόσεων ρυθμιζόμενων φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών του Νοεμβρίου. Η αποπληρωμή τους μετατίθεται σε αντίστοιχες δόσεις στο τέλος της ισχυόμενης ρύθμισης. Την ίδια δυνατότητα έχουν και οι εργαζόμενοι σε αναστολή εργασίας για τις δόσεις ρυθμιζόμενων φορολογικών οφειλών που θα πρέπει να πληρωθούν τον Νοέμβριο. Η δόση αυτή, που δεν θα πληρωθεί αυτό τον μήνα, θα προστεθεί στο τέλος της ρύθμισης. Συνολικά υπολογίζεται ότι μαζί με τις οφειλές της καραντίνας οι φορολογικές υποχρεώσεις που θα μεταφερθούν για τον Απρίλιο του 2021 θα ξεπεράσουν τα 2 δις.

Επίσης, προβλέπεται η προσέλευση και η αποχώρηση των εργαζομένων με βάρδιες και αναστέλλεται η υποχρέωση του εργοδότη να καταχωρίζει στο σύστημα «Εργάνη» κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων. Η προαναγγελία του αριθμού των εργαζομένων θα πρέπει να γίνει εντός 24 ωρών από τη δημοσίευσή της απόφασης σε ΦΕΚ, ήτοι καθ' όλη τη διάρκεια της σπέρνινης ημέρας, συμπληρώνοντας το έντυπο 4.1 «Δήλωση εξ αποστάσεως εργασίας - Έντυπο ειδικού σκοπού».

Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται πρόστιμο 3.000 ευρώ στην επιχείρηση-εργοδότη, κατόπιν σχετικού ελέγχου από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας. Επίσης, προβλέπεται η προσέλευση και η αποχώρηση των εργαζομένων με βάρδιες και αναστέλλεται η υποχρέωση του εργοδότη να καταχωρίζει στο σύστημα «Εργάνη» κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων. Να σημειωθεί ότι, βάσει των εξαγγελιών της κυβέρνησης, το Σαββατοκύριακο περισσότερο από 500 κλάδοι και κωδικοί αριθμοί δραστηριότητας (ΚΑΔ) εντάχθηκαν εκ νέου στο μέτρο της αναστολής σύμβασης εργασίας και τις ειδικές αποζημιώσεις των 534 ευρώ.

Σύμφωνα με την απόφαση της

κυβέρνησης, οι εργαζόμενοι επιχειρήσεων, ανά την επικράτεια, που πληττονται βάσει ΚΑΔ, δύναται να τεθούν σε προσωρινή αναστολή σύμβασης εργασίας. Συνεπώς είναι δικαιούχοι αποζημιώσεων ειδικού σκοπού, αναλογικά με το διάστημα που τίθενται σε αναστολή, υπολογιζόμενης επί ποσού 534 ευρώ μηνιαίως. Για το χρονικό διάστημα της αναστολής καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό αναλογικά και οι πληρωμές ασφαλιστικές εισφορές, υπολογιζόμενες επί του ονομαστικού μισθού.

Αναλυτικά, από σήμερα Τρίτη και για όσες επιχειρήσεις κλείνουν με εντολή δημόσιας αρχής, αναστέλλεται υποχρεωτικά η σύμβαση εργασίας των εργαζομένων. Για όσο διάστημα ισχύει η αναστολή, οι απολύσεις είναι άκυρες. Οι επιχειρήσεις, για ισόχρονο διάστημα μετά την άρση της αναστολής, υποχρεούνται να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό εργαζομένων.

Αλλά και οι εργαζόμενοι των επιχειρήσεων που θεωρούνται πληττόμενες επειδή οι κύριοι (ή οι δευτερεύοντες με προϋποθέσεις) ΚΑΔ τους εντάσσονται στην διευρυμένη λίστα των πληττόμενων ΚΑΔ μπορούν να τεθούν σε αναστολή. Ο εργοδότης επιλέγει αν θα θέσει τμήμα ή ακόμη και το σύνολο - δηλαδή το 100% των μισθωτών του - σε αναστολή, κατ' αρχήν για τον Νοέμβριο.

Τέως, για δύο μήνες επεκτείνονται όλα τα επιδόματα ανεργίας του ΟΑΕΔ που έληξαν ή λήγουν τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο.

Μειώνεται κατά 40% το ενοίκιο στις «κόκκινες» περιοχές

Το **σύνολο** των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε περιοχές που βρίσκονται στο «κόκκινο» και εντάσσονται στη λίστα των 522 κωδικών αριθμών δραστηριότητας θα πληρώσουν μειωμένο κατά 40% ενοίκιο για τον μήνα Νοέμβριο. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η περιφερειακή ενότητα να είναι για τουλάχιστον 14 ημέρες στο επίπεδο «αυξημένου κινδύνου». Μειωμένο κατά 40% θα είναι και το ενοίκιο που θα πληρώσουν για τον τρέχοντα μήνα και οι εργαζόμενοι των επιχειρήσεων, οι οποίοι θα τεθούν σε καθεστώς αναστολής εργασίας. Το μειωμένο ενοίκιο ισχύει για την κύρια κατοικία τους ή και για

τη φοιτητική κατοικία που νοικιάζουν για το παιδί τους που σπουδάζει σε άλλη πόλη. Επισμαίνεται ότι η υποχρεωτική μείωση ενοικίου κατά 40% αφορά όχι μόνο τις επιχειρήσεις που θα κλείσουν με κρατική εντολή, αλλά το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε περιοχές αυξημένου κινδύνου. Δηλαδή κάποια επιχείρηση που θα συνεχίσει τις δραστηριότητες κανονικά ακόμη και αν είναι κερδοφόρα θα έχει μείωση του ενοικίου κατά 40%. Οι ιδιοκτήτες που θα επιστραφούν μειωμένα ενοίκια θα καλυφθούν με το 30% του χαμένου ενοικίου του μηνός Νοεμβρίου. Επί της ουσίας, θα έχουν έκπτωση

φόρου από τις τρέχουσες φορολογικές οφειλές τους (φόρος εισοδήματος και ΕΝΦΙΑ).

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε κίτρινη ζώνη, ισχύει η προαιρετική μείωση του ενοικίου τουλάχιστον κατά 30%, η οποία εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση που και οι δύο πλευρές συμφωνήσουν. Ειδικότερα, επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις παρακάτω περιοχές θα έχουν μείωση ενοικίου κατά 40%:

- Αττική, Εβρος, Ροδόπη, Σάυνη, Καβάλα, Δράμα, Ξέρρες, Κιλκίς, Θεσσαλονίκη, Χαλκίδα, Πέλλα, Ημαθία, Πιερία, Φλώρινα, Καστοριά, Κοζάνη, Ιωάννινα, Τρικαλά, Λάρισα,

Βοιωτία και Κυκλάδες.

Προαιρετική μείωση ενοικίου τουλάχιστον κατά 30% ισχύει στις περιοχές:

- Αιτωλοακαρνανία, Ανδρος, Αργολίδα, Αρκαδία, Αρτα, Αχαΐα, Γρεβενά, Εύβοια, Ευρυτανία, Ζάκυνθος, Ηλεία, Ηράκλειο, Θάσος, Θεσσαλία, Ιθάκη, Ικαρία, Κάλυμνος, Κάρδιθα, Κάρπαθος - Κάσος, Κέα - Κύθηρος, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Κορινθία, Κως, Λακωνία, Λασιθί, Λέσβος, Λευκάδα, Λήμνος, Μαγνησία, Μεσσηνία, Μίλος, Μύκονος, νήσοι Αιτίκτις, Πάρος, Πρέβεζα, Ρέθυμνο, Ρόδος, Σάμος, Σποράδες, Σύρος, Ίθνος, Φθιώτιδα, Φλώρινα, Φωκίδα, Χανιά, Χίος.

Μεγάλη μείωση στην παραγωγή κρασιού

Ένα **ακόμη** από τα θύματα της πανδημίας του κορωνοϊού, χωρίς να λησμονούμε και τον αντίκτυπο της αλλαγής των κλιματικών συνθηκών, είναι και το κρασί σε διεθνή κλίμακα. Ειδικότερα, ο Διεθνής Οργανισμός Αμπέλου και Οίνου (ΟΙΥ) εκτιμά πως η παγκόσμια παραγωγή κρασιού θα παραμείνει κάτω από τον μέσο όρο των τελευταίων πέντε ετών φέτος, εξαιτίας αφενός των χαμηλών όγκων των χωρών της Λατινικής Αμερικής, αφετέρου των ανώτατων ορίων παραγωγής που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συν τοις άλλοις, λόγω της πανδημίας παρατηρείται και μειωμένη ζήτηση με επακόλουθο την πτώση των πωλήσεων, ανέφερε το πρακτορείο Ρόιτερς. Υπενθυμίζεται ότι στις αρχικές προσεγγίσεις του για το 2020 ο Διεθνής Οργανισμός Αμπέλου και Οίνου (ΟΙΥ) εκτιμούσε την παγκόσμια παραγωγή κρασιού μεταξύ 253,9 εκατομμυρίων εκατόλιτρων και 262,2 εκατομμυρίων εκατόλιτρων (mhl), με μιση εκτίμηση στα 258 εκατομμύρια εκατόλιτρα (mhl).

Αξίζει να αναφερθεί πως το 2020 θα είναι η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που η παγκόσμια παραγωγή κρασιού θα κινηθεί κάτω από τον μέσο όρο. Μόλις πριν από δύο χρόνια, το 2018, η παγκόσμια ονική παραγωγή είχε πλησιάσει τα ιστορικά υψηλά της επίπεδα, όπως ανέφερε ο Οργανισμός, ο οποίος έχει την έδρα του στη γαλλική πρωτεύουσα. Βέβαια, «αυτή η εξέλιξη δεν πρέπει απαραίτητα να θεωρείται κακή είδηση για τον τομέα του οίνου,



Στην **Ευρώπη** οι αμπελώνες επωφελήθηκαν από τις επικρατούσες ευνοϊκές καιρικές συνθήκες, αλλά οι παραγωγοί μείωσαν την παραγωγή τους φοβούμενοι τις σοβαρές συνέπειες της πανδημίας.

δεδομένου του τρέχοντος πλαισίου, όπου οι γεωπολιτικές εντάσεις, η κλιματική αλλαγή και η πανδημία δημιουργούν υψηλό βαθμό μεταβλητότητας και αβεβαιότητας στην παγκόσμια αγορά», σημειώνει στη σχετική έκθεσή του ο Διεθνής Οργανισμός Αμπέλου και Οίνου.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι αμπελώνες επωφελήθηκαν από τις επικρα-

τούσες ευνοϊκές καιρικές συνθήκες. Παρά το γεγονός αυτό, η παραγωγή παρέμεινε σε επίπεδα χαμηλότερα από τον μέσο όρο και αυτό διότι τόσο οι παραγωγοί όσο και οι επιμέρους εθνικές κυβερνήσεις περιορίσαν την παραγωγή για να αντιμετωπίσουν τις σοβαρές επιπτώσεις από την πανδημία, διευκρίνισε ο ΟΙΥ. Ειδικότερα, στη Γαλλία οι παραγωγοί καμπαρντί οίνου,

δηλαδή σαμπάνιες, συμφώνησαν να συλλέξουν περίπου 20% λιγότερα σταφύλια φέτος, με το σκεπτικό να ανακάμψουν από τις μειωμένες λόγω κορωνοϊού πωλήσεις. Ο Διεθνής Οργανισμός Αμπέλου και Οίνου, πάντως, προσδοκά πως η παραγωγή των κρατών της Ε.Ε., στα οποία συγκαταλέγονται οι τρεις μεγαλύτεροι παραγωγοί οίνου στον κόσμο, δηλαδή Ιταλία, Γαλλία και Ισπανία, θα ανέλθει φέτος στα 159 εκατομμύρια εκατόλιτρα (mhl), αυξημένη κατά 5% σε σύγκριση με το 2019. Ωστόσο, θα είναι κάτω από τον μέσο όρο της πενταετίας. Αναφέρεται πως το ένα εκατόλιτρο ισοδυναμεί με 133 τυποποιημένες φιάλες κρασιού.

Στο νότιο ημισφαίριο, τώρα, η συνολική παραγωγή του 2020 εκτιμάται πως θα μειωθεί κατά 8% συγκριτικά με το 2019, φθάνοντας τα 49 mhl, κυρίως λόγω της μεγαλύτερης πτώσης στην Αργεντινή (-17% από το 2019), τη Χιλή (-13%) και την Αυστραλία (-11%). Εν κατακλείδι, στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών, οι προκαταρκτικές εκτιμήσεις τοποθετούν την παραγωγή οίνου στα 24,7 εκατομμύρια εκατόλιτρα (mhl), όπερ σημαίνει αύξηση 1% σε σύγκριση με το 2019. Πάντως, ίσως η πρόβλεψη να αναθεωρηθεί προς τα κάτω, αφότου υπάρξουν νέα στοιχεία για τις σοβαρές καταστροφές αμπελοφυτικών εκτάσεων στις περιοχές Νάπα και Σονόμα της Καλιφόρνιας εξαιτίας των εκτεταμένων πυρκαγιών.

6.024 θέσεις εργασίας τον Οκτώβριο στον ιδιωτικό τομέα μέσω του ΟΑΕΔ

Πάνω από 6.000 νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στον ιδιωτικό τομέα τον Οκτώβριο μέσω των προγραμμάτων απασχόλησης του ΟΑΕΔ, παρά την κρίση που προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτο ρεκόρ, καθώς η συμμετοχή των ιδιωτών εργοδοτών στα προγράμματα του ΟΑΕΔ κατά τον περασμένο μήνα ξεπέρασε κατά 28% το προηγούμενο ρεκόρ των 4.700 προσλήψεων του Σεπτεμβρίου 2020, κατά 293% τις 1.546 προσλήψεις του Οκτωβρίου 2019 και κατά 281% τις 1.602 προσλήψεις του Οκτωβρίου 2018.

Συνολικά, εν μέσω πανδημίας και συγκεκριμένα κατά το τετράμηνο Ιουλίου - Οκτωβρίου 2020, έχουν δημιουργηθεί 14.500 νέες θέσεις εργασίας μέσω προγραμμάτων του ΟΑΕΔ, στα οποία δεν περιλαμβάνονται αυτά της κοινωνικής εργασίας, που αφορούν κατά αποκλειστικό λόγο τις προσλήψεις ανέργων για 8 μήνες στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Μιλώντας στην «Κ», ο διοικητής του ΟΑΕΔ Σπύρος Πρωτοψάλτης χαρακτηρίζει πολύ θετικό το γεγονός ότι για δεύτερο συνεχόμενο μήνα τα ενισχυμένα και βελτιωμένα προγράμματα επιδότησης της εργασίας του ΟΑΕΔ καταγράφουν αριθμό-ρεκόρ προσλήψεων σε θέσεις πλήρους απασχόλησης και μάλιστα σε αυτή την πολύ δύσκολη περίοδο. Σύμφωνα με τον κ. Πρωτοψάλτη, η αυξημένη ζήτηση από τις επιχειρήσεις για τα προγράμματα είναι μια σημαντική ένδειξη ότι ο σχεδιασμός αποτελεσματικών ενεργητικών πολιτικών μπορεί να συνδράμει καιρία στη στήριξη της αγοράς εργασίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, από τις συνολικά 6.024 προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν



Τα προγράμματα επιδότησης της εργασίας καταγράφουν αριθμό-ρεκόρ προσλήψεων σε θέσεις πλήρους απασχόλησης.

τον Οκτώβριο, οι 3.534 αφορούν ανέργους ηλικίας άνω των 30 ετών, οι 1.549 αφορούν νέους ηλικίας μεταξύ 18 και 29 ετών, οι 381 προσλήψεις έγιναν σε ανέργους πτυχιούχους ηλικίας 22-29 ετών από επιχειρήσεις που συμμετείχαν στο σχετικό πρόγραμμα του ΟΑΕΔ, ενώ άλλες 559 προσλήψεις αφορούσαν ανέργους μέσω των υπόλοιπων προγραμμάτων που «τρέχουν».

Συνολικά, ο ΟΑΕΔ διαθέτει αυτή τη στιγμή 7 ανοικτά προγράμματα για 38.600 νέες θέσεις εργασίας, με ποσοστό επιχορήγησης από 60% έως και 100% του μισθού και των ασφαλιστικών εισφορών.



Από σήμερα Τρίτη και για όσες επιχειρήσεις κλείνουν υποχρεωτικά, αναστέλλεται η σύμβαση εργασίας των εργαζομένων.

Σοκ και δέος από το κόστος νέου ολικού lockdown

Σε ημερήσια βάση εκτιμάται €150-180 εκατ.

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στο ιλιγγιώδες ποσό των 150-180 εκατ. ευρώ ημερησίως ανέρχεται το κόστος ενός καθολικού lockdown στη χώρα μας, αναφέρουν πηγές από το υπουργείο Οικονομικών, σημειώνοντας ότι όσο πιο πολλοί και αυστηροί είναι οι περιορισμοί και όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια τους τόσο πιο οδυνηρές είναι οι επιπτώσεις σε κοινωνία και οικονομία.

Ωστόσο, οι ίδιες πηγές επισημαίνουν ότι και το στοχευμένο lockdown κοστίζει, και μάλιστα πολύ. Συγκεκριμένα αναφέρουν ότι ένα light lockdown που θα περιλαμβάνει και την Αττική θα προκαλέσει απώλεια στο ΑΕΠ της τάξεως της 1,5 ποσοστιαίας μονάδας, δηλαδή περίπου 2,7 δισ. ευρώ. Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δείχνουν ότι η Αττική συμμετέχει με 47% στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας, ενώ το μερίδιο των περιοχών που έχουν μπει ήδη στο επίπεδο 4 ξεπερνάει το 15%.

Μάλιστα εκτιμούν ότι τα προβλήματα στην οικονομική δραστηριότητα θα είναι περισσότερα από το πρώτο κύμα της πανδημίας, καθώς όλα λειτουργούν παραμυθιστικά. Πολλές επιχειρήσεις ενδεχομένως να μην αντέξουν, ενώ άλλες δεν θα μπορέσουν να εκπληρώσουν πολλές από τις υποχρεώσεις τους. Θα αυξηθούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους απέναντι στους εργαζομένους, στις φορολογικές και ασφαλιστικές, ακόμα και εάν αυτές ανασταλούν έως τον Απρίλιο του 2021. Για αυτό τον λόγο, άλλωστε, το οικονομικό επιτελείο επεξεργάζεται σχέδιο που προβλέπει τη μερική αποπληρωμή των κρατικών δανείων για τις επιχειρήσεις που έχουν πληγεί περισ-

σότερο και δραστηριοποιούνται σε περιοχές που βρίσκονται στο επίπεδο 4. Δεν αποκλείεται το μέτρο να γενικευθεί με στόχο το κρατικό δάνειο να λάβει μορφή επιχορήγησης.

Τα στοιχεία για τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο, που ήδη είχαν τεθεί σε ισχύ τα πρώτα περιοριστικά μέτρα, είναι απογοητευτικά. Η πτώση αμείνων στην εστίαση ξεπερνάει το 50%, αναφέρουν οι επαγγελματίες του κλάδου, ενώ στα καφέ διαμορφώνεται στο 30%-40%, αναλόγως την περιοχή. Ισχυρό πλήγμα δέχονται τα ελληνικά νοικοκυριά από την πανδημία, καθώς μόνο στο δεύτερο τρίμηνο του 2020, στην καρδιά του lockdown δηλαδή, το διαθέσιμο εισόδημά τους μειώθηκε κατά περίπου 3,9 δισεκατομμύρια ευρώ ή κατά 11,8% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019.

Η ψυχολογία των νοικοκυριών και η ανασφάλεια για την επόμενη μέρα τα κρατά μακριά από την κατανάλωση και στη δημιουργία αποθεμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ, έχουν αυξηθεί σημαντικά οι αποταμιεύσεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων είτε λόγω μη δυνατότητας κατανάλωσης (λόγω lockdown ή/και περιορισμών, π.χ. ταξίδια) είτε για λόγους προληπτικούς. Επιχειρήσεις και νοικοκυριά «μαζεύουν» υπό την απειλή της συνέχισης της πανδημίας και το επόμενο έτος, με αποτέλεσμα από τις αρχές του έτους μέχρι και τα τέλη Σεπτεμβρίου οι καταθέσεις να καταγράφουν αύξηση 10 δισ. ευρώ.

Οι απώλειες για τις επιχειρήσεις ανέρχονταν σε περίπου 22 δισ. ευρώ κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, ενώ τα επίσημα στοιχεία δείχνουν ότι ακόμη και



Οι αρνητικές εξελίξεις στο μέτωπο της πανδημίας αναγκάζουν το οικονομικό επιτελείο να προχωρήσει σε αναθεώρηση των στόχων του προϋπολογισμού, καθώς ο φόβος η ύφεση να φθάσει στο 10% φέτος είναι πλέον ορατός, ενώ το βασικό σενάριο του προϋπολογισμού για ανάπτυξη 7,5% φαντάζει πλέον υπεραισιόδοξο.

στη έως και 7,8% φέτος, με τους ρυθμούς ανάπτυξης της επόμενης χρονιάς να περιορίζονται στο 2,8%. Για την Ευρωζώνη, νέο σκληρό κύμα της πανδημίας και γενικευμένα lockdown θα προκαλούσαν βουτιά του ΑΕΠ έως και 12% το 2020 και ανάπτυξη χαμηλότερη του 5% το 2021.

Οι ανωτέρω εξελίξεις αναγκάζουν το οικονομικό επιτελείο να προχωρήσει σε αναθεώρηση των στόχων του προϋπολογισμού για το τρέχον έτος αλλά και της ανάκαμψης της οικονομίας το επόμενο έτος. Ο φόβος η ύφεση να φθάσει στο 10% φέτος είναι πλέον ορατός, ενώ το βασικό σενάριο του προσχεδίου του προϋπολογισμού για ανάπτυξη 7,5% φαντάζει πλέον υπεραισιόδοξο.

Αυτό σημαίνει ότι το τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού που θα κατατεθεί στη Βουλή στις 20 Νοεμβρίου θα περιλαμβάνει αφενός περισσότερα μέτρα στήριξης της οικονομίας και ενδεχομένως ένα ρεαλιστικότερο σενάριο για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας το επόμενο έτος. Υπενθυμίζεται ότι στο βα-

Ο τζίρος των Χριστουγέννων τελευταία ελπίδα των εμπόρων

Η διάσωση του χριστουγεννιάτικου τζίρου αποτελεί πλέον έναν από τους κεντρικούς στόχους της κυβέρνησης, καθώς, με την τροπή που παίρνουν πλέον τα πράγματα με την πανδημία, το ζητούμενο σε οικονομικό επίπεδο είναι να συγκρατηθεί η ύφεση όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον στόχο που έχει τεθεί για φέτος, δηλαδή στο -8% έως -9%. Στο οικονομικό επιτελείο πιστεύουν στο ότι ο Δεκέμβριος, ύστερα από τη λήψη των νέων περιοριστικών μέτρων, θα είναι καλύτερος και από πλευράς υγειονομικών συνθηκών και από πλευράς διαθέσιμης ρευστότητας. Προκειμένου να κερδηθεί αυτό το διπλό στοίχημα, προγραμματίζεται πολλά από τα μέτρα στήριξης που έχει ήδη ανακοινώσει η κυβέρνηση να υλοποιηθούν μέσα στις πρώτες ημέρες του Δεκεμβρίου, ώστε να πέσει μαζεμένο χρήμα στην αγορά. Μέσα σε ένα 10ήμερο ή 15νήμερο θα καταβληθεί η επιδότηση των στεγαστικών δανείων για όσους έκαναν αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα «Γέφυρα». Η επιδότηση μάλιστα εξετάζεται να ισχύσει αναδρομικά και να καλύψει τις δόσεις των στεγαστικών δανείων από τον Οκτώβριο και μετά, ώστε να είναι και περισσότερα τα χρήματα που θα δοθούν στους δικαιούχους. Ταυτόχρονα, θα πέσει στην αγορά η 4η δόση της επιστρεπτέας προκαταβολής – η οποία θα είναι μη επιστρεπτέα σε ποσοστό 50% για μεγάλο αριθμό επαγγελματιών και επιχειρήσεων –, το νέο επιδόμα θέρμανσης, τα αναδρομικά των κληρονομιών (υπολογίζονται σε περίπου 170.000) αλλά και οι αναδρομικές από τον Οκτώβριο του 2019 αυξήσεις των συνταξιοδότητων που αποχώρησαν από την αγορά εργασίας μετά τον Μάιο του 2016 με περισσότερα από 30 χρόνια εργασίας. Αν ληφθούν υπόψη και τα χρήματα που θα δοθούν για τις αποζημιώσεις ειδικού σκοπού, τόσο σε μισθωτούς όσο και σε αυτοαπασχολούμενους, εξαιτίας της μετάταξης πολλών περιοχών της χώρας στην κατηγορία 4, τα κεφάλαια που θα πέσουν ομαρνετικά στην αγορά μέσα στις επόμενες εβδομάδες αναμένεται να προσεγγίσουν ή ακόμη και να ξεπεράσουν τα 2 δισ. ευρώ. Εφόσον οι συνθήκες στο μέτωπο της πανδημίας είναι τέτοιες στις αρχές Δεκεμβρίου ώστε να επιτρέψουν την κατά το δυνατόν εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, εκτιμάται ότι με αυτές τις ενέσεις ρευστότητας θα καταστεί εφικτό να συγκρατηθεί η ύφεση κατά το τέταρτο κρίσιμο τρίμηνο της χρονιάς.

ΘΑΝΟΣ ΤΣΙΡΟΣ



HAPPY DAY
ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ
DAY

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13:00-15:00

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy



LOVE 100.7 FM
98.1 & 105.7
www.lovefm.com.cy

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Όπως Το Θέλεις

Το **LOVE FM 100.7** σε συνεργασία με το **BO CONCEPT**, ανανεώνουν το σαλόνι σου...
#ΟΠΩΣΤΟΘΕΛΕΙΣ!

BoConcept

Η interior design ομάδα του **BO CONCEPT** θα έρθει στο σπίτι του μεγάλου νικητή, θα μάθει τις ανάγκες του, θα σχεδιάσουν μαζί το νέο του χώρο και θα ανακαινίσει το σαλόνι του, με έπιπλα και αξεσουάρ **BO CONCEPT** αξίας **€5000**.

Μείνε συντονισμένος/ή με τις αγαπημένες σου εκπομπές και μάθε πως θα διακρίσεις αυτό το φανταστικό δώρο!

Η κλήρωση θα γίνει την **Δευτέρα 15 Νοεμβρίου**, ζωντανά στην εκπομπή του Τάσου και της Χριστιάνας. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Ανοδος 2,02% στο Χ.Α. με ώθηση από τις αγορές σε Ευρώπη και ΗΠΑ

Στο υψηλό ημέρας έκλεισε ο Γενικός Δείκτης, με τζίρο 43,08 εκατ. ευρώ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Συνεχίστηκε πιο έντονα η ανοδική αντίδραση στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με κύριο βοηθό την ισχυρή άνοδο των τραπεζικών μετοχών καθώς και την υπεραπόδοση επιλεγμένων blue chips, αν και η χαμηλή συναλλακτική δραστηριότητα συνεχίζει να προβληματίζει και να θέτει ερωτήματα ως προς τη διάρκεια αυτού του ριμπάουντ. Σημαντικά στήριξη δέχθηκε το Χ.Α. και από το άκρως θετικό κλίμα στις διεθνείς αγορές, εν αναμονή του εκλογικού αποτελέσματος στις ΗΠΑ, με τα funds να ποντάρουν σε νίκη Μπάιντεν, διαμορφώνοντας έτσι ένα risk-on σκηνικό στις αγορές.

Το ζήτημα είναι, βέβαια, η θα συμβεί στη συνέχεια και πώς θα αντιδράσουν οι αγορές μετά τα αποτελέσματα της κάλπης, αφού για να μπορέσει η αντίδραση του Χ.Α. να είναι βιώσιμη, οι εξελίξεις στο εξωτερικό,

Τα νέα περιοριστικά μέτρα διεθνώς εκτιμάται ότι θα επιδράσουν στην ανάπτυξη το δ΄ τρίμηνο, γεγονός που θα επηρεάσει τις αγορές.

καθώς και με την πανδημία, θα πρέπει να είναι υποστηρικτικές. Το βέβαιο είναι πως προς το παρόν το κλίμα παραμένει ευθραυστο, με τα νέα lockdowns που επιβάλλουν όλο και περισσότερες χώρες να αναμένεται να έχουν σοβαρό αντίκτυπο στο ΑΕΠ του τελευταίου αυτού τριμήνου του έτους.

Στα στατιστικά του Χ.Α., ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στα υψηλά ημέρας σημειώνοντας κέρδη της τάξης του 2,02%, στις 584,48 μονάδες, μετά και το άλμα στο άνοιγμα της Wall Street, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 43,08 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 2,75% στις 1.375,41 μονάδες, ενώ ηπιότερη αντίδραση σημειώθηκε στον



Οι ρευστοποιήσεις των ξένων funds στο Χ.Α. ανήλθαν σε 564 εκατ. ευρώ το 9μνο και τώρα είναι κοντά στα 700 εκατ., με ορατό το ενδεχόμενο να φτάσουν το 1 δισ. για ολόκληρο το 2020.

δείκτη μεσίας κεφαλαιοποίησης, ο οποίος ενισχύθηκε κατά 0,43% και έκλεισε στις 871,30 μονάδες. Από τα μη τραπεζικά blue chips ξεχώρισαν η Jumbo με ράλι 9,68%, ο ΟΠΑΠ με κέρδη 4,43% και η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή με άνοδο 4,39%. Ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με κέρδη 4,82% στις 246,30 μονάδες, με την Alpha Bank να κλείνει στο +3,06%, την Eurobank στο +5,24%, την Εθνική στο +6,43% και την Πειραιώς στο +4,48%.

Ωστόσο, σύμφωνα με τον Δημήτρη Τζάνα, διευθυντή επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή», το πλαγιοκαθοδικό σενάριο συνιστά το πιθανότερο ενδεχόμενο για τον Γενικό Δείκτη το επόμενο διάστημα, παρά την αντίδραση του τελευταίου τριμήρου,

με τη ζώνη των 582-585 μονάδων να συνιστά πλέον ισχυρό οχυρό αντίστασης για τον Γενικό Δείκτη. Το δυσμενές σκηνικό στο Χ.Α. λόγω του κορωνοϊού συμπληρώνεται από δύο ακόμη αρνητικούς παράγοντες, όπως επισημαίνει: τον γεωπολιτικό κίνδυνο, μιας και η τουρκική επιθετικότητα δεν ανακόπηκε, καθώς και τις εξελίξεις στον τραπεζικό κλάδο. Οι δρομολογούμενες εξελίξεις στην Τράπεζα Πειραιώς, στο βαθμό που ο SSM αρνηθεί την καταβολή των τοκομεριδίων προς το ΤΧΣ, οδηγούν σε σειρά εξελίξεων με πρώτη εκτίμησις τις κρατικοποιήσεις της. Παραμένει έτσι υψηλός βαθμός αβεβαιότητας σε σχέση με το ενδεχόμενο απρόβλεπτων εξελίξεων και για άλλες συστημικές τράπεζες, ενόψει

της πιθανολογούμενης αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων στις συνθήκες της πανδημίας. Ταυτόχρονα, λιανικές πωλήσεις, βιομηχανικές παραγγελίες, πληθωρισμός και κυρίως ο πολύπαθος κλάδος των υπηρεσιών καταγράφουν επιδόσεις που επιβεβαιώνουν τη βαθιά ύφεση της ελληνικής οικονομίας, με τα πακέτα στήριξης να επανέρχονται.

Τα παραπάνω δεδομένα έχουν ήδη διαμορφώσει εντενιγμένο κύμα ρευστοποιήσεων των ξένων funds στο ελληνικό χρηματιστήριο, που ήταν ήδη 564 εκατ. ευρώ το 9μνο και τώρα πιθανόν κοντά στα 700 εκατ., με ορατό το ενδεχόμενο να φτάσουν το 1 δισ. ευρώ για ολόκληρο το 2020.

Υψηλά κέρδη κατέγραψαν τα διεθνή χρηματιστήρια

Γενικευμένη ευφορία επικράτησε χθες στις αγορές σε Ευρώπη και ΗΠΑ, καθώς οι επενδυτές προεξοφλούν νίκη του Τζο Μπάιντεν παρά την αβεβαιότητα που αφορά το αποτέλεσμα των εκλογών σε αρκετές πολιτείες των ΗΠΑ.

Ο προεδρικός υποψήφιος των Δημοκρατικών αναμένεται να προωθήσει ένα μεγάλο πακέτο στήριξης της αμερικανικής οικονομίας σε περίπτωση επικράτησής του. Στην περίπτωση αυτή, θα ωφεληθούν και οι ευρωπαϊκές μετοχές, που αναρριχήθηκαν χθες στα υψηλότερα επίπεδα της τελευταίας εβδομάδας, με τις τράπεζες και τις αυτοκινητοβιομηχανίες να σημειώνουν τη μεγαλύτερη άνοδο.

Ενδεικτική της ανοδικής πορείας των ευρωπαϊκών τραπεζών, η μετοχή της γαλλικής τράπεζας BNP Paribas, που έκανε άλμα 6,1%. Σε ό,τι αφορά τις αυτοκινητοβιομηχανίες, η μετοχή της Ferrari εκτινάχθηκε κατά 7,1% καθώς η εταιρεία είχε ανακοινώσει νωρίτερα πρόβλεψη για υψηλή κερδοφορία.

Σχολιάζοντας την άνοδο των ευρωπαϊκών αγορών, ο Μικέλε Πετρώνη, στέλεχος της Decalia Asset Management στη Γενεύη, τόνισε πως «δεν μπορούν να αποκλειστούν εκπλήξεις της τελευταίας στιγμής στις αμερικανικές εκλογές, αλλά οι ευρωπαϊκές μετοχές φαίνεται πως πλησιάζουν ένα σημείο καμπής που υποδηλώνει ότι ανακάμπτει το ενδιαφέρον των επενδυτών για την Ευρώπη».

Ο ίδιος προσέθεσε, πάντως, πως «θα μπορούσε να αντιστραφεί όλη αυτή η τάση, αν διαρκέσει πάρα πολύ η κρίση που έχει προκαλέσει η πανδημία, δεδομένου ότι η Ευρώπη έχει περιορισμένα περιθώρια σταδιακής στήριξης της οικονομίας της».

Εν αναμονή, πάντως, της νίκης Μπάιντεν, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με κέρδη 2,33% και ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης με κέρδη 2,55%. Ανάλογα κινήθηκε και ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού που έκλεισε με κέρδη 2,11%. Την ίδια στιγμή α-



Η μετοχή της γαλλικής τράπεζας BNP Paribas έκανε άλμα 6,1%.

Οι επενδυτές προεξοφλούν νίκη Μπάιντεν, ο οποίος αναμένεται να προωθήσει ένα μεγάλο πακέτο στήριξης.

νοδικά κινείται η Wall Street, με τους δείκτες S&P 500 και υψηλής κεφαλαιοποίησης Dow Jones να καταγράφουν κέρδη 1,10% και 2,08% αντιστοίχως, μέχρι αργά το βράδυ.

Η άνοδος ήταν, άλλωστε, γενικευμένη, με την τιμή του χρυσού να κυμαίνεται αργά το βράδυ στα 1.909,60 δολάρια η ουγγιά, καταγράφοντας κέρδη της τάξης του 0,74%, και ελαφρά άνοδο να σημειώνουν ακόμη και οι τιμές του πετρελαίου, που τις τελευταίες ημέρες βρίσκονται σαφώς κάτω από τα επίπεδα των 40 δολαρίων το βαρέλι.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				ROYAL BANK SCO				DT TELEKOM N				TENARIS				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε ευρώ)				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		Εταιρείες	Χθες	Μετ. %		Εταιρείες	Χθες	Μετ. %		Εταιρείες	Χθες	Μετ. %		Εταιρείες	Χθες	Μετ. %		Εταιρείες	Χθες	Μετ. %	
3M COMPANY	165.11	1.3318		ANGLO AMERICAN	2240.5	-0.223		ROLLS ROYCE PL	209.9	-1.548		ALJINOMOTO	1817	0.28		ACCOR	34.30	-1.89		ACCOR	34.30	-1.89	
ALCOA CORP	13.79	1.3226		A.B.FOOD	2631.29743	-1.203		SAINSBURY(J)	216	-0.185		ASTELLAS PHARM	1882	-0.14		AIR LIQUIDE	113.15	-1.99		AIR LIQUIDE	113.15	-1.99	
ALLEGHANY CRP	588.5	4.0985		ADMIRAL GROUP	2310	-0.858		SCHROEDERS	3246	-1.547		BRIDGESTONE CO	4021	0.15		ALSTOM	39.05	-0.89		ALSTOM	39.05	-0.89	
ALTRIA GROUP	37.3	2.2478		ASHTED GRP	2527	-1.057		SAGE GROUP	727	-0.981		CANON INC	3095	0.55		AXA	22.42	-0.84		AXA	22.42	-0.84	
AMAZON COM	3069.99	2.1804		ANTOFAGASTA	976.2	-0.793		ST JAMES'S PLAC	1108.5	-0.18		CASINO GUICHAR	3021	0.55		BNP PARIBAS	44.63	-1.65		BNP PARIBAS	44.63	-1.65	
AMER EXPRESS C	96.22	3.0193		AVIVA PLC	408.8	0.27		SMITHS GROUP	1751	1.039		CREDIT AGRICOL	11.07	-1.16		BOUYGUES	32.44	-1.55		BOUYGUES	32.44	-1.55	
AMER INTL GROU	32.895	1.3713		ASTRAZENCA	7837	-0.52		SMITH&NEPHEW	1889.5	-0.132		DANONE	70.54	-0.93		CAPGEMINI	103.80	-2.31		CAPGEMINI	103.80	-2.31	
AMGEN	219.3	-0.4132		BABCOCK INTL	608.30399	-0.903		SSE PLC	1496	0.067		DASSAULT SYSTE	137.50	-2.69		CARREFOUR	17.06	-1.67		CARREFOUR	17.06	-1.67	
APPLE INC	110.825	1.8893		BAE SYSTEMS	6476	3.682		STANDOR CHART	699.4	-0.37		EDF	12.52	-1.77		CASINO GUICHAR	30.90	-2.4		CASINO GUICHAR	30.90	-2.4	
BANK OF AMERIC	24.735	2.7201		BARCLAYS	175	-0.137		SEVERN TRENT	2579	-0.155		L'OREAL	241.20	-0.96		CREDIT AGRICOL	11.07	-1.16		CREDIT AGRICOL	11.07	-1.16	
BAXTER INTL IN	78.815	0.1843		BRIT AM TOBACC	3421.5	-1.298		TRAVIS PERKINS	1650	-0.662		L.V.M.H.	330.05	-3.17		DANONE	70.54	-0.93		DANONE	70.54	-0.93	
BOEING CO	154.11	3.7079		BARRATT DEVLPM	816.4	2.127		TESCO	246.2	-0.965		LAGARDERE S.C.	21.96	-1.44		DASSAULT SYSTE	137.50	-2.69		DASSAULT SYSTE	137.50	-2.69	
BRISTOL MYERS	61.59	3.53		BERKELEY GRP	5142	2.024		TUI AG	892.2	0.067		MICHELIN	108.00	-1.82		EDF	12.52	-1.77		EDF	12.52	-1.77	
CAMPBELL SOUP	48.18	1.0487		BR LAND CO	581.4	-1.122		TAYLOR WIMPEY	214.4	0.942		PERNODRICARD	158.80	-1.09		L'OREAL	241.20	-0.96		L'OREAL	241.20	-0.96	
CATERPILLAR IN	166.17	1.7762		BUNZL	2075	-0.527		UNILEVER	4400.5	0.011		PEUGEOT	21.00	-1.73		L.V.M.H.	330.05	-3.17		L.V.M.H.	330.05	-3.17	
CIGNA CORP	184.265	5.3906		BP	493.5	-0.584		UTD UTILITIES	1009	0.548		KERING	503.20	-3.6		LAGARDERE S.C.	21.96	-1.44		LAGARDERE S.C.	21.96	-1.44	
CHEVRON	71.73	-0.5821		BURBERRY GRP	2277	-2.233		VODAFONE GROUP	155	0.402		PUBLICIS GROUP	50.32	-0.36		MICHELIN	108.00	-1.82		MICHELIN	108.00	-1.82	
CISCO SYSTEMS	37.035	3.1616		BT GROUP	180.84	-1.781		WPP PLC	1017.5	-0.196		RENAULT	50.64	-2.03		PERNODRICARD	158.80	-1.09		PERNODRICARD	158.80	-1.09	
CITIGROUP	43.65	3.4115		COCACOLA HBCA	2779	0.47		WHITBREAD	4504	0.513		SAFNOI	74.34	-1.18		PEUGEOT	21.00	-1.73		PEUGEOT	21.00	-1.73	
CERVECEARIAS	10.96	-0.273		CARNIVAL	3645	-1.699					SCHNEIDER ELEC	72.22	-0.63		PUBLICIS GROUP	50.32	-0.36		PUBLICIS GROUP	50.32	-0.36		
COCA-COLA CO	49.545	1.9025		CENTRICA	93.5	0.689					SOCIETE GENERA	25.09	-2.45		SAINT-GOBAIN	33.98	-0.37		SAINT-GOBAIN	33.98	-0.37		
COLGATE PALMOL	82.54	2.9691		COMPASS GROUP	1935	-0.077					SODEXO	101.35	-0.59		SANOFI	74.34	-1.18		SANOFI	74.34	-1.18		
DANAOS CORP	8.79	3.778		CAPITA PLC	164.65	-4.468					TFI	9.04	-2.06		SCHNEIDER ELEC	72.22	-0.63		SCHNEIDER ELEC	72.22	-0.63		
DIANA SHIPPING	1.37	0		CRH	2969	0.067					THALES	101.50	-0.39		SOCIETE GENERA	25.09	-2.45		SOCIETE GENERA	25.09	-2.45		
DOW INC	48.15	0.6901		DIXONS CARPHO	142.45	-1.076					VEOLIA ENVIRON	20.02	-0.35		SODEXO	101.35	-0.59		SODEXO	101.35	-0.59		
DUPONT DE NMOU	59.47	1.1395		DCC	6466	-0.798									TFI	9.04	-2.06		TFI	9.04	-2.06		
ENTERGY CP	107.53	2.079		DIAGEO	3272.5	-0.259									TOTAL	49.23	0.11		TOTAL	49.23	0.11		
EXXON MOBIL	33.49	-1.471		DIRECT LINE	331.8	-0.896									VEOLIA ENVIRON	20.02	-0.35		VEOLIA ENVIRON	20.02	-0.35		
FEDEX CORP	275.22	3.0864		EXPERIAN	2643	-0.264																	
FORD MOTOR CO	7.8722	2.1038		EASYTECH	1450	-1.861																	
INTL BUS MACHI	114.67	1.5588		FRESNILLO	649	1.375																	
GENERAL DYNAMI	137.65	1.1463		GLENCORE	241.8	-0.576																	
GENERAL ELEC C	7.77	3.3245		GLAXOSMITHKLIN	1838	-0.433																	
GENERAL ELEC C	7.77	3.3245		HIKMA	1954	-0.077																	
GOLDM SACHS GR	198.05	4.1272		HAMMERSON H	255.2	-3.734																	
HALLIBURTON CO	12.92	0.9375		HARGREAVES LS	1777	-1.305																	
HARTFORD FINL	39.96	1.576		HSBC HOLDINGS	592.4	-0.269																	
HP INC	18.63	1.195		INTL CONSOL AI	657.2	-2.057																	
HOME DEPOT INC	277.17	2.375		INTERCONT HOTE	5146	-0.213																	
HONEYWELL INTL	178.33	2.7187		3I GROUP	1124	-0.222																	
INTEL CORP	45.265	1.8106		IMPBRANDS	2038.5	-0.342																	
JOHNSON JOHNISO	139.34	0.4687		INTU PROPERTIE	22.63	-1.006																	
JPMORGAN CHASE	103.37	3.1122		INTERTEC GROUP	5936	-0.336																	
LAZARD	35.66	1.3068		ITV	145.9	-0.068																	
MCDONALD'S COR	216.66	1.9289		JOHNSON MATTHE	2800	-1.443																	
MERCK & CO	77.28	0.7431		KINGFISHER	212	0.808																	
MICROSOFT CP	207.41	2.5107		LAND SECS.	971.4	-0.898																	
3M COMPANY	165.14	1.3502		LEGAL & GENERA	302.2	1.003																	
MORGAN STANLEY	50.785	2.8453		LLOYDS BNK GRP	57.9	-0.941																	
NIKE INC CL B	124.7	1.8874		LOND STOCK EXC	7624	-0.209																	
NORFOLK SOUTHE	220.56	2.5574		MARKS & SP	7560	0.401																	
PFIZER INC	36.3	0.1932		MONDI	1622.5	1.153																	
PROCTER & GAMB	141.925	2.4729		NATIONAL GRID	987.4	1.096																	
ROCKWELL AUTOM	252.24	2.7915		NEXT	6924	-0.202																	
SCHLUMBERGER L	15.71	0.8344		PROVIDENT FINC	462.9	-0.086																	
SOUTHERN	59.99	1.6607		PRUDENTIAL	1415	-0.106																	
STEALTHGAS	2.15	-0.463		PERSIMMON	2948	1.972																	
TSAKOS ENERGY	7.74	-2.7277		PEARSON	588.6	0																	
UNISYS CORP	133.01	1.2945		RECKIT BNCSCR	6133	-1.256																	
UNITED HEALTH G	322.08	3.1977																					
US BANCORP	40.6	2.1641																					
VERIZON COMMS	57.95	0.4333																					

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	584,48	2,02	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	9.047.825	21,53%
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	2349,62	0,4	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.924.539	11,72%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2148,54	0,82	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.756.785	11,32%
FTSE ΜΜΕ	0	0	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.606.237	10,96%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2106,98	0,09	ΔΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	4.075.330	9,70%
FTSE Προσφ. & Οδικών Προϊόντων	7177,74	9,06	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.977.040	9,47%
FTSE Πρώτων Υλών	4573,92	1,66	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.942.610	7,00%
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1138,17	4,23	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	1.566.196	3,73%
FTSE Τεχνολογίας	775,87	-0,3	ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	1.224.363	2,91%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3260,13	1,46	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	762.912	1,82%
FTSE Τραπεζών	246,3	4,82	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	703.898	1,68%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	186,41	4,82	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	620.336	1,48%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	7474,29	0,76	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	418.359	1,00%
FTSE Υγείας	428,26	-0,15	ΥΔΡΕΥΣΗ	252.832	0,60%
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	3708,76	2,53	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	241.757	0,58%
FTSE Χημικών	0	0	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	230.625	0,55%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	509,66	0,8	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	227.881	0,54%
FTSE X.A. LargeCap	1375,41	2,75	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	202.121	0,48%
FTSE X.A. MidCap	871,3	0,43	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	169.341	0,40%
FTSE X.A. Δείκτης Αγοράς	346,9	2,31	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	154.411	0,37%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	910.188	2,17%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	42.015.587	

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
PASAL (ΚΟ)	1,100	29.41%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	3,180	-3.34%
JUMBO (ΚΟ)	13,480	9.68%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,476	-2.96%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,960	6.43%	ΚΕΚΡΟΥΦ (ΚΟ)	2,265	-1.52%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,303	5.24%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,502	-0.99%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,648	4.48%	ΠΑΠΟΥΤΣΙΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,330	-0.85%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7,310	4.43%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,390	-0.71%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	11,900	4.39%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,370	-0.65%
ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,142	3.94%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	5,030	-0.40%
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	4,420	3.27%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	8,510	-0.35%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,438	3.06%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7,800	-0.26%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΤΕ (ΚΟ)	4.924.539,40	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	4,32%
JUMBO (ΚΟ)	4.606.237,26	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,92%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	4.108.630,41	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,54%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	4.075.329,74	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,48%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.697.323,50	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0,45%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.932.816,52	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,34%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.909.081,41	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,32%
ALPHA BANK (ΚΟ)	2.328.165,50	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,30%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.212.016,97	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,28%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1.566.196,47	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,28%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.	ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
40.991,09 (ΕΚΟΤ. ΕΥΡΩ) 1,85% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	41.973,06 (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ) -8,04% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	27.118,07 (ΧΙΛ. ΤΕΜΑΧΙΑ) -12,90% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	488	2.007	3.448
FTSE/X.A. Large Cap	488	2.007	3.448
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.881	27.825	261.387
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	41	257	3.979
ALPHA BANK (ΚΟ)	318	7.530	68.521
ATTICA BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	352
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	19	210
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	143	526	5.244
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	103	992	6.928
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	165	4.787	45.535
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	6	22	83
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	14	30	403
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	16	60	3.092
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	23	54	1.757
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	25	78	1.788
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1	20	855
JUMBO (ΚΟ)	149	297	998
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	10	52	1.665
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	15	3.765	44.487
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23	54	1.220
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	65	250	4.435
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	226	4.721	35.325
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	98	355	2.546
ΟΤΕ (ΚΟ)	84	365	2.588
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	148
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	166	2.621	14.653
ΔΕΗ (ΚΟ)	118	811	7.762
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	47	119	936
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	8	20	971
VOHIALCO SA/NV (ΚΑ)	8	20	4.906
Δικαιώματα σε Δείκτες	9	93	1.213
FTSE/X.A. Large Cap	9	93	1.213
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	7	1.725
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	30
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	675
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	170
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	134
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2	7	336
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	380
Συνολική Δραστηριότητα	2.380	29.932	267.773

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 3 Νοεμβρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΘΗ	ΑΝΩΤΑΘΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,5500	0,5540	0,5520	1,9830	200	0,5300	0,5540	0,5540	2,59
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,4600	0,4650	0,4629	1,3580	51.744	0,4620	0,4680	0,4650	1,64
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3180	0,3420	0,3301	-1,3570	535	0,3200	0,3420	0,3420	-0,58
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0690	0,0705	0,0691	0,4950	10.740	0,0690	0,0705	0,0705	-2,08
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,0795	0,0850		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						1,0000	1,0100		
ΕΝΔΕΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,1900	1,2200		
ΚΟΞΑ	ΚΟΞΙΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)	0,0470	0,0470	0,0470	-3,3000	1.000	0,0470	0,0000	0,0470	18,99
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0395		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3500		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0880	0,1070		
ΙΝΕΠΑ20	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Δικαιώματα_K) (AN)						0,0000	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2540		
ΧΑΣΣ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΠΕ	ΤΟΤΟΘΕ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΤΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΒΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "	1,0400	1,0500	1,0498	-0,0160	5,080	1,0400	1,1500	1,0400	-0,95
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0860	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0800		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0645		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,4800	0,0000		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	0,8900	0,8900	0,8900	0,0000	1,000	0,8300	0,8900	0,8900	0,00
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,0715	0,0780	0,0762	1,1190	348.997	0,0715	0,0740	0,0735	13,08
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΟ	ΔΕΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,2960	0,3060		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1080	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						1,7900	1,8000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC (Σ)						1,1900	1,2700		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,2500		
ΜΠΑΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,0000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2420	0,2520		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0880		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)									

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε συντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'

Εξελίχθη κατηγορία διαπρογράμμισης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομηθούν εταιρείες όταν ενδεικνύμεθα θα συντρέχουν σοβαρά λόγια με πλήρους συμμόρφωσης τους με τα νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγκρίσεων προς τους επενδυτές. Αγορά εθνικών χαρακτηριστικών: ταξινομηθούν εταιρείες οι οποίες (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της ευρωενομοσύνης ή της χρηματοπαρακολούθησής οδός της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να αναγγείλουν στο χρηματιστήριο πληροφορίες τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματοοικονομικών Αξιών Κώδικος Νόμος 6 (γ) ή για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή η για τις οποίες επίκειται αντίστοιχη εξαγορά ή (δ) οι οποίες είναι επενδυτικά οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους και πραγματοποιούν αναδρομική ή προληπτική των υποχρεώσεών τους.



NBG Securities

Δίνουν τόπο στα νιάτα και οι «ισχυροί»

Η πανδημία αλλάζει τον τρόπο σκέψης και στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο

Η πανδημία της COVID-19 και οι συνέπειές της στην οικονομία αλλάζουν τον τρόπο σκέψης και στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο. Η μείωση στα μπάζτς των μεγάλων κλαμπ προκαλεί μοιραία και τη μείωση των ηλικιών των παικτών, που απαρτίζουν τα ρότερ τους.

Κι αν κάποτε –όχι στο ιδιαίτερα μακρινό παρελθόν– θα περίμενε κάποιος να δει μόνο από ομάδες μικρού βεληνκεούς να έχουν μέσους όρους που δεν ξεπερνούν τα 25 έτη, την

Η Μίλαν έριξε μπάζτς και μέσο όρο ηλικίας και προελαύνει στο Καμπιονάτο – Νεανικότερη ομάδα στη Σούπερ Λιγκ 1 ο Παναθηναϊκός.

τρέχουσα περίοδο η Μίλαν, που προελαύνει αήττητη στο Καμπιονάτο, έχει παρουσιάσει τον χαμηλότερο σχετικό αριθμό (24,5) στις ενδεκάδες της, ανάμεσα στα πέντε κορυφαία ευρωπαϊκά πρωταθλήματα!

Μπορεί στη γραμμή κρούσης των «ροσονέρι» να δεσπόζει η παρουσία του 39χρονου Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς, που είναι βασικός και αναντικατάστατος, ωστόσο στα τέσσερα πρώτα ματς του ιταλικού πρωταθλήματος, όπου η ομάδα του Στέφανο Πιόλι σημείωσε το απόλυτο με τέσσερις νίκες, ο μέσος όρος ήταν ο παραπάνω, συνυπολογίζοντας μάλιστα και τις αλλαγές. Με διαφορά στήθους α-

κολουθούν τρεις γαλλικοί σύλλογοι (Μονακό, Ρεϋς, Σεντ Ετιέν) και δύο γερμανικές (Στουτγκάρδη, Λειψία). Η Βαλένθια έχει το πιο νεανικό προφίλ στη Λα Λίγκα, ενώ η Μπράιτον είναι στην κορυφή του πίνακα για την Πρέμιερ Λιγκ.

Η Νόρτζελαντ της Δανίας βρίσκεται στην πρώτη θέση ανάμεσα στο топ-20 των χωρών της ειδικής βαθμολογίας της UEFA, καθώς σε πέντε ματς παρουσίασε το μικρότερο νούμερο (22,7 έτη), μπροστά από την πορτογαλική Φαμαλικάο και την ολλανδική Ντεν Χάαγκ.

Συνολικά, εντός UEFA, η Μέτα από τη Λετονία έχει παρατάξει το πιο νεανικό σύνολο (20,6 έτη) σε 22 παιχνίδια, με τις Ζιλίνα Σλοβακίας και Γκρότα Ισλανδίας σε δεύτερη και τρίτη θέση, αντιστοίχως, ενώ εκτός της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας, ξεχωρίζει η Νασάφ από το Ουζμπεκιστάν με 23,9 έτη.

Στην Ελλάδα και τη Σούπερ Λιγκ 1, ο Παναθηναϊκός κατέχει τη πρωτεία σε ένα πρωτάθλημα με λειψές αγωνιστικές. Οι Αργινιώτες σε πέντε παιχνίδια που έδωσαν, είχαν μέσο όρο ηλικίας 26,6 έτη, με τον ΠΑΟΚ με τον ίδιο αριθμό αγώνων, να ακολουθεί κατά πόδας με 26,7 και τον Παναθηναϊκό με 26,9.

Στον αντίποδα, ο πρωτοπόρος Αρης θα παρατάξει στο γήπεδο τον μεγαλύτερο μέσο όρο (29,6). Απόλλων Σμ. και Λαμία που θα παλέψουν για την αποφυγή του υποβιβασμού, είναι επίσης ομάδες που βασίζονται σε παίκτες έμπειρους, με βάση τα μέχρι στιγμής δείγματα γραφής.

ΑΚΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Οι πιο νεανικές ομάδες						
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	ΟΜΑΔΑ	ΧΩΡΑ	Μ.Ο. ΗΛΙΚΙΑΣ			
	1	Νόρτζελαντ	Δανία	22,7		
	2	Φαμαλικάο	Πορτογαλία	23,1		
	3	Ντεν Χάαγκ	Ολλανδία	23,4		
	4	Βάσσαντ-Μπέμπερν	Βέλγιο	23,4		
	5	Χέρενφεν	Ολλανδία	23,6		
	6	Αντερλεχτ	Βέλγιο	23,6		
	7	Αϊντχόφεν	Ολλανδία	23,8		
	8	Τρέντε	Ολλανδία	23,8		
	9	Σεν Γκάλεν	Ελβετία	23,8		
	10	Σπάρτακ Μόσχας	Ρωσία	23,9		
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	ΟΜΑΔΑ	Μ.Ο. ΗΛΙΚΙΑΣ				
	1	Παναθηναϊκός	26,6			
	2	ΠΑΟΚ	26,7			
	3	Παναθηναϊκός	26,9			
	4	Βόλος	27,3			
	5	ΟΦΗ	27,4			
	6	ΠΑΣ Γιάννινα	27,6			
	7	Αστέρας Τρίπολης	27,8			
	8	ΑΕΚ	28,2			
	9	ΑΕΛ	28,3			
	10	Ατρόμπος	28,6			
	11	Ολυμπιακός	28,6			
	12	Λαμία	28,9			
	13	Απόλλων Σμ.	29,3			
	14	Αρης	29,6			
ΣΤΙΣ 5 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΛΙΓΚΕΣ	ΟΜΑΔΑ	ΧΩΡΑ	Μ.Ο. ΗΛΙΚΙΑΣ			
	1	Μίλαν	Ιταλία	24,5		
	2	Μονακό	Γαλλία	24,7		
	3	Στουτγκάρδη	Γερμανία	24,9		
	4	Βαλένθια	Ισπανία	25,2		
	5	Μπράιτον	Αγγλία	25,3		



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Μπαρτσελόνα αλλάζει σελίδα ύστερα από 6 χρόνια

Σε νέα εποχή περνάει πλέον η Μπαρτσελόνα εκτός αγωνιστικών χώρων, αν όχι και εντός αυτών, μετά την παραιτήση του προέδρου της, Γιόζεπ Μαρία Μπαρτομέου, και την τοποθέτηση υπηρεσιακής διοίκησης στον σύλλογο. Ο κ. Μπαρτομέου, που δίδαξε στον απόλυτο βαθμό τον κόσμο της Μπαρτσελόνα, οδηγώντας μεγάλη μερίδα των μελών του συλλόγου να υπογράψει πρόταση μομφής εις βάρος του, ανακοίνωσε την Τρίτη την αποχώρησή του από την ηγεσία του καταλανικού συλλόγου ύστερα από θητεία 6 ετών. Τη θέση του πήρε προσωρινά ο Κάρλος Τούσκετς ως επικεφαλής μιας διοικούσας επιτροπής, ο οποίος, όπως διευκρίνισε χθες, δεν σκοπεύει να θέσει υποψηφιότητα στις επικείμενες εκλογές του συλλόγου. Σε μια εκρηκτική συνέντευξη Τύπου ο κ. Μπαρτομέου ανακοίνωσε τόσο τη δική του παραίτηση όσο και αυτή ολόκληρης της διοίκησης, προλαβαίνοντας την ψηφοφορία επί της πρότασης μομφής που είχε προγραμματιστεί για τον Νοέμβριο. Η απόφαση εις βάρος του Μπαρτομέου, που είχε καταστεί επικίνδυνη μετά το 2-8

από την Μπάγερν τον Αύγουστο και την κόντρα του με τον Λιονέλ Μέσι που παρ' ολίγον να οδηγήσει στην αποχώρηση του Αργεντινού, επιδεινώθηκε περαιτέρω το περασμένο Σάββατο με την ήττα στο «κλάσικο» από τη Ρεάλ μέσα στο Καμπ Νου.

800 μέλη νεκρά

Ο Τούσκετς παραχώρησε την πρώτη του συνέντευξη Τύπου ως διοικητικός ηγέτης των «μπλουγκράνα», τονίζοντας ότι η διοίκηση δεν θα πιεστεί να κάνει σε ακατάλληλο χρόνο την εκλογική διαδικασία, ώστε να υπάρχει η μέγιστη δυνατή συμμετοχή. Αυτό ενδεχομένως να σημαίνει ότι η εκλογή νέας διοίκησης θα πρέπει να περιμένει τη χαλάρωση των μέτρων κατά της πανδημίας, με την Μπαρτσελόνα να μετράει ήδη πάνω από 800 μέλη του συλλόγου που έχασαν τη ζωή τους λόγω κορωνοϊού.

Οι αλλαγές στη διοίκηση φάνηκε να έχουν άμεσο αντίκτυπο και στο χορτάρι, με την Μπαρτσελόνα να επικρατεί καθαρά της Γιουβέντους με 2-0 μέσα στο Τορίνο.

Η Αρσεναλ «τελείωσε» τον Μεσούτ Οζιλ λόγω Κίνας

Μπορεί μία τοποθέτηση σε σελίδα κοινωνικής δικτύωσης να σου αλλάξει τη ζωή; Και όμως ναι. Ένα... τιτίβισμα του Μεσούτ Οζιλ, που αφορούσε τους μουσουλμάνους Ουιγούρους της Κίνας, έγινε αιτία για να παροπλιστεί ο παίκτης της Αρσεναλ.

Ο τουρκικής καταγωγής Γερμανός ποδοσφαιριστής πολλές φορές κάνει πολιτικές τοποθετήσεις αλλά αυτή τη φορά, όπως όλα δείχνουν, θα βρεθεί χαμένος κατά αρκετά εκατομμύρια ευρώ.

Η τοποθέτησή του, πριν από περίπου δέκα μήνες, σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, με την οποία θεωρεί ότι οι Ουιγούροι καταπιέζονται από την Κίνα, προκάλεσε μία σειρά από αλυσιδωτές αντιδράσεις και η Αρσεναλ δεν τον δώλωσε στη λίστα των ποδοσφαιριστών που έχουν δικαίωμα να αγωνιστούν στην Πρέμιερ Λιγκ.

Οι σύμβουλοι του τον είχαν προειδοποιήσει ότι θα υπάρξουν συνέπειες, διότι η Κίνα αποτελεί μία μεγάλη αγορά και με την πανδημία του κορωνοϊού σε εξέλιξη κανένας δεν θέλει

να τη χάσει. Μετά τη δημοσίευση του επίμαχου tweet οι αντιδράσεις δεν άργησαν να έρθουν: δύο από τους συνεργάτες της Πρέμιερ Λιγκ στην Κίνα, το CCTV και το PP Sports, αρνήθηκαν να μεταδώσουν αγώνες της Αρσεναλ, ενώ το είδωλο του ποδοσφαιριστή αφαιρέθηκε από τα βιντεοπαιχνίδια στην Κίνα.

Ο σύλλογος της Αρσεναλ αποστασιοποιήθηκε από το σχόλιο του ποδοσφαιριστή, ενώ όταν έστειλε εμφανίσεις της ομάδας και άλλα προϊόντα στην Κίνα δεν υπήρχε τίποτα που να παραπίμπει σε αυτόν.

Η θέση του προπονητή της ομάδας, Μικέλ Αρτέτα, είναι πως απέτυχε να επαναφέρει τον μεσοεπιθετικό σε υψηλό επίπεδο και τον ενημέρωσε πως δεν βρίσκεται μέσα στα πλάνα του. «Για έναν παίκτη με τέτοια καριέρα, οτιδήποτε και να συμβαίνει γύρω του έχει τεράστιο αντίκτυπο», τόνισε, ενώ ο Οζιλ από την πλευρά του δήλωσε ότι δεν εισέπραξε από την ομάδα την αφοσίωση που έδειξε ο ίδιος.

THE NEW YORK TIMES

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ειδησεογραφική εφαρμογή στην Κύπρο

Τι είπαν Αναστασιάδης - Μακρόν στο Παρίσι

Η συνάντηση των ιδιαιτέρως παρουσιασμένων, με αποτέλεσμα να διεξήχθη σε ένα άρρηκτο φιλικό κλίμα, αναφέρεται σε γραπτή του δηλώσει ο κυβερνητικός εκπαιδευτής

ΤΙΤΛΟΣ ΕΙΔΗΣΗΣ

«Σε καθαρή τοποθέτηση Μελάνις: «Αυτή τη βδομάδα αφήνω στην Ελλάδα»

Κύριες ειδήσεις

Νοσοκομείο

Στο Παρίσι ο Πρόεδρος για

Live Ειδήσεις μου Live Scores Φαρμακεία Έξοδος

Available on the App Store Google Play

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

60 ΧΡΟΝΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ / ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Στο μυαλό του «Homo Pandemicus»

Μπορούν να επηρεάσουν η υγειονομική κρίση και η απομόνωση τον ανθρώπινο εγκέφαλο και τη συμπεριφορά των πολιτών;

Της **ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ ΒΟΡΙΑΗ**

Οι άνθρωποι είμαστε βαθιά κοινωνικά όντα, κάτι που είναι προφανές από τον τρόπο που ζούμε. Ο «Homo Pandemicus», όμως, εξαναγκάστηκε να απαρνηθεί την κοινωνικότητά του, να περιορίσει στο ελάχιστο τις κοινωνικές συναναστροφές και να απομονωθεί σπίτι. Πώς επηρεάζει τον εγκέφαλό μας η μακροχρόνια απομόνωση; Άραγε θα θυμόμαστε πώς να είμαστε κοινωνικά όντα, όταν τελειώσει η υγειονομική κρίση και επιστρέψει η κανονικότητα;

Το μυστικό της κοινωνικής φύσης μας βρίσκεται βαθιά στον εγκέφαλό μας. Επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι το μέγεθος του εγκεφάλου των πρωτεύοντων είναι ανάλογο με το μέγεθος των κοινοτήτων που αυτά δημιουργούν. Όσο μεγαλύτερος ο εγκέφαλος, τόσο πιο πληθής η κοινωνική ομάδα. Οι άνθρωποι δημιουργούν τις μεγαλύτερες ομάδες από οποιοδήποτε άλλο πρωτεύον, με περίπου 150 μέλη. Σύμφωνα με μία ερμηνεία, η κοινωνικοποίηση αποτελεί «διανοητική εξάσκηση». Για να αλληλεπιδράσει ένας άνθρωπος με έναν άλλον επιπικώς, οφείλει να διατηρήσει ένα τεράστιο πλήθος πληροφοριών, όπως ο τόπος κατοικίας και η εργασία, αλλά και η κοινωνική θέση, οι φίλοι, οι αντιπαλοί, πιθανές παρελθοντικές απεισχεψίες και τι ακριβώς τον κινητοποιεί. Στην πραγματικότητα, ο αριθμός των κοινωνικών επαφών μας περιορίζεται από την ικανότητα επεξεργασίας δεδομένων που διαθέτουμε. Εξελικτικά, στο πέρασμα εκατομμυρίων ετών, τα είδη με τις περισσότερες κοινωνικές επαφές ανέπτυξαν ογκωδέστερο εγκέφαλο.

Πρόσφατη γερμανική έρευνα έδειξε ότι ο εγκέφαλος εννέα εξερευνητών της Ανταρκτικής, που παρέμειναν επί 14 μήνες σε ερευνητικό σταθμό, ήταν μικρότερος στο τέλος της μελέτης συγκριτικά με την αρχή. Επίσης είχαν χειρότερα αποτελέσματα σε τεστ νοημοσύνης. Οι επιστήμονες απέδωσαν τη δυσμενή διανοητική κατάσταση τους στην κοινωνική απομόνωση, στη μονοτονία της ζωής τους και στον εγκλεισμό τους σε ένα, στην πραγματικότητα, σιδηρένιο κουτί.

Κατά πόσον η κοινωνική αποστασιοποίηση που επιβάλλεται τους τελευταίους μήνες επηρεάζει τις κοινωνικές μας δε-

ξιότητες, είναι ένα ερώτημα που δεν μπορεί να απαντηθεί εύκολα. Κατ' αρχάς, οι ψυχολόγοι δεν ασχολούνται με τον απόλυτο αριθμό των κοινωνικών μας επαφών, αλλά εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την κατάστασή μας. Μπορεί να είσαι μόνος, χωρίς να νιώθεις μοναξιά. Αντιθέτως, για πολλούς, αυτό συνιστά ευδαιμονία. Η «μοναξιά» είναι μια εντελώς διαφορετική κατάσταση, όταν το άτομο νιώθει απομονωμένο και λαχταράει μεγαλύτερη κοινωνική επαφή. Αυτή η έντονη επιθυμία, όμως, υπονομεύει τις κοινωνικές του δεξιότητες. Όταν μοναχικοί άνθρωποι αποκτούν τη δυνατότητα κοινωνικής επαφής, η έντονη προσδοκία που νιώθουν στρεβλώνει την αντίληψή τους για τα κτεινόμενα. Άνθρωποι που βιώνουν την κοινωνική απομόνωση έχουν αυξημένη αίσθηση των κοινωνικών απειλών και συχνά παρερμηνεύουν τις πράξεις ή τα λόγια των άλλων, έτσι ώστε να σταθρίζουν τη δική τους αρνητική εντύπωση για την κατάστασή τους ή τις κοινωνικές τους δεξιότητες. Έχοντας χαμηλές προσδοκίες από τους άλλους και χαμηλή αυτοεκτίμηση, πρακτικά προκαλούν την κακομεταχείριση. Οι άνθρωποι που πάσχουν

Επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι το μέγεθος του εγκεφάλου των πρωτεύοντων είναι ανάλογο με το μέγεθος των κοινοτήτων που αυτά δημιουργούν.

από μοναξιά, επίσης, έχουν περιορισμένη ικανότητα ελέγχου των σκέψεων τους, των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς τους. Αυτή η δεξιότητα έχει κομβική σημασία για τη συμμόρφωση με τους κοινωνικούς κανόνες, κάτι που επιβάλλει συνεχή ανάλυση και μεταβολή της συμπεριφοράς, αναλόγως των προσδοκιών των κοινωνικών κύκλου. Πρόκειται για αυτόματη διαδικασία και η δυνατότητα ελέγχου της μπορεί να διαταραχθεί χωρίς να το πάρουμε είδηση. Έτσι η απομόνωση μπορεί να μεταβληθεί σε αυτοεκπληρού-



Επηρεάζει η κοινωνική αποστασιοποίηση τις κοινωνικές μας δεξιότητες; Ενα ερώτημα που δεν μπορεί να απαντηθεί εύκολα.

μενη προφροπεία, στον «φαύλο κύκλο της μοναξιάς», που οδηγεί σε ένα τοξικό μείγμα χαμηλής αυτοεκτίμησης, εκθρόνισης, στρες, απαισιοδοξίας και κοινωνικού άγχους, το οποίο καταλήγει στην περαιτέρω απομόνωση του μοναχικού. Στη χειρότερη εκδοχή της, η μοναξιά μπορεί να προκαλέσει κατάθλιψη, της οποίας ένα σύνθετο σύμπτωμα είναι η κοινωνική απόσυρση.

Παρότι, επί δεκαετίες, η μοναχικότητα, ως επιλογή, μνημόθηκε από θρησκευτικούς ηγέτες, φιλοσόφους και καλλιτέχνες, πλ-

θος επιστημονικών ερευνών δείχνει ότι ακόμη και η οικειοθελής απόσυρση από την κοινωνία έχει σοβαρές συνέπειες. Όλοι έχουμε ανάγκη από «κοινωνική εξάσκηση», γιατί έτσι νιώθουμε ότι έχουμε αξία.

Επίσης, συμβάλλει στη σωστή ερμηνεία των προθέσεων των γύρω μας, γεγονός που μας βοηθά να έχουμε πιο θετικές κοινωνικές εμπειρίες.

Η κοινωνική «αδεξιότητα»
Ο ψυχολόγος και κοινωνικός επιστή-

μων Τάι Τασίρο, συγγραφέας του «Awkward: The Science of Why We're Socially Awkward and Why That's Awesome» (Αμηχανία: Η επιστήμη του γιατί είμαστε κοινωνικά αδέξιοι και γιατί αυτό είναι θαυμάσιο), υποστηρίζει ότι, μεσούσης της πανδημίας, ίσως όλοι να γινόμαστε περισσότερο κοινωνικά «αδέξιοι».

«Ακόμη και μικρές παρεκκλίσεις από το κοινωνικών αναμενόμενο μπορούν να προκαλέσουν μεγάλη ντροπή. Αυτό δείχνει πόσο καλά ρυθμισμένοι είναι ο

ανθρώπινος εγκέφαλος να συλλαμβάνει τις κοινωνικές προσδοκίες και να αξιολογεί εάν τις ικανοποιήσει», εξηγεί ο Τασίρο. «Τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν απόλυτη ανάγκη από κοινωνικές συναναστροφές. Πρέπει να διδαχθούν από την πληθώρα κοινωνικών ενδείξεων και τις προσδοκίες που υπάρχουν στην πραγματική ζωή. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για όσους έχουν προδιάθεση στην κοινωνική αδεξιότητα», εξηγεί ο ψυχολόγος.

Πειράματα σε ζώα για τις συνέπειες της ακραίας απομόνωσης έδειξαν ότι η κοινωνική εμπειρία διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην ανάπτυξη του εγκεφάλου. Ποιντία που μεγάλωσαν απομονωμένα ανέπτυξαν μικρότερο εγκέφαλο και η συμπεριφορά τους θεωρήθηκε πρότυπο για τη μέλη της οξίζωφρένειας.

Όταν οι ερευνητές μελέτησαν τη συμπεριφορά χιμπατζήδων που είχαν απομονωθεί, στην αρχή ή στο τέλος της ζωής τους διαπίστωσαν ότι όσοι ήταν μόνοι από νεαρή ηλικία αντιδρούσαν εντονότερα σε κάθε παραβίαση του προσωπικού τους χώρου, δεν περιποιούνταν τα άλλα μέλη της ομάδας, επιδείκνυαν λιγότερη πρωτοβουλία και δημιουργούσαν ολιγομελείς ομάδες.

Στα παιδιά υπάρχει σαφής σχέση της κοινωνικής τους εξάσκησης και των κοινωνικών δεξιοτήτων.

Απομονωμένα παιδιά είχαν μεγαλύτερη τάση ερμηνείας κοινωνικών καταστάσεων, κατά τρόπους που υπονόησαν την αυτοπεποίθησή τους. Ασφαλώς δεν υπάρχει ιδανικότερος χώρος από το σχολείο για την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών.

Αν και οι σοβαρές επιπτώσεις της κοινωνικής απομόνωσης έχουν καταγραφεί πλήρως, η ευχάριστη είδηση είναι ότι υπάρχουν και θετικές συνέπειες. Ο Τασίρο πιστεύει ότι κάποιοι βαθμού κοινωνική αδεξιότητα δεν είναι απεικταία και υπογραμμίζει ότι έχει ακούσει από τους συντρόφους ντροπαλών ατόμων ή πασχόντων από κοινωνικό άγχος ότι είναι θαυμάσιοι σύντροφοι, επειδή σκέφτονται περισσότερο τους λόγους που προκαλούν συγκεκριμένα αίσθήματα στους γύρω τους και αναζητούν τον βέλτιστο τρόπο συμπεριφοράς από κάθε συνθήκη. «Αυτά τα χαρακτηριστικά τους καθιστούν ιδιαίτερα αγαπητούς», επισημαίνει.

Αγώνας δρόμου για τα μονοκλωνικά αντισώματα

Η ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων στην Ευρώπη και η διαρκής ενίσχυση των περιοριστικών μέτρων δεν αφήνουν ιδιαίτερα περιθώρια για αισιοδοξία. Μέσα, όμως, από την αλγεινή κατάσταση, γεννιούνται κάποιες ελπίδες για αποτελεσματική θεραπεία της COVID-19: τα μονοκλωνικά αντισώματα, που φαίνεται ότι θα αλλάζουν τους κανόνες του πολέμου κατά του κορωνοϊού. Οι μεγάλες φαρμακοβιομηχανίες έχουν εμπειρία στην παρασκευή τέτοιων

Παγκόσμιες συνεργασίες για μαζική παραγωγή της πρώτης θεραπείας που θα λάβει έγκριση αποκλειστικά κατά της COVID-19.

θεραπειών και η υπάρχουσα υποδομή τους μπορεί να μετατραπεί κατά τρόπο ώστε να επιτρέψει τη μαζική παρασκευή μονοκλωνικών αντισωμάτων.

Ο Μαρκ Εσπερ, αντιπρόεδρος και επικεφαλής μικροβιολογικών επιστημών της AstraZeneca, υπογραμμίζει ότι η εταιρεία του έχει και στο παρελθόν δημιουργήσει τέτοιες θεραπείες, όπως η μπενραλιζου-

μάμπη, κατά του άσθματος και η αντικαρκινική δουρβαλουμάμπη. Στις αρχές του μήνα, εξάλλου, η βρετανική φαρμακοβιομηχανία ανακοίνωσε ότι σύντομα θα ξεκινήσει δύο κλινικές δοκιμές, φάσης 3, του κοκτέιλ αντισωμάτων AZD7442 που παρασκευάζει. Τα ενδιάμεσα αποτελέσματά τους αναμένεται να δημοσιοποιηθούν στα μέσα της επόμενης χρονιάς. Άλλες φαρμακοβιομηχανίες που παρασκευάζουν μονοκλωνικά αντισώματα έχουν πιο σύντομο χρονοδιάγραμμα. Η Regeneron, παρασκευάστρια της αγωγής που χορηγήθηκε στον πρόεδρο Τραμπ, έχει ήδη καταθέσει αίτηση στον αμερικανικό Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) για άδεια χρήσης εκτάκτου ανάγκης.

Κύριος στόχος των ανοσοθεραπειών είναι να αποτελέσουν γέφυρες μέχρι τη διάθεση αποτελεσματικών και ασφαλών εμβολίων κατά της COVID-19 ή και να χορηγηθούν σε όσους, για οποιονδήποτε λόγο, δεν μπορούν να εμβολιαστούν.

Η παρασκευή των μονοκλωνικών αντισωμάτων, ωστόσο, είναι χρονοβόρα και η ευρύτερη διάθεσή τους έχει περιορισμούς. Κατ' αρχάς, δεν είναι μια φθηνή θεραπεία. Το κόστος της δόσης των υπαρχόντων σκευασμάτων της κατηγορίας αγίζει τις δεκάδες χιλιάδες ευρώ. Επίσης, η πρώτη γενιά αντισωμάτων θα απαιτεί



Η Regeneron (φωτ. από τα εργαστήριά της) έχει ήδη καταθέσει αίτηση στον αμερικανικό Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) για άδεια χρήσης εκτάκτου ανάγκης του κοκτέιλ μονοκλωνικών αντισωμάτων που έχει παρασκευάσει.

πλήθος συστατικών, γεγονός που σημαίνει ότι θα παρασκευαστούν λιγότερες δόσεις. Προφανώς, πρόσβαση σε αυτές θα έχουν μόνον όσοι έχουν απόλυτη ανάγκη. Ταυτόχρονα, όπως και με τις άλλες θεραπείες και τα εμβόλια, γεννάνται το θέμα της δυνατότητας πρόσβασης σε αυτά. Οι ειδικοί εκφράζουν την ανησυχία ότι τα ανεπτυγμένα κράτη θα εξασφαλίσουν τη μερίδα του λέοντος των καινοτόμων θεραπειών και εμβολίων, αφήνοντας τα πιο φτωχά,

έρμαιο του κορωνοϊού. Τα μονοκλωνικά αντισώματα θα είναι τα πρώτα σκευάσματα που θα εγκριθούν αποκλειστικά για την καταπολέμηση της COVID-19, σε αντίθεση με άλλα που χρησιμοποιούνται σήμερα, όπως η ρεμδεσιβίρη και η δεξαμεθαζόνη, τα οποία είχαν διαφορετικές αρχικές ενδείξεις. Παρότι, μέχρι στιγμής, τα στοιχεία για την αποτελεσματικότητά τους είναι λίγα, οι ειδικοί εκτιμούν πως είναι ενθαρρυντικά. Επίσης πιστεύουν ότι η χορήγηση

αυτών των θεραπειών μπορεί να γίνεται και προληπτικά, ώστε να θωρακιστούν όσοι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του πυρός, όπως οι υγειονομικοί.

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η κάλυψη των τεράστιων αναγκών σε τέτοιες πρωτοποριακές θεραπείες, οι φαρμακευτικοί κολοσσοί συνεργάζονται για να εντατικοποιήσουν τις έρευνες και να ενισχύσουν τις δυνατότητές τους. Η Regeneron, παραδείγματος χάριν, εκτιμά πως η συνεργασία της με την ελβετική Roche θα αυξήσει την ικανότητα παραγωγής κατά 3,5 φορές. Ο εκπρόσωπος της ελβετικής φαρμακοβιομηχανίας, Ντανιέλ Γκρότσκι, δήλωσε ότι οι πρώτες δόσεις μονοκλωνικών αντισωμάτων θα είναι έτοιμες το πρώτο τρίμηνο της επόμενης χρονιάς. Ανάλογες συνεργασίες έχουν συνάψει και άλλοι φαρμακευτικοί κολοσσοί.

Σήμερα, πραγματοποιούνται έρευνες προκειμένου να διαπιστωθεί ποια είναι η ελάχιστη αποτελεσματική δόση ώστε τα σκευάσματα να καταστούν οικονομικώς βιώσιμα. Σίγουρα, εξαιτίας της πολυπλοκότητας της διαδικασίας παρασκευής αυτών των θεραπειών, πολλοί παράγοντες μπορούν να αποτελέσουν τροχοπέδη, απομακρύνοντας την ημερομηνία διάθεσης των πρωτοποριακών θεραπειών.

A.P., REUTERS

Η παρασκευή

Η διαδικασία παρασκευής θεραπειών με μονοκλωνικά αντισώματα είναι πολύπλοκη και χρονοβόρα. Ο συνθετικότερος τρόπος παρασκευής τους είναι με τη βοήθεια μεταλλαγμένων κυττάρων που λαμβάνονται από τις ωοθήκες κινεζικών χάμστερ. Αρχικά, οι ερευνητές οφείλουν να εντοπίσουν το αντίσωμα που θα παρασκευάσουν συνθετικά. Κάποιες φορές το αναζητούν στο αίμα ατόμων που προσβλήθηκαν από κορωνοϊό και άλλες εργαστηριακά σε πειράματα σε κύτταρα ή ζώα. Εφόσον το κατάλληλο αντίσωμα αναγνωριστεί, οι επιστήμονες τροποποιούν γενετικά τα κύτταρα, κατά τρόπο ώστε να το παράγουν. Τα τροποποιημένα κύτταρα καλλιεργούνται σε μεγάλους κάδους από ανοξείδωτο ατσάλι, που ονομάζονται βιοαντιδραστήρες. Η παρασκευή μιας σειράς δόσεων της καινοτόμου θεραπείας απαιτεί 10 έως 15 ημέρες. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα μεταλλαγμένα κύτταρα παράγουν το αντίσωμα που έχει επιλεχθεί, ως συστατικό μιας «σούπας» μαζί με άλλες πρωτεΐνες. Η σούπα που προκύπτει καθαρίζεται, επιβεβαιώνεται ότι η χρήση της είναι ασφαλής και συσκευάζεται, είτε ως ενέσιμο υγρό είτε ως διάλυμα για έγχυση.

ΑΠΟΨΗ / Του **ΝΙΚΟΥ ΑΥΛΩΝΑ***

Τι διδάξε στις επιχειρήσεις το πρώτο κύμα της πανδημίας

Η πανδημία της COVID-19 είναι η πιο σημαντική κρίση για τη δημόσια υγεία του αιώνα που διανύουμε και η αιτία μιας βαθύτερης οικονομικής ύφεσης. Έχει επιταχύνει τον ρυθμό αλλαγής στον επιχειρηματικό κόσμο, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να προσπαθούν να προσαρμοστούν σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Η πανδημία ανέδειξε περισσότερο τρωτά σημεία των επιχειρήσεων, των συστημάτων δημόσιας υγείας, αλλά και τις λειτουργίες του ίδιου του κράτους. Με αυτόν τον τρόπο, αποδείχθηκε ότι οι κοινωνίες και οι οικονομίες μας δεν είναι τόσο ανθεκτικές όσο πιστεύαμε. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Καναδά, μιας από τις σημαντικότερες οικονομίες του πλανήτη, αφού περισσότερο από το 50% των εταιρειών έχει χάσει τουλάχιστον το 20% των εσόδων τους.

Είναι γεγονός ότι κάποιοι οικονομικοί κλάδοι πληττονται σε πολύ ισχυρό βαθμό, όπως αυτοί του τουρισμού, των αερομετα-

φορών, της εστίασης και του εμπορίου. Ωστόσο, ορισμένοι άλλοι ευνοούνται σημαντικά από την παρούσα συγκυρία, όπως για παράδειγμα τα σούπερ μάρκετ, οι βιομηχανίες τροφίμων, συγκεκριμένες φαρμακευτικές εταιρείες, ιδιωτικά νοσοκομεία, καθώς και οι ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές επιχειρήσεις (courier). Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο πίκυς για τη συνεισφορά τους στην αντιμετώπιση της κρίσης της πανδημίας και για τη διατήρηση των εργασιακών πλεονεκτημάτων προς τους εργαζόμενους τους, τίθεται σαφώς πιο ψηλά.

Κάτι που κατανόησαν κάποιες επιχειρήσεις είναι πόσο σημαντικό είναι να δείξουν την πραγματική τους ευαισθησία, οργανώνοντας ουσιαστικές δράσεις με γνώμονα τη δημιουργία ενός θετικού αντίκτυπου στην κοινωνία και στους εργαζόμενους τους, χωρίς να προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν την κατάσταση μέσω της κατ' επίφαση Εταιρικής Υπευθυνότητας. Επιπλέον, οι σχέσεις με τους ερ-



Η πανδημία ανέδειξε περισσότερο τρωτά σημεία των επιχειρήσεων, των συστημάτων δημόσιας υγείας, αλλά και της λειτουργίας του ίδιου του κράτους.

γαζομένων και τα μέτρα ασφάλειας που έχουν αναλάβει κάποιες επιχειρήσεις είναι σημαντικά για το ηθικό και την πραγματική ασφάλεια των εργαζομένων.

Ένα από τα μαθήματα που πήραν οι επιχειρήσεις είναι, επίσης, το γεγονός ότι τόσο η ανθεκτικότητα όσο και οι πρακτικές βιώσιμες ανάπτυξης είναι απαραίτητες. Η έλλειψη ανθεκτικότητας είναι στην πραγματικότητα έλλειψη σχεδιασμού και προετοιμασίας. Ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να προβλέψουν και να προετοιμαστούν για όλα τα μελλοντικά σενάρια, αλλά και να ανακάμψουν πιο άμεσα από τις κρίσεις που ενδέχεται να προκύψουν. Εδώ θα μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε και την επανεξέταση της αντοχής της εφοδιαστικής αλυσίδας των επιχειρήσεων, καθώς είναι σημαντική για την ανθεκτικότητα των ανεφοδιασμού. Από έρευνα που διεξήχθη στην Ελλάδα, το 70% των εταιρειών που συμμετείχαν αντιμετώπισε

έλλειψη βασικών πρώτων υλών που λαμβάνουν από εισαγωγές και είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή λειτουργία τους.

Επιπροσθέτως, η COVID-19 μας έδειξε ότι η κατανόηση της διασύνδεσης των κοινωνικών και οικονομικών συστημάτων είναι ακόμα ελλιπής, ενώ έχει πλέον ενισχυθεί η σημασία της εφαρμογής όλων των πτυχών της ατζέντας της Βιώσιμης Ανάπτυξης από τις επιχειρήσεις. Ειδικά, από τις επιχειρήσεις που θα παραμείνουν βιώσιμες στη μετά COVID-19 εποχή.

Εν κατακλείδι, εφόσον οι επιχειρήσεις καταφέρουν να αντιταχθούν στις τρεις ταυτόχρονες μάχες που αντιμετωπίζουμε: πανδημία – οικονομική κρίση – κλιματική αλλαγή, μπορούν να βγουν τελικά νικήτριες, ενδυναμωμένες, χωρίς μεγάλες απώλειες.

* Ο κ. Νίκος Αυλώνας είναι πρόεδρος του Κέντρου Αειφορίας (CSE), επισκέπτης καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πέφτουν οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών ομολόγων

Πτωτικά κινήθηκαν οι παγκόσμιες διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε, εν μέσω ανησυχιών για τα αυξανόμενα κρούσματα COVID-19 παγκοσμίως, αλλά και την έλλειψη προόδου στις διαπραγματεύσεις μεταξύ Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικανών για ένα δημοσιονομικό πακέτο στήριξης της αμερικανικής οικονομίας πριν από τις προεδρικές εκλογές στις 3 Νοεμβρίου.

Το δεύτερο κύμα της πανδημίας οδηγεί ολοένα και περισσότερες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις στη λήψη νέων περιοριστικών μέτρων για την ανάσχεση του ιού. Χαρακτηριστικά, ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν ανακοίνωσε μέσω διαγγέλματος την επιβολή lockdown από τις 30 Οκτωβρίου έως την 1η Δεκεμβρίου, ενώ η Γερμανία προχώρησε σε «μερικό» lockdown που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το κλείσιμο της εστίασης και των αθλητικών χώρων για ένα μήνα, αρχής γενομένης από τις 2 Νοεμβρίου, με την κατάσταση να αναμένεται να επαναξιολογηθεί σε δύο εβδομάδες. Η συνεδρίαση νομοσυντακτικής πολιτικής της ΕΚΤ την Πέμπτη και η σηματοδότηση για περαιτέρω ενίσχυση των προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης τον Δεκέμβριο δεν μπόρεσαν να ανατρέψουν το αρνητικό επενδυτικό κλίμα. Συγκεκριμένα, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητη τη νομισματική πολιτική του, αποφασίζοντας ομόφωνα ότι στην επόμενη συνεδρίασή του στις 10 Δεκεμβρίου, η οποία θα συνοδεύεται από την επικαιροποίηση των μακροοικονομικών προβλέψεων της κεντρικής τράπεζας, θα γίνει διεξοδική επανεξέταση των οικονομικών προοπτικών ώστε να προσαρμοστούν αναλόγως τα νομισματικά εργαλεία που διατίθενται. Στόχος είναι να διατηρηθούν οι ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης και να μετριαστεί ο αρνητικός αντίκτυπος της πανδημίας της COVID-19 στην οικονομία και στον πληθωρισμό. Η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ δήλωσε χαρακτηριστικά ότι οι παράγοντες που δύνανται να επηρεάσουν αρνητικά την οικονομική ανάπτυξη υπερτερούν, ενώ ανέφερε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί περαιτέρω συρρίκνωση της ευρωπαϊκής οικονομίας το δ΄ τρίμηνο του 2020.

Η προοπτική ενίσχυσης της ποσοτικής χαλάρωσης από την ΕΚΤ οδήγησε σε άνοδο των τιμών των ευρωπαϊκών ομολόγων, με την απόδοση του 10ετούς γερμανικού τίτλου (η απόδοση κινείται αντίθετα από την τιμή) να υποκαίει σε χαμηλό 7 μηνών -0,65% την Πέμπτη. Σε αυτό το περιβάλλον, η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου σημείωσε πτώση σε χαμηλό δύο εβδομάδων, 1,1648 την ίδια ημέρα, προτού ενισχυθεί ελαφρώς στην περιοχή του 1,1660/80 στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, σημειώνοντας εβδομαδιαίες απώλειες της τάξεως του 1,6%. Στην εν λόγω πτωτική πορεία του ευρώ/δολαρίου συνέβαλαν και τα θετικά στοιχεία για το ΑΕΠ γ΄ τριμήνου των ΗΠΑ, που έδωσαν ώθηση στο δόλαιο, και τα οποία έδειξαν τριμηνιαία αύξηση κατά 33,1% (σε ετσιοποιημένη βάση), κυρίως λόγω ισχυρής αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Κέρδη για δεύτερη μέρα στο ΧΑΚ

Ανοδικά κινήθηκε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, με τον Γενικό Δείκτη να κινείται «στο πράσινο» στα τελευταία στάδια της συνεδρίας. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε άνοδο 0,58% κλείνοντας στις 43,40 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε κέρδη 0,51% κλείνοντας στις 25,64 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος περιορίστηκε στα €61.814. Παρά το ανοδικό κλίμα στην έναρξη της συνεδρίας, ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε σε αρνητικό πρόσημο, όπου διατηρήθηκε με μικρές διακυμάνσεις για την μεγαλύτερη διάρκεια της διαπραγμάτευσης. Ωστόσο, το μικρό επενδυτικό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε την τελευταία ώρα της συνεδρίας ώθησε τον Γενικό Δείκτη ανοδικά, φτάνοντας στο κλείσιμο τις 43,40 μονάδες.

Με κέρδη έκλεισαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες, με εξαίρεση τον τομέα των Επενδυτικών Εταιρειών, που παρουσίασε ζημιές σε ποσοστό 0,50%. Τα μεγαλύτερα κέρδη παρουσίασαν τα Ξενοδοχεία με 1,06% και ακολούθησαν η Κύρια Αγορά με 0,95% και η Εναλλακτική με 0,21%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι τίτλοι της C.C.C. Tourist Enterprises Public Company με €26.590 (άνοδος 13,08% - τιμή κλεισίματος €0,07). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €23.952 (άνοδος 1,64% - τιμή κλεισίματος €0,46), της Εταιρείας Ανάπτυξης Αγρού με €5.333 (πτώση 0,95% - τιμή κλεισίματος €1,04), της Salamis Tours (Holdings) Public LTD με €890 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,89) και της LOUIS PLC με €742 (πτώση 2,08% - τιμή κλεισίματος €0,07). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, τέσσερις κινήθηκαν ανοδικά, τρεις πτωτικά και μία παρέμεινε αμετάβλητη.

Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 46. Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε ότι το Συλλογικό Επενδυτικό Σχέδιο CYREIT VARIABLE CAPITAL INVESTMENT COMPANY PLC έχει μετονομαστεί σε CYREIT AIF VARIABLE CAPITAL INVESTMENT COMPANY PLC. Η αλλαγή αυτή θα έχει ισχύ από την Τετάρτη, 4 Νοεμβρίου 2020.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ανατροπή των προβλέψεων για το βάθος της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας το 2020, καθώς και για την πορεία της το 2021, φέρνει η αναμενόμενη αυστηροποίηση των περιοριστικών μέτρων και τα μερικά και τοπικά lockdowns στη χώρα, τα οποία και επιβάλλει η σημαντική επιδείνωση της κατάστασης της πανδημίας. Σύμφωνα με οικονομολόγους που μίλησαν στην «Κ», το πιθανότερο σενάριο πλέον είναι το δυσμενές και κάνουν λόγο για διψήφια ύφεση φέτος, η οποία μάλιστα θα κινηθεί σε σχήμα W, με τον διπλό πάτο να σημειώνεται στο τρέχον δ΄ τρίμηνο, ενώ τίθεται σε κίνδυνο και η ανάκαμψη που αναμενόταν για το 2021.

Αναθεώρηση προβλέψεων

Η Capital Economics είχε προβλέψει προηγουμένως ότι στο δ΄ τρίμηνο θα σημειωθεί μικρή αύξηση στο ελληνικό ΑΕΠ, με την ανάπτυξη να κινείται στο 1,5%, αν και η αύξηση των κρουσμάτων και τα μέτρα που είχαν επιβληθεί το προηγούμενο διάστημα έθεταν ήδη κινδύνους σε αυτή την πρόβλεψη. Το... light lockdown, αν και θα είναι σαφώς λιγότερο αυστηρό από ότι αυτό που επιβλήθηκε την άνοιξη, σημαίνει πως το ΑΕΠ μπορεί να μην αυξηθεί καν στο δ΄ τρίμηνο και μπορεί και να συρρικνωθεί, όπως επισημαίνει στην «Κ» ο οικονομολόγος του οίκου, Μέλανι Ντεμπόνο. Αυτό, γιατί το νέο αυτό lockdown θα «κτυπήσει» την εγχώρια ζήτηση σε μια περίοδο που η προοπτική για την εξωτερική ζήτηση είναι εξαιρετικά αδύναμη—υπάρχουν πολλές ενδείξεις ότι η ανάκαμψη στους βασικούς εμπορικούς εταίρους της Ελλάδας έχει ήδη αντιστραφεί.

Υφεση άνω του 8%

«Εάν η αύξηση του ΑΕΠ του γ΄ τριμήνου δεν είναι υψηλότερη από την πρόβλεψή μας για +7,5% σε τριμηνιαία βάση, σε συνδυασμό



Οι ξένοι οίκοι εμφανίζονται ιδιαίτερα απαισιόδοχοι μετά την εκδήλωση του δεύτερου κύματος πανδημίας και την εκτόξευση του αριθμού των κρουσμάτων. Τα νέα περιοριστικά μέτρα θα οδηγήσουν σε μεγαλύτερη ύφεση φέτος, ενώ θεωρούν πολύ πιθανή την αδύναμη ανάκαμψη το 2021. Μάλιστα, στο ακραίο σενάριο τους προβλέπουν lockdown και μέσα στο 2021.

με το νέο lockdown, τότε το ΑΕΠ το 2020 συνολικά θα συρρικνωθεί κατά πολύ περισσότερο από το 8% που είχαμε προβλέψει», τονίζει η κ. Ντεμπόνο. Επίσης, μια στασιμότητα (ή συρρίκνωση) στο δ΄ τρίμηνο θα αποτελούσε μια δυσμενή βάση για την αύξηση του ΑΕΠ το 2021, οπότε θα έθετε επίσης σε κίνδυνο την τρέχουσα πρόβλεψη για ανάπτυξη 3,5% το επόμενο έτος, όπως προσθέτει.

Από την πλευρά τους, τόσο η Wood όσο και η ING βλέπουν διψήφια ύφεση φέτος. Όπως σημειώνει στην «Κ» η επικεφαλής οικονομολόγος της Wood & Co Ραφαέλα Τενκόνι,

είχε προβλεφθεί πως η ύφεση φέτος θα αγγίξει το 9,3% και πλέον η επιδείνωση της κατάστασης της πανδημίας και τα νέα περιοριστικά μέτρα αναμένεται να την ωθήσουν στο 10% τουλάχιστον. Σε ότι αφορά το 2021, η Wood εκτιμά πως η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας θα είναι ισχυρή, όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Lockdown και το 2021

Οχι μόνο διψήφια ύφεση στην Ελλάδα φέτος, αλλά και τρίτο lockdown στις αρχές του 2021 βλέπει ο επικεφαλής οικονομολόγος

της ING, Κάροστεν Μπρέζσκι. Όπως σημειώνει στην «Κ», τα νέα αυστηρά περιοριστικά μέτρα στα οποία θα προχωρήσει η κυβέρνηση, σε συνδυασμό και με τα lockdowns που υπάρχουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αδιαμφισβήτητα θα κτυπήσουν την ελληνική οικονομία. Όπως προειδοποιεί, υπάρχει πλέον υψηλός κίνδυνος για ύφεση με διπλό πάτο στην Ελλάδα, δηλαδή νέα συρρίκνωση του ΑΕΠ και στο δ΄ τρίμηνο. Ως αποτέλεσμα, για το σύνολο του 2020, η ύφεση θα ξεπεράσει το 12%, ενώ δεδομένου ότι πιθανόν να υπάρξουν επιπλέον lockdowns στα α΄ τρίμηνο του 2021, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα είναι επίσης πολύ πιο αδύναμη. «Μόνο στα τέλη του 2022 με αρχές του 2023 η ελληνική οικονομία θα μπορέσει να επιστρέψει στα προ κρίσης επίπεδα», τονίζει.

Αδύναμη ανάκαμψη

Ο οίκος αξιολόγησης Scope Ratings έχει ήδη τρέξει δύο σενάρια για την ελληνική οικονομία, με το βασικό σενάριο, για ύφεση 7,8% φέτος, να τίθεται πλέον σε κίνδυνο λόγω των εξελίξεων. Σύμφωνα με το δυσμενές σενάριο, όπως εξηγεί στην «Κ» ο Τζέκομπ Σουάλσκι, επικεφαλής αναλυτής του οίκου για την Ελλάδα, η ύφεση φέτος θα κινηθεί στο 10,8% και η ανάκαμψη το 2021 θα είναι αδύναμη, στο 2,5%.

Αυτό το σενάριο λαμβάνει υπόψη την έλευση ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας στο β΄ εξάμηνο, το οποίο και έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά αυστηρών μέτρων περιορισμού στο δ΄ τρίμηνο. Οι τρέχουσες εξελίξεις γύρω από την πανδημία είναι αρνητικές, με την αβεβαιότητα να ενδέχεται να αυξηθεί τις επόμενες εβδομάδες, και αυτό θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στις οικονομικές προοπτικές, σημειώνει. Πάντως, οι πιο μακροπρόθεσμες προοπτικές της Ελλάδας θα εξαρτηθούν από την επιτυχή απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Η απειλή των τοπικών lockdowns δεν φοβίζει την αγορά ομολόγων

Μπορεί οι διεθνείς μετοχές να έχουν δεχθεί έντονες πιέσεις τις τελευταίες ημέρες λόγω της εκτόξευσης των κρουσμάτων του κορωνοϊού, η οποία και οδηγεί σε μερικά ή πλήρη lockdowns πολλές οικονομίες, ωστόσο τα ομόλογα της περιφέρειας της Ευρώζωνς επέστρεψαν στον δρόμο του ράλι που είχε διακοπεί για λίγο, καθώς, όπως δείχνουν τα πράγματα, δεν έχουν τίποτα να ανησυχούν όσο έχουν την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να τα... προσέχει.

Μετά και την υπόσχεση-δέσμευση της Λαγκάρντ για περαιτέρω παρεμβάσεις τον Δεκέμβριο, με την αναπροσαρμογή όλων των «διαθέσιμων όπλων» που διαθέτει η ΕΚΤ προκειμένου να στηριχθεί η ευρωπαϊκή οικονομία, τα ομόλογα της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας είδαν τις αποδόσεις τους να σημειώνουν «βουτιά», η οποία το τελευταίο διήμερο έχει ξεπεράσει ακόμη και το 40%. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των αναλυτών, το πρόγραμμα PEPP αναμένεται να επεκταθεί χρονικά έως τα τέλη του 2021 και ίσως και προς το 2022, ενώ το μέγεθός του μπορεί να αυξηθεί έως και τα 2 τρις. ευρώ (από 1,35 τρις. ευρώ σήμερα).

Ετσι, η απόδοση του ελληνι-

κού 10ετούς, από το 1,077% που είχε φτάσει το πρωί της Πέμπτης και πριν από τις ανακοινώσεις της ΕΚΤ, βρέθηκε στο 0,90% την Παρασκευή, με πτώση της τάξης του 16%. Τα ιταλικά 10ετή ομόλογα είδαν την απόδοσή τους να βυθίζεται κατά 10% στο διήμερο και στο 0,699%, τα αντίστοιχα ισπανικά κατά 35% και στο 0,124%, και τα πορτογαλικά κατά ένα εντυπωσιακό 45% και στο 0,093%, που αποτελεί και ιστορικό χαμηλό. Αντίθετα, ανοδικά κινήθηκαν οι αποδόσεις των ομολόγων των χωρών του «πυρήνα» του ευρώ, όπως των γερμανικών και των γαλλικών.

Το ανανεωμένο αυτό ράλι της ευρωπαϊκής αγοράς αναμένεται να έχει και συνέχεια, σύμφωνα με τους αναλυτές. Όπως σημειώνει η Capital Economics, η οποία και βλέπει την απόδοση του ελληνικού 10ετούς στο 0,50% στα τέλη του 2020 και στο 0% στα τέλη του 2021, ακόμα και αν η διάθεση των επενδυτών για ρίσκο χαθεί λόγω της εξάρσης της πανδημίας, οι αποδόσεις των ομολόγων της περιφέρειας δεν αναμένεται να είναι το σκηνικό στην αγορά για τα επόμενα τουλάχιστον δύο χρόνια.

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.



www.deloitte.com/cy/tax